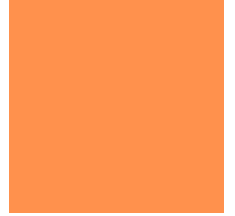
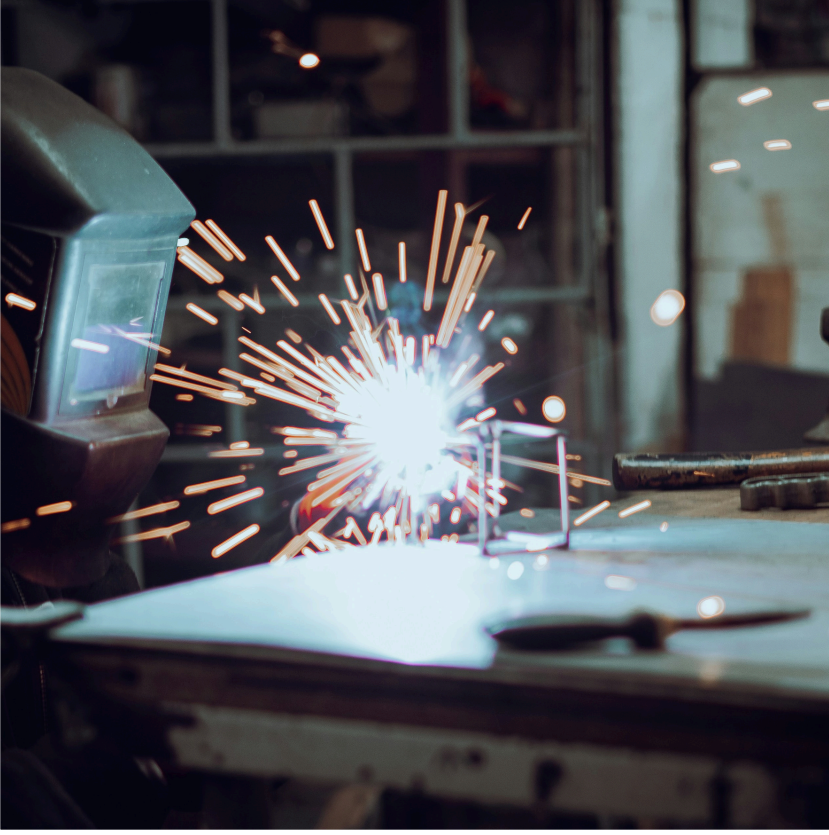

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

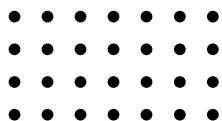
#YEREL
HALKINMA
HAMLESİ

KUDAKA
KUZEYDOĞU ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTHEAST ANATOLIA
DEVELOPMENT AGENCY

2020 Yılı Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı

Program Sonrası Değerlendirme Raporu ve Etki Analizi
Çalışması

NİSAN/ 2025

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2020 Yılı Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı

Program Sonrası Değerlendirme Raporu ve Etki Analizi Çalışması

NİSAN/ 2025

Yayın içerisinde kısmen ya da tamamen yayınlanması ve çoğaltılması fikri mülkiyet hukukuna tabidir. Kaynak gösterilmek kaydı ile Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı yayınları üçüncü kişilerce kullanılabilir.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)
Lalapaşa Mh. Şehit Hurşit Yeşilyurt Sk. No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM
Telefon: +90 (442) 235 61 11
Faks: +90 (442) 235 61 14
info@kudaka.gov.tr
www.kudaka.gov.tr

2025

ISBN: 978-605-65712-8-2

Sayfa Sayısı: 116

Yayın Sahibi : Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Yazar Ekibi: Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı İzleme ve Değerlendirme Birimi

Dr. Yusuf İNAMAÖĞLU

Harun ÇİÇEK

Mehmet ERTAŞ

İçindekiler

Kısaltmalar ve Terimler Sözlüğü

Grafikler ve Tablolar Listesi

1. Önsöz	13
2. Yönetici Özeti	15
3. Giriş	20
4. Literatür Taraması ve Kavramsal Çerçeve	22
4.1. Mesleki Eğitim ve Geliştirme Programlarının Etkileri Üzerine Literatür	22
4.2. Etki Değerlendirmesi Metodolojileri	24
4.3. KUDAKA'nın Bölgesel Kalkınma Stratejileri ve MEG Programının Rolü	26
4.4. Meslekî Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı	28
4.4.1. Programın Amaç ve Öncelikleri	28
4.4.2. TRA1 Bölgesi'nde Mesleki Eğitim ve İstihdam Durumu	28
4.4.3. Uygun Başvuru Sahipleri ve Destek Miktarları	29
4.4.4. Proje Süresi ve Başvuru Süreci	30
4.4.5. Proje Destek Süreci ve Bütçe Gerçekleşmeleri	31
4.4.6 Performans Göstergeleri	32
4.4.7 Proje Başvuruları, Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistiki Bilgiler	35
5. Metodoloji	38
5.1 Araştırma Tasarımı ve Yaklaşımı	38
5.2 Veri Toplama Yöntemleri	38
5.3. Anketler	39
5.4. Değerlendirme Kriterleri	40
5.5 Veri Analizi Teknikleri (Nitel ve Nicel Yöntemler)	41
Değerlendirme Kriterleri	42
5.5.1 Nicel Veri Analizi	
5.5.2 Nitel Veri Analizi	42
5.6 Çalışmanın Sınırlılıkları ve Olası Önyargılar	42
6. MEG Programının Uygulama Süreci	43
6.1. Programın Hedef Kitlesi ve Seçim Kriterleri	42
6.2. Programın Faaliyetleri ve Eğitim Modülleri	43
6.3. Programın Uygulama Aşamaları ve Zaman Çizelgesi	44
6.4. Programın Yönetim ve Koordinasyon Yapısı	43
7. Etki Değerlendirmesi Bulguları	45
7.1 Eğitim Etkisi	45
7.1.1. Yenilikçi Model ve Yöntemlerin Mesleki Eğitime Katkısı	47
7.1.2. Programın Mesleki Eğitime Katkısı ve Personel Gelişimi	49

İçindekiler

7.1.3. Mesleki Eğitim Altyapısının Geliştirilmesi ve İyileştirme Alanları	52
7.1.4. Eğitim Ortamı ve Eğitimcilerin Etkinliği	54
7.1.5. Eğitim Programlarının Etkinliği	62
7.2. Ekonomik Etkisi	65
7.2.1. Rekabet Gücü ve İstihdam Etkisi	65
7.2.2 Bölgesel Ekonomik Etki	71
7.3 Sosyal Etkiler	75
7.3.1. Ağ Kurma ve İş Birliği Etkisi	75
7.3.2. Başarı Hikâyeleri ve Olumlu Sonuçlar	77
7.3.3. Memnuniyet Değerlendirmesi	79
7.3.4. Kişisel ve Profesyonel Uyum	80
7.4. Proje Yönetimi ve Kaynak Kullanımı	82
7.4.1. Proje Yönetimi	82
7.4.2. Kaynak Kullanımı	85
7.4.3. Programın Geleceği ve Tavsiyeler	87
7.5. Katılımcı Demografisi ve Genel Memnuniyet	90
7.6. Kurumsal Etkiler	94
7.6.1. KUDAKA'nın Kapasite Gelişimi ve Kurumsal Öğrenme	94
8. Karşılaştırmalı Analiz ve En İyi Uygulamalar	95
8.1. Benzer Programların Etki Değerlendirmeleriyle Karşılaştırma	95
8.2. MEG Programının Farklılaşan Yönleri ve Başarı Faktörleri	96
8.3. Diğer Bölgeler veya Ülkelerdeki En İyi Uygulamalar	96
9. Sonuçlar ve Tartışma	97
9.1. Programın Genel Etkilerine Dair Sentez	97
9.2. Programın Güçlü Yönleri ve Başarıları	98
9.3. Karşılaşılan Zorluklar ve İyileştirme Alanları	98
9.4. Etki Değerlendirmesinin Politika ve Uygulamaya Yansımaları	98
10. Öneriler	100
10.1. Programın gelecekteki uygulamaları için stratejik öneriler	102
10.2. Politika Yapıcılar ve Uygulayıcılar İçin Tavsiyeler	106
10.3. Sürdürülebilirlik ve Ölçeklendirme İçin Adımlar	109
11. Kaynakça	113

Kısaltmalar ve Terimler Sözlüğü

KISALTMA	Açılım	Açıklama
KUDAKA	Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı	Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerini kapsayan TRA1 bölgesinde faaliyet gösteren kalkınma ajansı
MEG	Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi	KUDAKA tarafından yürütülen mali destek programı.
STK	Sivil Toplum Kuruluşu	Kâr amacı gütmeyen, gönüllülük esasına dayalı örgütlenmeler.
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı	KOBİ'lere destek sağlayan kamu kurumu.
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu	Bilimsel araştırmaları destekleyen ulusal kuruluş.

KISALTMA**Açılım****Açıklama**

SODES	Sosyal Destek Programı	Sosyal içirme odaklı kamu destek programı.
TÜSEB	Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı	Sağlık alanında araştırma ve geliştirme yapan kamu kurumu.
TRA1	TRA1 Düzey 2 Bölgesi	TÜİK sınıflandırmasına göre Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerini kapsayan bölge
OSB	Organize Sanayi Bölgesi	Planlı sanayi alanı.
AR-GE	Araştırma ve Geliştirme	Bilimsel ve teknolojik yenilik üretim süreci.
PLC	Programmable Logic Controller	Endüstriyel otomasyon cihazı.
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi	Kalkınma ajanslarının proje yönetim yazılımı.

KISALTMA

Açılım

Açıklama

RCT

Rassal Kontrollü
Deneme

Deneysel araştırma yöntemi.

SPSS

Statistical Package for
the Social Sciences

İstatistik analiz yazılımı.

TERİMLER

Tanım

Artımsallık (Additionality)	Kamu müdahalesinin bir faaliyetin gerçekleşmesinde etkili olup olmadığını değerlendiren kavram. Tam artımsallık, faaliyetin sadece müdahale ile yapılabileceğini; kısmi artımsallık ise müdahalenin kalite, hız veya kapsam kazandırdığını ifade eder
Davranışsal Artımsallık	Kamu desteğinin yararlanıcının strateji ve davranışlarını değiştirmesi.
Birincil Veri	Araştırmacılar tarafından doğrudan sahadan toplanan veri.
Değişim Teorisi	Programın girdileri ile çıktıları arasındaki neden-sonuç ilişkisini ortaya koyan kuramsal çerçeve.
Girdi-Süreç-Çıktı- Sonuç Modeli	Program mantığını analiz etmeye yarayan klasik model.

TERİMLER

Tanım

Eş Finansman

Proje bütçesinin yararlanıcı tarafından karşılanan kısmı.

İzleme ve
Değerlendirme
(M&E)

Programların performans ve etkilerinin sistematik takibi.

Sürdürülebilirlik

Proje sona erdikten sonra da etkilerin devam etmesi.

Etki Değerlendirmesi

Bir müdahalenin sonuçlarının sistematik olarak ölçülmesi.

Grafikler

Grafik 1. Program Başvurularının İllere Göre Dağılımı	36
Grafik 2. İmzalanan ve Tamamlanan Projelerin Şehirlere Göre Dağılımı	36
Grafik 3. Mesleki Eğitim Kurumları Arasında Mali Destek Dağılımı	37

Tablolar

Tablo 1. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programının Öncelikleri	16
Tablo 2. Mali Destek Programlarının Bütçeleri	20
Tablo 3. Mesleki Eğitim Değerlendirilmesi Mali Destek Programının Bütçesi	32
Tablo 4. Program Performans Göstergeleri	32
Tablo 5. Değerlendirme Kriterleri ve Soruları	40

1. Önsöz

Bölgesel Kalkınma Ajansları, kalkınmada bölgeler arası dengesizliklerin ve eşitsizliklerin giderilmesi amacıyla kurulmuş, kendine özgü teknik ve finansman mekanizmasına sahip, merkezi ve yerel idarelerin dışında, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarını bir araya getiren, destekleyici, koordinatör ve katalizör olarak faaliyet gösteren ve kalkınma olgusunu tüm ülkede harekete geçiren kamu birimleridir. Bu anlamda kalkınma ajansları kuruldukları bölgede öncelikleri bilen ve ona göre bölge planlaması yaparak sorunların çözülmesini katkı sağlayan kurumlardır. Türkiye’de Kalkınma Ajanslarının kuruluş süreci, 8 Şubat 2006 Tarih ve 26074 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, 5449 Sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” ile başlamıştır (T.C. Resmî Gazete, 2006). Bu çerçevede, 81 ili kapsayacak şekilde İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması esas alınarak, Devlet Planlama Teşkilatının ulusal düzeyde koordinasyonunda, 26 Düzey 2 Bölgesi’nde Kalkınma Ajansları kurulmuştur. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA), 22.11.2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile TRA1 Düzey 2 Bölgesi’nde (Erzurum, Erzincan, Bayburt) kurulmuştur (T.C. Resmî Gazete, 2008).

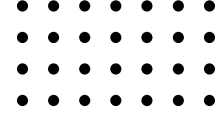
Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinden oluşan TRA1 Düzey 2 Bölgesi’nin tüm alanlarında sürdürülebilir kalkınması temel amacı çerçevesinde; sosyal sermayeyi ve inovasyonu geliştirmek suretiyle yerel potansiyeli harekete geçirmeyi, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmeyi, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayarak ulusal kalkınma plân ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak öngörülen hedefleri bölge düzeyinde en iyi şekilde gerçekleştirmeyi, bölgesel gelişmeyi hızlandırarak bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasını ve bölgeyi ulusal ve uluslararası alanda tanıtarak bölgenin potansiyelini harekete geçirmek suretiyle bölgenin kalkınmışlık göstergelerini ülke ortalamasının üzerine çıkarmayı amaçlamaktadır.

Erzurum, Erzincan ve Bayburt’un rekabet gücünün artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması, bölgenin yurt içinde ve yurt dışında yatırımcılara tanıtılması doğrultusunda çalışmalarını sürdüren Kudaka , kuruluşundan bu güne kadar proje temelli düşünce tarzını yerleştirme ve geliştirmeyi kendine hedef edinmiş ve uygulamış olduğu Mali Destek Programları ile bölgemize önemli düzeyde destek sağlamıştır.

Bunun yanı sıra, Kudaka, bugüne kadar verilen desteklerle binlerce kişinin istihdamına ve farklı konularda eğitim almasına ve meslek kazanmasına olanak sağlamış, onlarca firma, kurum ve kuruluşun gerekli strateji, planlama ve raporlama çalışmalarına destek vermiştir. Bir yandan uyguladıkları mali ve teknik destek programları ile kalkınmayı hedefleyen Ajanslar, diğer yandan da bu mali kaynakları yerinde ve etkin kullandırma amacından hareketle, destek mekanizmalarının bölgede oluşturduğu etkilerin uygun zaman ve şartlarda değerlendirmesini de gerçekleştirmektedirler. Kudaka tarafından hazırlanan bu çalışmada da, TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nde (Erzurum, Erzincan, Bayburt) Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programının bölge cazibesinin, eğitim kalitesinin ve alt yapısının, eğitim sanayi işbirliğinin ve rekabetçiliğinin artırılması amacıyla 2020 yılı içerisinde ilan edilen ve yaklaşık 2 sene uygulanan Mali Destek Programının KUDAKA bölgesinde oluşturduğu etkiler ayrıntılı olarak ele alınmış, yapılan değerlendirmelerin, Ajans mali destek programlarının verimliliğinin artırılmasına katkı sağlaması hedeflenmiştir.

2. Yönetici Özeti

Bu rapor, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA) tarafından 2020 yılında proje teklif çağrısı gerçekleştirilen Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi (MEG) Mali Destek Programı'nın program sonrası etki değerlendirmesine yönelik olarak hazırlanmıştır. Rapor, programın uygulama sürecini, hedeflerine ulaşma düzeyini ve bölgesel kalkınma üzerindeki etkilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, programın güçlü yönlerini, karşılaşılan zorlukları ve gelecekteki benzer programlar için yeni öneriler ortaya koymayı hedeflemektedir.

Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı'ndan bölgede faaliyet gösteren Mesleki ve Teknik Liseler, Mesleki Eğitim Merkezleri, Meslek Yüksek Okulları yararlanma imkanı bulmuştur. Toplam bütçe 5.250.000-TL olarak belirlenmiş ve programlar kapsamında desteklenen ve tamamlanan toplam 12 projeye 4.951.042,80 Milyon TL hibe desteği sağlanmıştır.

Sahada veri toplama, anket uygulaması ve yararlanıcılarla analiz ve değerlendirme yöntemlerinin birlikte kullanılmasıyla gerçekleştirilen bu çalışma, uluslararası değerlendirme kriterleri ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" doğrultusunda; programların

- Bölge ve yararlanıcılar için uygunluğunu (ilgililik kriteri),
- Etkin ve etkili bir biçimde yürütülüp yürütülmediğini,
- Ortaya koydukları etkilerini,
- Etkilerinin sürdürülebilirliğini, analiz etmekte; tüm bunlardan hareketle yeni tasarlanacak programlara ışık tutacak öneriler sunmaktadır.

Değerlendirme çalışması, birincil ve ikincil verilerin derlenmesi ve analizini içeren bir yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ilk aşamasını, uygulanacak yöntemlerin netleştirilmesi ile sahada kullanılacak soru formlarının, değerlendirme kriterleri, program göstergeleri ve Ajans tarafından tutulan bilgi ve veriler göz önünde bulundurularak hazırlanması oluşturmuştur.

Ajans'tan mali destek alan tüm kurumlardan katılımıyla, değerlendirme sorularına yönelik veri toplanabilmesi için, anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Anketler, yararlanıcıların %100'ü tarafından cevaplanmıştır. Ayrıca, Ajans tarafından mali destek programı hazırlık, başvuru ve uygulama sürecinde: projeler özelinde toplanmış olan izleme verileri düzenlenip konsolide edilerek analiz edilmiştir. İzleme verileri dışında programlara ait başvuru rehberleri, ulusal ve bölgesel politikalar ve planlar, program kapanış raporları, faaliyet raporları ve ajans mevzuatı da incelenmiş ve programların değerlendirilmesinde birer girdi olarak kullanılmıştır. Programların Ajans tarafından belirlenen öncelikleri Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programının Öncelikleri

MEG Mali Destek Programı	Öncelik
Programın Öncelikleri	Öncelik 1: Özel sektör ve meslek kuruluşlarının bir veya birkaçı ile mesleki eğitim kurumları arasında işbirliğinin geliştirilmesi. Öncelik 2: İş dünyasının ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik, mesleki eğitimde nitelikli insan kaynağı (eğitici personel, usta öğretici, çırak ve öğrenci) yetiştirilmesi. Öncelik 3: Yenilikçi üretim ve hizmet metotlarına uygun mesleki eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ve mesleki eğitim modellerinin geliştirilmesi.

Kaynak: Program Başvuru Rehberi, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 2020

MEG Mali Destek Programı'na toplam 23 başvuru yapılmış olup 2'si ön incelemede elenmiştir. İlk aşamayı geçen 21 projeden 12 tanesi teknik ve mali değerlendirme neticesinde başarılı olmuş ve bu projelerle sözleşme imzalanmış ve başarılı bir şekilde tamamlanmıştır. Programlara en fazla başvuru 13 proje ile Erzurum'dan yapılmış, bunu 8 başvuru ile Erzincan ve 2 başvuru ile Bayburt takip etmiştir.

MEG Mali Destek Programını başarı ile tamamlayan yararlanıcı sayısı 7 proje Erzurum, 3 proje Erzincan ve 2 proje Bayburt olarak gerçekleşmiştir.

Program Kapanış Raporlarından elde edilen verilere göre, destekten faydalanan eğitim kurumları ve öğrencileri ile diğer paydaşların MEG Mali Destek Programı'ndan tecrübe kazanımlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1.Projelerin tamamlanması ile bazı okulların motor ve mobilya atölyelerinin altyapılarının teknolojik ihtiyaçlar doğrultusunda yenilenmesi sağlanmıştır. Ayrıca proje kapsamında satın alınan makine ve ekipmanlarla, öğrenciler teorik bilgilerini uygulamaya taşıyarak, benzer sektörlerde ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücü insan kaynağına ulaşmaya yönelik adımlar atılmıştır.
- 2.Projelerin tamamlanması ile iş dünyasının ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik, mesleki eğitimde nitelikli insan kaynağı (eğitici personel, usta öğretici, çırak ve öğrenci) yetiştirilmesi amacıyla yönelik adımlar atılmıştır. Proje kapsamında sağlanan CNC Simülatörü, Kaynak Simülatörü ve Lazer Kesim ve Kazma teçhizatları ile öğrencilere uygulamalı eğitimler verilmiştir.
- 3.Proje ile birlikte temin edilen makine ve ekipmanlarla, üretim alanlarına yönelik küçük numuneler hazırlanarak, öğrencilerin tasarım becerilerinin üst düzeye çıkarılması sağlanmış, malzeme seçiminde önemli faktörleri tecrübe edinmeleri mümkün kılınmıştır.
- 4.Projelerin tamamlanması ile proje okulları bünyesinde yer alan bölümlerde, iki ayrı tekstil atölyesi kurulmuştur. Bu atölyelerin son teknoloji tekstil makine ve ekipmanları ile donatılmasıyla, eğitim programları hayata geçirilmeye çalışılmıştır. Eğitim alan kursiyerler, AR-GE, tasarım, rol model uygulamaların yerinde görülmesi, girişimcilik eğitimi ve diğer kişisel gelişim eğitimleri ile tekstil sektörünün iş gücü kriterlerinin üzerinde nitelik kazanmışlardır. Ayrıca proje ile kurulan atölyeler sayesinde, ilk etapta proje ortağı firmalarda, 100 kişilik istihdam sağlanmıştır.
- 5.Projelerin tamamlanması ile öğrencilerin aldıkları eğitimlerin, uygulamalı eğitimler ile pekiştirilmesi sağlanmıştır. Proje kapsamında alınan makine ve ekipmanlar ile eğitim alan öğrenciler motorlu araçlar teknolojisi, yiyecek içecek hizmetleri, güzellik ve saç bakım hizmetleri ve metal teknolojisi alanında yeni yöntemler içeren eğitim uygulamalarına tabi tutulmuş; boyasız göçük düzeltme, 1-10 yaş arası motorlu araçların elektronik beyin üzerinden arıza tespiti eğitimi, aşçılık, pasta tatlı yapımı, et ve et ürünleri işleme, makyaj, cilt bakımı ve saç kesimi ve boyama eğitimleri konusunda da tecrübe edinmeleri sağlanmıştır.

- 6.Projelerin tamamlanması sonrasında, yüksekokul bünyesinde yer alan bölümler tadilat ile öğrencilerin kullanabileceği atölyelere dönüştürülmüştür. Proje kapsamında temin edilen biyomedikal laboratuvar deney malzemeleri, temel elektrik elektronik laboratuvar deney malzemeleri, kalibrasyon cihazları, PLC eğitim seti ve enerji üniteli deney masaları ile öğrencilerimizin mesleki bilgi, beceri ve kabiliyetlerini azami seviyede kullanarak öğrenmeye ve araştırmaya yönelik üretken bireyler olarak yetiştirmeleri sağlanmıştır.
- 7.Proje kapsamında temin edilen makine ekipmanlar ile, Bayburt ehramı başta olmak üzere, geleneksel giyim sanatlarının uygulamalı olarak öğretilmesi amacıyla, tam donanımlı bir el sanatları atölyesi oluşturulmuştur. Mevcut 15 öğrencinin beceri ve kabiliyetlerini azami seviyede kullanması sağlanmıştır. Devam eden yıllarda 200 öğrencinin beceri ve kabiliyetlerini azami seviyede kullanması hedeflenmiştir.
- 8.Proje ile temin edilen makine ve ekipmanlarla; robotik, metal işleme ve mobilya ve iç mekân tasarımı atölyeleri kurulmuştur. Kurulan bu atölyelerde, öğrenciler eğitimler almış ve öğretmenler son teknolojik cihazlarda eğitimler vermişlerdir. Ayrıca bu atölyelerde yaklaşık 15 işsiz gence eğitim planlanmıştır.
- 9.Projelerin tamamlanması ile, okulların mobilya, bilgisayar laboratuvarında uygulanan mesleki eğitimin koşulları son teknolojik teçhizatlarla iyileştirilmiştir. Bölgede mobilya teknolojisi alanında uygulanan mesleki eğitimin koşulları iyileştirilmiş ve mobilya üretiminin kalitesi artırılmıştır. Eğitim kurumları ile sanayi arasında işbirliği sürekliliği sağlanmış, iş güvenliği bilinci artırılmış ve istihdamı artırmak yolunda nitelik sağlanmıştır.
- 10.Projeler kapsamında temin edilen makine/ekipmanlar ile tarım ve hayvancılık alanında mesleki eğitim kalitesinin artırılmasına, sektörün ihtiyaç duyduğu, nitelikli ve girişimcilik konusunda iş kurma becerisi yüksek, meslek elemanlarının yetiştirilmesine, okul-sektör iş birliğinin güçlendirilmesine, tarımsal faaliyetlerde yeni yöntem ve tekniklerin kullanımının yaygınlaştırılmasına katkı sağlanmıştır
- 11.Proje kapsamında ilgili okullarda, kaynak simülatörlü eğitim laboratuvarı, robotik kodlama laboratuvarı ve CNC atölyesi kurulmuştur. Kurulan laboratuvarlarda yaklaşık 90 öğrenci ve 10 öğretmen makine ekipmanlardan faydalanmış olup böylece her geçen gün daha da gelişmekte olan imalat sanayine paralel olarak mesleki eğitim şartlarının iyileştirilip geliştirilmesi sağlanmıştır. Bilgi ve tecrübesi yüksek, analitik düşünebilen bireyler yetiştirerek, bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitime sahip nitelikli eleman yetiştirilmeye başlanmıştır.
- 12.Proje ile üniversite bünyesinde yer alan tesisler, üniversite tarafından laboratuvar haline getirilerek, bilgisayar ve makine laboratuvarları kurulmuştur. Kurulan bu laboratuvarlar, meslek yüksekokulu öğrencilerinin ve öğretim görevlilerinin hizmetine sunulmuştur.

TRA1 Düzey 2 bölgesinde, KUDAKA tarafından desteklenen 2020 Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı projelerinin tanıtım ve bilinirlik hedeflerine ulaşması ve bu hedeflerin sürdürülebilmesini kapsayan vizyon, ajans ile birlikte tüm yararlanıcıların desteği ve faaliyetleri ile sağlanmaya çalışılmışsa da, destek yararlanıcılarının (İl Milli Eğitim Müdürlüklerinin, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinin, Okulların) bu konuda daha fazla irade koymalarının gerekliliği değerlendirilmektedir.

Elde edilen bulgular ışığında, Programın etkin şekilde yürütüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Program tanıtımlarında, Ajans tarafından gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetlerinin etkisinin yüksek olduğu görülmüştür.

Programın finansal unsurları (hibe miktarları, destek oranları ve ön ödeme yüzdeleri) ve başvuru ile yürütme süreçleri, yararlanıcılar tarafından genel olarak olumlu bulunmuş, gelişmeye açık alanlar için öneriler geliştirilmiştir.

3.Giriş

Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, faaliyet alanına giren TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nde (Erzurum, Erzincan, Bayburt) 2020 yılında, k r amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara yönelik olarak toplam 5.250.000 TL bütçeli Meslekî Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı için teklif çağrısına çıkmıştır. (Tablo 2)

Etki değerlendirmenin literatürde kullanılan birçok tanımı mevcuttur. En temel ifadeyle etki, müdahaleli durum ile müdahalesiz durum arasındaki fark olarak tanımlanmaktadır (Meydan, 2014). Söz konusu programın, program sonrası değerlendirmelerine yönelik olarak gerçekleştirilen bu çalışma, öncelikli olarak, program ile bölgesel planlarda öngörülen amaç ve hedeflere ne derece yaklaşıldığının belirlenmesi amacıyla yürütülmüştür. Bunun yanı sıra, değerlendirme bulgularından hareketle, Ajans'ın tasarlayacağı yeni programlarda, etkinlik ve verimliliğin artırılmasına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Çalışma ile ayrıca, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nde öngörüldüğü şekilde, programların etki ve sonuçlarının ortaya konması da hedeflenmiştir.

Tablo 2. Mali Destek Programlarının Bütçeleri

5.250.000,00 TL

Kaynak: Program Başvuru Rehberleri, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 2020

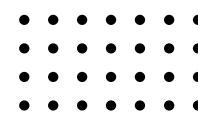

Nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanılmasıyla gerçekleştirilen bu çalışma, uluslararası değerlendirme kriterleri ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar” doğrultusunda; programların, bölge ve yararlanıcılar için uygunluğunu (ilgililik kriteri), etkin ve etkili bir biçimde yürütülüp yürütülmediğini, ortaya koydukları etkileri ve etkilerinin sürdürülebilirliğini analiz etmekte; tüm bunlardan hareketle yeni tasarlanacak programlara ışık tutacak öneriler sunmaktadır (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2020).

Değerlendirme döngüsünün alt başlıklarından olan etki değerlendirmesi, kamu müdahalelerinin olumlu veya olumsuz etkilerinin ortaya çıkarılmasını sağlar. Söz konusu değerlendirme, hedef kitledeki tüm sektörlerin programlardan istifade etmesi, programların en etkili ve maliyet etkin şekilde uygulanması, program aracılığıyla sağlanan hizmetlerin niteliği ve niceliğinin maksimizasyonu ile kısıtlı kaynaklarla yapılması planlanan yatırımlar arasında en iyi tercihin yapılabilmesi için önemli bir karar alma aracıdır. Ayrıca, kamu müdahalelerinde kaynak dağıtımında şeffaflığın ve hesap verebilirliğin incelenmesi için gerekli kanıtların ortaya konmasında önemli katkılar sağlamaktadır (Meydan, 2014).

Yapılan etki değerlendirme çalışması, program rehberinde ilan edilen öncelikler doğrultusunda oluşturulan performans göstergelerine ne düzeyde ulaşıldığının tespiti ile bu kriterlerin proje uygulama sonuçları ve izleme süreçlerinde edinilen deneyimlerle birlikte değerlendirilerek program amaçlarına ulaşmada doğru öncelikler olarak seçilip seçilmediklerinin değerlendirilmesini kapsamaktadır.

Bu raporun takip eden bölümleri şu şekilde yapılandırılmıştır; dördüncü bölümde ‘Literatür Taraması ve Kavramsal Çerçeve’, beşinci bölümde ‘Metodoloji’, altıncı bölümde ‘MEG Programının Uygulama Süreci’, yedinci bölümde ‘Etki Değerlendirmesi Bulguları’, sekizinci bölümde ‘Karşılaştırmalı Analiz ve En İyi Uygulamalar’, dokuzuncu bölümde ‘Sonuçlar ve Tartışma’, onuncu bölümde ‘Öneriler’, sunulmaktadır.

4.Literatür Taraması ve Kavramsal Çerçeve

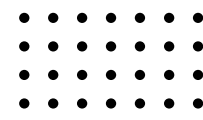
Literatür taraması ve kavramsal çerçeve, MEG programının etkilerini değerlendirmek için bilimsel bir temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu bölümde, mesleki eğitim ve geliştirme programlarının ekonomik ve sosyal etkileri üzerine yapılan çalışmalar incelenecek ve etki değerlendirme metodolojileri detaylandırılacaktır. Literatürde yer alan güncel araştırmalar ışığında, programın bireyler, işletmeler ve bölgesel kalkınma üzerindeki potansiyel etkileri analiz edilecektir. Ayrıca, etki değerlendirme sürecinde kullanılan yöntemler karşılaştırmalı olarak ele alınarak MEG programı için uygun değerlendirme çerçevesi oluşturulacaktır.

4.1. Mesleki Eğitim ve Geliştirme Programlarının Etkileri Üzerine Literatür

Mesleki eğitim programları, bireylerin istihdam edilebilirliğini artırmak, işgücü piyasasının değişen gereksinimlerine uyum sağlamalarını kolaylaştırmak ve ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla uygulanan

önemli politika araçlarıdır (Becker, 1993; Heckman, 2006). Bu programlar, bireylerin mesleki beceriler kazanmasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda ekonomik kalkınma, sosyal bütünleşme ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesine de katkıda bulunur. Mesleki eğitim programlarının bireyler üzerindeki etkileri konusunda yapılan çalışmalarda, eğitim alan bireylerin istihdam oranlarının arttığı, gelir seviyelerinin yükseldiği ve uzun vadede iş piyasasına entegrasyonlarının kolaylaştığı tespit edilmiştir (Card et al., 2010). Özellikle sanayi ve hizmet sektörlerinde ihtiyaç duyulan teknik becerilerin kazandırılması, çalışanların iş bulma şansını arttırmakta ve işgücü piyasasında arz-talep dengesini sağlamaktadır.

Avrupa'da yapılan bir meta-analiz çalışması, mesleki eğitim programlarının katılımcılarının iş bulma süresini %30 oranında kısalttığını ve işe yerleştirme oranlarını %20 artırdığını ortaya koymuştur (OECD, 2018).

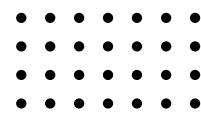
Kalkınma ajansları tarafından desteklenen mesleki eğitim programları, bölgesel ekonomik kalkınmayı destekleme açısından büyük önem taşımaktadır. Mesleki eğitimin, özellikle genç işsizliği ve kadın istihdamı konularında olumlu etkiler yarattığı gözlemlenmiştir (World Bank, 2018). Türkiye'deki mesleki eğitim politikaları üzerine yapılan çalışmalar da, kamu ve özel sektör işbirliğinde yürütülen programların başarılı sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Örneğin, İŞKUR ve kalkınma ajansları destekli projeler sonucunda, mesleki eğitim alan bireylerin %65'inin eğitim sonrasında iş bulunduğu rapor edilmiştir (TÜİK, 2020).

Ayrıca, mesleki eğitim programlarının sektörel verimlilik üzerindeki etkileri de dikkat çekmektedir. Teknolojik gelişmelere uyum sağlamak amacıyla düzenlenen mesleki eğitim programlarının, üretkenliği artırdığı ve inovasyon süreçlerine katkıda bulunduğu belirlenmiştir (Schultz, 1961). Sanayi 4.0'a uyum kapsamında gerçekleştirilen teknik eğitim programları, iş süreçlerinin dijitalleşmesine katkı sunarak işgücünün rekabet gücünü artırmaktadır (Schwab, 2017).

Türkiye'de ve dünyada uygulanan mesleki eğitim destek programlarının başarısı, programların tasarım kalitesine, sektör ihtiyaçlarıyla uyumuna ve katılımcıların eğitim sonrası işgücü piyasasına entegrasyon süreçlerine bağlıdır. Bu nedenle, mesleki eğitim projelerinin etki değerlendirme süreçleri, gelecekteki programların etkinliğini artırmak açısından kritik öneme sahiptir.

Çalışma koşulları; “işgücü piyasalarına katılımı, verimlilik artışını, kayıtlılığı, nitelik geliştirmeyi ve mesleki eğitimi özendirici” şekilde geliştirilecektir. İstihdam artışı ve nitelikli iş olanakları, yoksullukla mücadele ve gelir dağılımında iyileşme sağlanmasının asli aracı olacaktır.

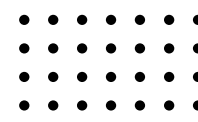
Akademik literatürde mesleki eğitimin önemine vurgu yapan çalışmalar mevcuttur. Hiç şüphesiz meslek yüksekokullarındaki eğitimin en başta gelen amaçlarından biri de yeterlilik ve kaliteye ulaşmaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013). Bu bağlamda, meslek yüksekokulları “Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi'nin en önemli aşamalarından biridir. Meslek yüksekokulları, ülkemiz sanayisinin en fazla ihtiyaç duyduğu ara eleman ihtiyacını karşılayacak en önemli eğitim kurumu olarak görülmektedir. Mesleki Teknik Eğitimde önemli bir husus da ulusal ve küresel gelişmeleri göz önüne alarak toplumun ve iş dünyasının ihtiyaç, istek ve beklentilerini sürekli karşılayacak şekilde kurumun gelişmesini sağlamaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013).

4.2. Etki Değerlendirmesi Metodolojileri

Etki değerlendirme, mesleki eğitim programlarının bireyler, kurumlar ve ekonomiler üzerindeki sonuçlarını ölçmek ve analiz etmek için kullanılan bir süreçtir. Etki değerlendirme çalışmaları, eğitim programlarının etkinliğini artırmak ve gelecekte daha verimli politikalar oluşturmak için önemli bir araç olarak görülmektedir (OECD, 2019).

Etki değerlendirme metodolojileri genel olarak dört temel başlık altında incelenmektedir:

Girdi-Süreç-Çıktı-Sonuç Modeli (Input-Process-Output-Outcome Model):

Bu model, mesleki eğitim programlarının bileşenlerini sistematik bir şekilde analiz etmeye olanak tanır.

Girdi (Input): Eğitim için sağlanan kaynaklar (maddi destek, eğitmen kalitesi, teknik donanım vb.).

Süreç (Process): Eğitim programlarının planlanması ve uygulanması.

Çıktı (Output): Eğitim sonucunda ortaya çıkan somut veriler (mezun olan öğrenci sayısı, verilen sertifikalar vb.).

Sonuç (Outcome): Katılımcılar üzerindeki uzun vadeli etkiler (istihdam oranları, gelir artışı, beceri uyumu vb.).

DeneySEL ve Yarı-DeneySEL Yöntemler:

Etki değerlendirme sürecinde, deneySEL ve yarı-deneySEL yöntemler kullanılmaktadır.

Rassal Kontrollü Denemeler (RCTs): Eğitim alan ve almayan grupların karşılaştırılması yoluyla, eğitim programlarının etkisini ölçmek için kullanılan en güvenilir yöntemlerden biridir (Angrist & Pischke, 2009).

Eşleştirilmiş Kontrol Grupları: DeneySEL yöntemlere alternatif olarak, benzer özelliklere sahip bireyler arasında yapılan karşılaştırmalarla eğitim programlarının etkileri incelenmektedir.

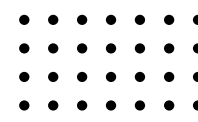
Nitel ve Nicel Değerlendirme Teknikleri:

Mesleki eğitim programlarının etkisini ölçerken hem nicel (istatistiksel analizler, anketler) hem de nitel (derinlemesine mülakatlar, odak grup görüşmeleri) değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır.

Nicel analizler, istihdam oranları, maaş değişimleri gibi verileri kullanarak programların etkinliğini sayısal olarak değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Nitel analizler, programın katılımcılar üzerindeki algısal etkilerini anlamak için derinlemesine görüşmelere dayanmaktadır.

Karşı-Faktüel Analiz (Counterfactual Analysis):

Bir programın etkisini anlamak için, programın uygulanmadığı bir senaryonun (karşı-faktüel durum) analiz edilmesi gerekmektedir. Bu yaklaşım, mesleki eğitim alan bireylerin iş bulma sürecinin, eğitim almayanlarla karşılaştırılarak değerlendirilmesine dayanır. (Angrist & Pischke, 2009).

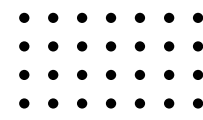
MEG programının etki değerlendirme sürecinde, yukarıda belirtilen metodolojilerden yararlanılarak programın istihdam, gelir seviyesi ve sektörel beceri uyumu üzerindeki etkileri ölçülecektir. Bu analizler sonucunda, programın güçlü ve zayıf yönleri belirlenerek gelecekteki uygulamalar için politika önerileri geliştirilecektir. Ayrıca, etki değerlendirme sürecinde eğitim programlarının sürdürülebilirliği ve yerel işgücü piyasasına adaptasyonu açısından öneriler sunulacaktır.

4.3.KUDAKA'nın Bölgesel Kalkınma Stratejileri ve MEG Programının Rolü

KUDAKA, bölgesel kalkınmayı hızlandırmak ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmak amacıyla önemli stratejiler geliştiren bir kuruluştur. Bu stratejiler, Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinin ekonomik ve sosyal kalkınmasını teşvik etmek için oluşturulmuştur. KUDAKA'nın bölgesel kalkınma stratejileri, yerel kalkınma aktörlerinin işbirliğini güçlendirmeyi, potansiyel sektörlerde büyüme sağlamayı ve bölgesel eşitsizlikleri azaltmayı hedeflemektedir. Bu stratejiler, bölgeye özgü fırsatlar ve zorluklar göz önünde bulundurularak şekillendirilmiş olup, tarım, sanayi, turizm, eğitim, enerji ve teknoloji gibi alanlarda çeşitli projeleri kapsamaktadır.

KUDAKA'nın bölgesel kalkınma stratejilerinin temel hedeflerinden biri, ekonomik çeşitliliği artırmak ve yerel girişimciliği desteklemektir. Bu kapsamda, farklı sektörlerdeki kalkınma potansiyelini harekete geçirecek projeler hayata geçirilmektedir. Aynı zamanda, bölgesel kalkınma politikalarının sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla çevre dostu ve yenilikçi çözümler üzerinde de yoğunlaşmaktadır. KUDAKA, yerel ekonomiyi güçlendirmek ve iş gücü piyasasında daha kaliteli ve verimli istihdam yaratmak için çeşitli mesleki eğitim programları, altyapı projeleri ve girişimcilik destekleri sunmaktadır.

KUDAKA'nın kalkınma stratejileri, aynı zamanda bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet gücünü artırmayı amaçlayan projeleri de içermektedir.

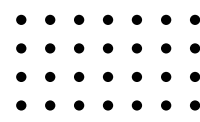
Bu projeler, yerel üretim kapasitesini artırmak, dışa bağımlılığı azaltmak ve yerel markaların global pazarda daha etkin olmasını sağlamak için çalışmaktadır. Ayrıca, KUDAKA, bölgedeki girişimciler için finansal destekler (mali destek programları, fizibilite desteği programları, güdümlü proje destekleri, teknik destekler, faizsiz kredi desteği vb.), mentorluk, eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunarak iş dünyasının gelişimine katkı sağlamaktadır.

Bölgesel kalkınma sürecinde KUDAKA'nın önemli bir aracı da MEG (Mesleki Eğitim Geliştirilmesi) programıdır. MEG programı, özellikle iş gücü piyasasındaki beceri boşluklarını doldurmak, yerel iş gücünün verimliliğini artırmak ve iş gücü talebine yönelik eğitimler sağlamak için oluşturulmuş bir destek programıdır. Bu program, KUDAKA'nın stratejik hedefleriyle uyumlu olarak, bölgedeki gençler ve iş gücü piyasasında aktif olan bireyler için mesleki becerilerin artırılmasına yönelik eğitimler sunmaktadır. MEG programı, yerel halkın iş gücü piyasasında daha donanımlı hale gelmesini sağlamak, işsizlik oranlarını düşürmek ve istihdamı artırmak için kritik bir rol oynamaktadır.

MEG programı, aynı zamanda iş gücü piyasasındaki hızlı değişimlere uyum sağlayabilmek amacıyla sürekli güncellenen eğitim modülleri ve sektör taleplerine yönelik programlarla da desteklenmektedir. Bu süreçte, KUDAKA, yerel işletmeler ve eğitim kurumlarıyla işbirliği yaparak, ihtiyaç duyulan becerilere sahip nitelikli iş gücü yetiştirmektedir. Ayrıca, program aracılığıyla, özellikle kadınların ve gençlerin iş gücüne katılımını teşvik etmek için özel eğitim programları düzenlenmektedir.

KUDAKA'nın bölgesel kalkınma stratejilerinde MEG programının rolü, bölgenin ekonomik kalkınma süreçlerine doğrudan etki etmektedir. Bu program, yerel iş gücünün gelişimine önemli katkılar sunarken, aynı zamanda bölgesel eşitsizliklerin azaltılmasına da yardımcı olmaktadır. MEG programının başarısı, bölgedeki iş gücü kalitesini arttırırken, KUDAKA'nın bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmasını da hızlandırmaktadır.

Sonuç olarak, KUDAKA'nın bölgesel kalkınma stratejileri ve MEG programı, bölgeyi ekonomik olarak güçlendirmek, istihdamı artırmak ve yerel halkın yaşam standartlarını yükseltmek için önemli araçlar sunmaktadır. Bu stratejiler, bölgenin gelecekteki kalkınma potansiyelini şekillendirirken, sürdürülebilir büyüme ve sosyal refah sağlamak adına kritik bir rol oynamaktadır.

4.4. Meslekî Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı

4.4.1. Programın Amaç ve Öncelikleri

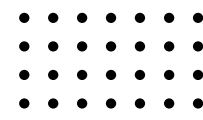
Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı'nın amaç ve öncelikleri, programın uygulandığı dönemi kapsayan On Birinci Kalkınma Planı, Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) ve Bölge Planları esas alınarak belirlenmiştir. Program, On Birinci Kalkınma Planı'nda yer alan ana hedeflerden “Ülkemizin teknolojik dönüşümlerin gerektirdiği niteliklere ve iş yapma biçimlerine uygun mesleki eğitim ve kurumsal yapılanmanın sağlanması ihtiyacı sürmekte, demografik fırsat penceresinin bu ihtiyacı karşılayacak şekilde genç işgücünü dönüştürmeye yönelik kullanılması gerekmektedir.” kapsamında belirlenen amaç, hedef ve politikalar ile uyumlu şekilde tasarlanmıştır.

Çalışma koşulları; “işgücü piyasalarına katılımı, verimlilik artışını, kayıtlılığı, nitelik geliştirmeyi ve mesleki eğitimi özendirici” şekilde geliştirilecektir (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2019). İstihdam artışı ve nitelikli iş olanakları, yoksullukla mücadele ve gelir dağılımında iyileşme sağlanmasının asli aracı olacaktır.

Akademik literatürde mesleki eğitimin önemine vurgu yapan çalışmalar mevcuttur. Hiç şüphesiz meslek yüksekokullarındaki eğitimin en başta gelen amaçlarından biri de yeterlilik ve kaliteye ulaşmaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013). Bu bağlamda, meslek yüksekokulları “Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi'nin en önemli aşamalarından biridir. Meslek yüksekokulları, ülkemiz sanayisinin en fazla ihtiyaç duyduğu ara eleman ihtiyacını karşılayacak en önemli eğitim kurumu olarak görülmektedir. Mesleki Teknik Eğitimde önemli bir husus da ulusal ve küresel gelişmeleri göz önüne alarak toplumun ve iş dünyasının ihtiyaç, istek ve beklentilerini sürekli karşılayacak şekilde kurumun gelişmesini sağlamaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013).

4.4.2. TRA1 Bölgesi'nde Mesleki Eğitim ve İstihdam Durumu

TRA1 Bölgesi'nde nüfusun eğitim seviyesi son yıllarda artış eğilimindedir. Bölgede okuryazarlık oranı son yıllarda sürekli artış gösterse de bölge genelinde ilkokul, ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretim düzeyinde net okullaşma oranı ve brüt okullaşma oranı Türkiye ortalamasının altında seyretmektedir. Bölgede, okul ve derslik sayıları ülke geneline paralel olarak yıllara göre en fazla okul öncesi eğitimde artmıştır (bölgede 2012-2021 yılları arasında okul öncesi eğitimde derslik sayısındaki artış %222,7). Ortaokul ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının sayılarında önemli değişiklik olmamıştır.

Bölge genelinde toplam nüfusun eğitim seviyesine bakıldığında, en yüksek oran ilkokul mezunlarında; en düşük oran ise doktora mezunlarında görülmektedir. İlkokul mezunlarını, lise ve dengi meslek okulu mezunları takip etmektedir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı, ülke geneline paralel olarak bölgede de azalmıştır. Bu okulların eğitim-öğretim altyapılarının ve eğitim müfredatlarının halen arzu edilen (sanayinin ihtiyaç duyduğu) seviyeye ulaşmadığı ve mezunlarının, bölgede sanayi işletme sayısının yeterince yüksek olmaması sebebiyle, iş bulabilmek amacıyla bölge dışına göç etmek zorunda kaldıkları görülmektedir.

TRA1 Bölgesi'nde her sektörde ve her seviyede ihtiyaç duyulan nitelikli iş gücünün yetiştirilemediği, yetişen sınırlı iş gücünün bölge dışında çalışmayı ve yaşamayı tercih ettiği ve bölge dışından nitelikli iş gücü için bölgenin cazibesinin olmadığı görülmektedir. Bu durum, bölgede sanayi başta olmak üzere hizmetler ve tarım sektörünü de olumsuz etkilemektedir. Nitelikli iş gücü istihdamı ve mevcut çalışanların niteliğinin geliştirilmesi konusunda maliyetlerin bölgedeki KOBİ ölçeğindeki işletmeler için yüksek olması da bölgenin iş gücü potansiyelini düşürmektedir.

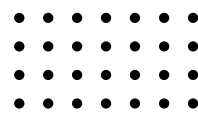
Genç nüfusun, bölgenin ve günün gerekleriyle uyumlu işlerde mesleki beceri kazanması, iş birliği kültürünün oluşturulması, kurumsallaşma ve işletme yönetimiyle ilgili gelişme kaydedilmesi, iş başı eğitim ve AR-GE faaliyetlerinin yaygınlaştırılması hem bölgeden göçü azaltacak hem de girişimcilik ekosisteminin iyileşmesini sağlayacaktır. Bununla beraber, bölgede örnek olarak; Erzurum'da 1. OSB içerisinde kurulan ve faaliyet gösteren bir özel okul, işletmelerin talep ettiği personel niteliklerine göre eğitim vermeye başlamıştır.

4.4.3. Uygun Başvuru Sahipleri ve Destek Miktarları

Programın uygun başvuru sahipleri Başvuru Rehberi'nde şu şekilde tanımlanmıştır:

- Mesleki ve Teknik Liseler
- Mesleki Eğitim Merkezleri
- Meslek Yüksek Okulları
- Organize Sanayi Bölgeleri
- Sanayi ve Ticaret Odaları
- Esnaf ve Sanatkarlar Odaları

Destek Miktar ve Oranları: Programın, proje bazında belirlenen asgari ve azami destek tutarları 90.000 TL ile 750.000 TL olarak açıklanmıştır. Yararlanıcı bazında verilen destek oranı, proje toplam uygun maliyetinin en az %25'i, en fazla %90'ı olarak belirlenmiş olup bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren proje teklifleri değerlendirmeye alınmamıştır.

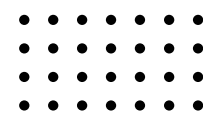

Proje bütçesinin geri kalan bölümünün yararlanıcılar tarafından eş finansman olarak sağlanması öngörülmüş; aynı katkılar, eş finansman olarak kabul edilmemiştir.

4.4.4. Proje Süresi ve Başvuru Süreci

Proje Süresi: Desteklenen projelerin azami süresi 18 ay olarak belirlenmiştir.

Proje Başvuru Süreci: Programın son başvuru tarihi 10 Ocak 2020 olarak ilan edilmiştir. Ajans'a sunulan projeler, bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi desteği ile "Ön İnceleme" ve "Teknik ve Mali Değerlendirme" olmak üzere iki aşamada değerlendirilmiştir. Ön inceleme aşamasında projeler, idari kontrol ve uygunluk kontrolü kriterleri yönünden ele alınmıştır. Bu aşamada, başarılı bulunan projeler teknik ve mali açıdan değerlendirilmiş; projelerin mali ve yönetim kapasiteleri, proje konusunun program amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen metodolojinin kalitesi ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınmıştır. Değerlendirmeler sonucunda, toplam 100 üzerinden en az 65 puan alanlar, başarılı projeler olarak listelenmiştir.

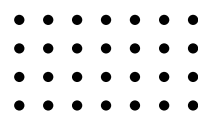

Çalışma koşulları; “işgücü piyasalarına katılımı, verimlilik artışı, kayıtlılığı, nitelik geliştirmeyi ve mesleki eğitimi özendirici” şekilde geliştirilecektir. İstihdam artışı ve nitelikli iş olanakları, yoksullukla mücadele ve gelir dağılımında iyileşme sağlanmasının asli aracı olacaktır.

Akademik literatürde mesleki eğitimin önemine vurgu yapan çalışmalar mevcuttur. Hiç şüphesiz meslek yüksekokullarındaki eğitimin en başta gelen amaçlarından biri de yeterlilik ve kaliteye ulaşmaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013). Bu bağlamda, meslek yüksekokulları “Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi’nin en önemli aşamalarından biridir. Meslek yüksekokulları, ülkemiz sanayisinin en fazla ihtiyaç duyduğu ara eleman ihtiyacını karşılayacak en önemli eğitim kurumu olarak görülmektedir. Mesleki Teknik Eğitimde önemli bir husus da ulusal ve küresel gelişmeleri göz önüne alarak toplumun ve iş dünyasının ihtiyaç, istek ve beklentilerini sürekli karşılayacak şekilde kurumun gelişmesini sağlamaktır (Özgüler, Koca ve Özgüler, 2013).

4.4.5. Proje Destek Süreci ve Bütçe Gerçekleşmeleri

Proje Destek Süreci: Ajans tarafından, ön ödeme sonrasında yapılan diğer ödemeler, hak ediş esasına göre gerçekleştirilmiştir. Ön ödeme tutarının ve aynı oranda eş finansman tutarının, usulüne uygun harcandığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajans’a sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının %40’ı ve nihai ödemede %20’si yararlanıcıların banka hesabına aktarılmıştır. Programın 5 milyon 250 bin TL olan toplam bütçesinin yaklaşık 5,1 milyon TL’si sözleşmeye bağlanmıştır. Desteklenen projeler tamamlandığında kullanılan toplam bütçe yaklaşık 4,9 milyon TL olmuştur. Buna göre, program için ayrılan destek bütçesinin yaklaşık %97’si projeler için kullanılmıştır. Bunun yanında yararlanıcıların eş finansman harcamaları toplam 786.225 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tutar ve gerçekleştirmelerine dair veriler Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 3. Mali Destek Programlarının Bütçeleri

Toplam Program Bütçesi (TL)	Sözleşmeye Bağlanan Destek Tutarı (TL)	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı (TL)	Gerçekleşen Toplam Eş Finansman Tutarı (TL)
5.250.000,00	5.103.504,58	4.951.042,80	786.225,57

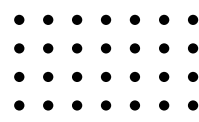
Kaynak: Program Kapanış Raporu, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

4.4.6 Performans Göstergeleri

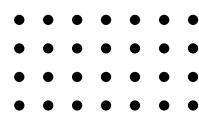
Program kapsamında desteklenecek projeler için belirlenmiş örnek performans göstergeleri ise Başvuru Rehberi'nde aşağıdaki gibi belirlenmiştir (Tablo 5):

Tablo 4. Program Performans Göstergeleri

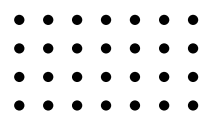
Kodu	Gösterge	Birim
S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi
S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın	Kişi
S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli	Kişi
S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk	Kişi
S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç	Kişi
S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı	Kişi

Kodu	Gösterge	Birim
S8	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Mesleki Eğitim Alanlar	Kişi
G7	Eğitim Sayısı	Adet
G8	Eğitim Süresi	Kişi
S11	Eğitilen Engelli Sayısı	Kişi
S12	Eğitilen Kadın Sayısı	Kişi
S13	Eğitilen Genç Sayısı	Kişi
G1	Sürekli İstihdam	Kişi
G2	Geçici İstihdam	Kişi
S16	Gönüllü Çalışan Sayısı	Kişi
G3	İstihdam Edilen Engelli Sayısı	Kişi
G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi

Kodu	Gösterge	Birim
G5	İstihdam Edilen Genç Sayısı	Kişi
G6	Lisans ve Üzeri Eğitimli İstihdam Sayısı	Adet
S22	Merkez/Atölye/Destek Odası Sayısı (Genç)	Adet
S28	Uluslararası Geçerliliğe Sahip Sertifikasyonla Belgelendirilmiş	Adet
S67	Çocuk ve Gençler İçin Hazırlanan Müfredat Sayısı	Adet
S32	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Mesleki Eğitim Alan Kadın	Kişi
S36	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı – Eğitici Eğitimi Alan Kadın	Kişi
S37	İstihdam Edilen Kadın Sayısı – Sürekli	Kişi
S38	İstihdam Edilen Kadın Sayısı – Geçici	Kişi
S39	Lisans ve Üzeri Eğitimli Kadın İstihdam Sayısı	Kişi
K8	Makine Sayısı	Adet

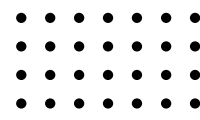

Kodu	Gösterge	Birim
K9	Yerli Makine Sayısı	Adet
K10	İthal Makine Sayısı	Adet
K11	Üretim Hattı Sayısı	Adet
K32	Alınan Sertifika Sayısı	Adet
K39	Kurulan/Geliştirilen Laboratuvar Sayısı	Adet
GP10	Derslik Sayısı	Adet

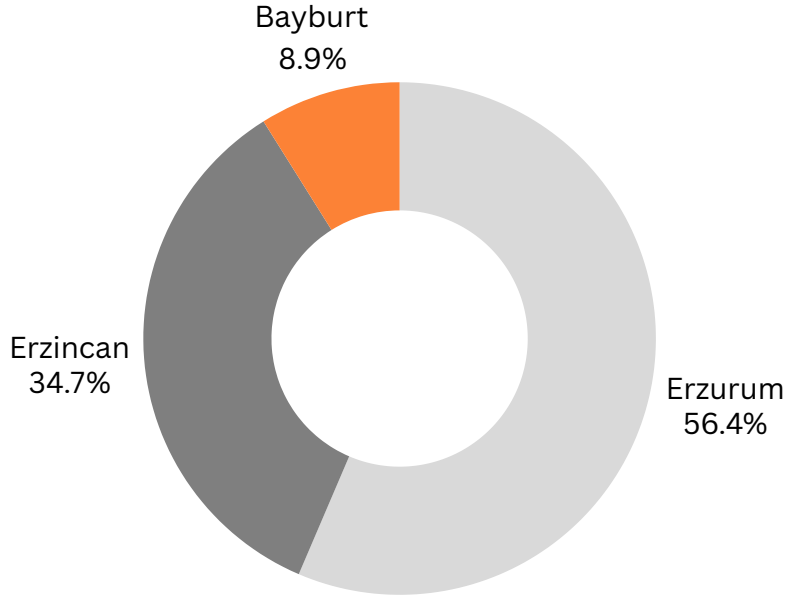
Kaynak: Program Başvuru Rehberleri, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 2020

4.4.7 Proje Başvuruları, Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistikî Bilgiler

Programın başvuru ve yararlanıcı sayılarına ilişkin istatistikî bilgiler KAYS'tan ve Program Kapanış Raporundan elde edilmiştir. Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programına toplam 23 proje başvurusu yapılmıştır. Bu projelerin toplam 12'si ile sözleşme imzalanmış olup bu projeler başarıyla tamamlanmıştır. Sözleşme imzalanan projeler toplam başvuru sayısının %52'sine karşılık gelmektedir.

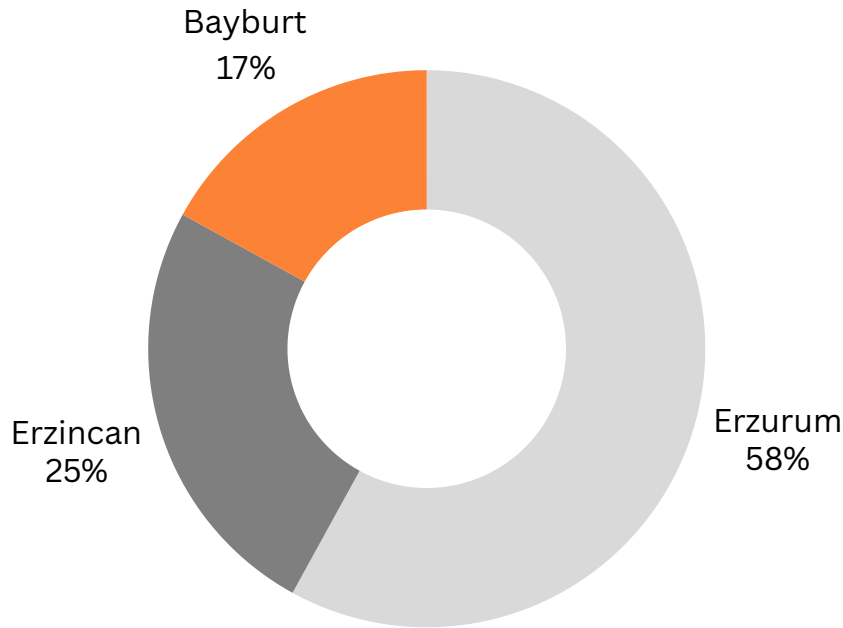
Grafik 1. Program Başvurularının İllere Göre Dağılımı

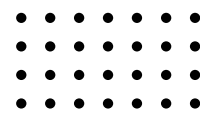
Kaynak: KAYS Verileri, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Değerlendirmeye konu olan programa ilişkin KAYS verilerine bakıldığında programa en fazla başvuru Erzurum'dan yapılmış (%57), bunu Erzincan (%35) ve Bayburt (%9) takip etmiştir (Grafik 1). Başvuruların illere göre dağılımına paralel olarak en fazla sözleşme imzalanan ve proje tamamlanan il Erzurum olmuş; bunu Erzincan ve Bayburt izlemiştir. Buna göre, sözleşme imzalanan ve tamamlanan projelerin %58'i Erzurum'dan; %25'i Erzincan'dan, %17'si ise Bayburt'tan gerçekleşmiştir (Grafik 2).

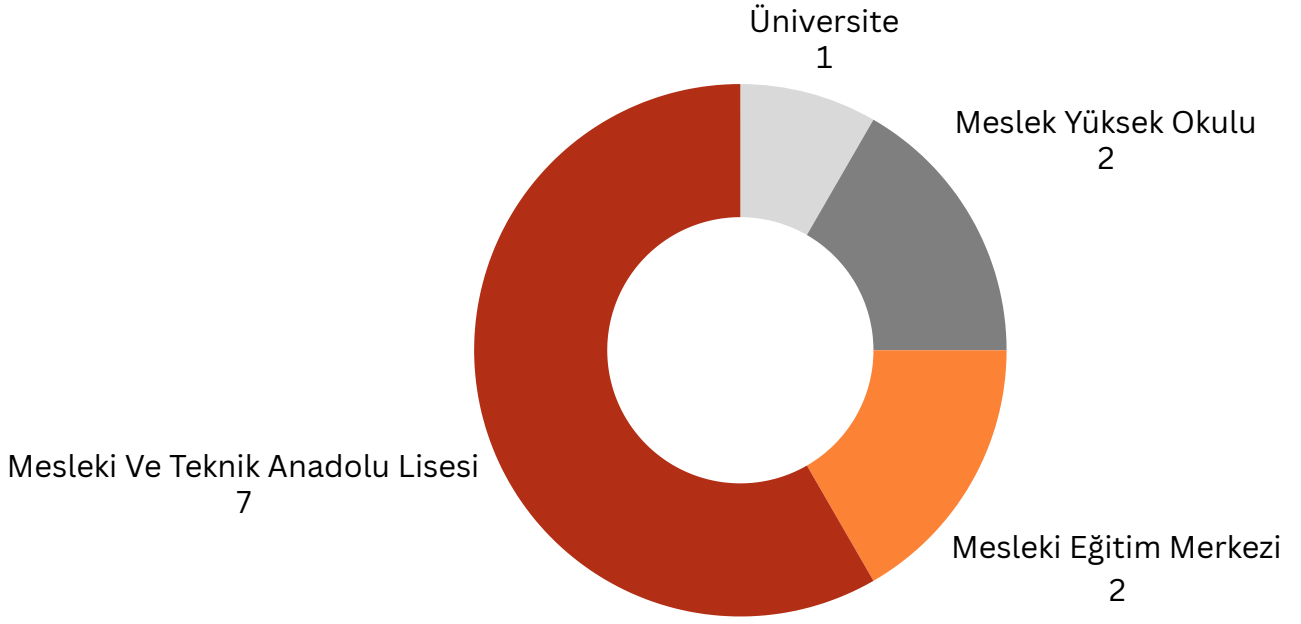
Grafik 2. İmzalanan ve Tamamlanan Projelerin Şehirlere Göre Dağılımı

Kaynak: KAYS Verileri, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Grafik 3. Mesleki Eğitim Kurumları Arasında Mali Destek Dağılımı

Kaynak: KAYS Verileri, Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı

Mesleki Eğitimin Geliştirilmesi Mali Destek Programı yararlanıcılarının tümü bölgede faaliyet gösteren eğitim kurumlarından oluşmaktadır. Bu kurumların yarısından fazlası Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi olup program kapsamında toplam 7 Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi destek almıştır. Diğer yararlanıcıların dağılımına bakıldığında ise bunların, 2'sinin Mesleki Eğitim Merkezi, 2'sinin Meslek Yüksek Okulu, 1'inin ise Üniversite olduğu görülmektedir.

5. Metodoloji

Bu bölümde araştırmanın tasarımı, veri toplama yöntemleri, örneklem seçimi ve büyüklüğü, veri analizi teknikleri ile çalışmanın sınırlılıkları ve olası önyargılar ayrıntılı şekilde ele alınacaktır. Araştırma, MEG programının bölgesel kalkınmaya etkisini incelemeye yönelik tasarlanmış bir çalışmadır. Çalışma, hem nitel hem de nicel veri toplama yöntemlerinin bir arada kullanıldığı karma yöntem yaklaşımıyla yürütülmüştür. Bu sayede, programın etkinliği hakkında derinlemesine bilgi elde etmek amaçlanmıştır.

Bu aşama, elde edilen verilerin sayısal ve nitel analizlerini kapsar ve araştırmanın amacına uygun çıkarımlar yapılmasına olanak tanır.

5.1 Araştırma Tasarımı ve Yaklaşımı

Araştırmanın tasarımı, karma yöntemler (mixed methods) yaklaşımına dayanmaktadır. Karma yöntem, nicel ve nitel veri toplama ve analiz tekniklerini birleştirerek daha kapsamlı ve güvenilir sonuçlar elde etmeyi hedefler (Creswell & Plano Clark, 2011). Araştırma tasarımı, MEG programı katılımcılarından toplanan verilerin analiz edilmesini içermektedir. Araştırma, iki ana aşamaya dayanmaktadır. İlk aşama, veri toplama süreci olup; bu aşamada anketler ve mülakatlar kullanılmıştır. İkinci aşama, veri analizini içermektedir.

5.2 Veri Toplama Yöntemleri

Anketler, araştırmanın en temel veri toplama aracıdır ve programın genel etkilerini kapsamlı bir şekilde analiz etmek amacıyla kullanılmıştır. Anket formu hem kapalı uçlu hem de açık uçlu sorular içermekte olup, kapalı uçlu sorular sayısal veri elde etmek için, açık uçlu sorular ise katılımcıların detaylı görüşlerini ve deneyimlerini almak için kullanılmıştır. Bu sayede, katılımcıların MEG programına dair geri bildirimleri toplanmıştır.

5.3. Anketler

Anketler, MEG programı yararlanıcılardan toplanmıştır. Sorular, programın katılımcılara sağladığı faydalar, memnuniyet düzeyleri ve iş gücü piyasası üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Anket formu üç ana bölümden oluşmaktadır:

Demografik Bilgiler

Katılımcıların yaş, eğitim düzeyi ve iş deneyimi gibi temel özelliklerini içermektedir.

MEG Programına Dair Deneyimler

Katılımcıların programdan nasıl faydalandığını, programın etkililiğini ve iş gücü piyasasına etkisini değerlendirmektedir.

Yerel Kalkınma Stratejilerinin Etkileri

MEG programının bölgesel kalkınma stratejileriyle uyumu ve yerel kalkınma üzerindeki etkisini analiz etmektedir.

Program sonrası değerlendirme çalışmaları kapsamında, değerlendirme göstergeleri ve soruları belirlenmiştir. Bu süreçte, değerlendirme **ilgililik, etkinlik, etkililik, etki ve sürdürülebilirlik** olmak üzere beş temel kritere dayandırılmıştır. Bu kriterler doğrultusunda hazırlanan değerlendirme soruları, programın etkisini genelden özele detaylandırarak analiz etmeye yardımcı olmaktadır.

Programın değerlendirilmesi, elde edilen veriler ışığında bu kriterler çerçevesinde yapılmıştır. Şekil 1’te bu değerlendirme kriterleri ve ilgili sorular listelenmiştir.

Araştırma sürecinde, anketler, programın genel etkileri hakkında kapsamlı veri toplamak amacıyla kullanılan en yaygın yöntemdir. Anket formu, üç ana bölümden oluşmaktadır: demografik bilgiler, MEG programına dair deneyimler ve yerel kalkınma stratejilerinin etkileri. Demografik bilgiler kısmı, katılımcıların yaş, eğitim düzeyi, iş deneyimi gibi temel özelliklerini içermektedir. MEG programına dair deneyimler kısmı, katılımcıların programdan nasıl faydalandığını, programın etkililiğini ve programın iş gücü piyasasına olan etkisini değerlendiren sorular içermektedir. Yerel kalkınma stratejilerinin etkileri kısmı ise, MEG programının bölgesel kalkınma stratejileriyle uyumlu olup olmadığını ve yerel kalkınma üzerindeki etkisini incelemektedir.

5.4. Değerlendirme Kriterleri

Program sonrası değerlendirme çalışması kapsamında değerlendirme göstergeleri ve soruları belirlenmiştir. Değerlendirmede kullanılan 5 temel kritere (ilgililik, etkinlik, etkililik, etki ve sürdürülebilirlik) bağlı olarak oluşturulan değerlendirme soruları, değerlendirmenin genelden özele inmesine yardımcı olmaktadır. Programlar, elde edilen veriler ışığında bu sorulara cevap verilecek şekilde değerlendirilmiştir. Bu kapsamda cevap aranan değerlendirme soruları aşağıda Şekil 4’te listelenmiştir.

Tablo 5. Değerlendirme Kriterleri ve Soruları

İlgililik 	Program, bölgesel ve ulusal politikalarla/stratejilerle uyumlu mu? Programla, uygulayıcı kurum/diğer destek kurumlarının programları arasında tamamlayıcılık, eşgüdüm ve sinerji mevcut mu? Tamamen veya kısmen başka herhangi bir programı tekrarlıyor veya başka bir programla çakışıyor mu? Program hedefleri, yararlanıcıların/hedef kitlenin ihtiyaçlarıyla ne derece uyumlu? Mevcut ve potansiyel yararlanıcılar, programdan ne ölçüde istifade etmektedir? Uygulama süreçleri, prosedürler ve araçlar, hedeflerle ne kadar ilişkili ve yararlanıcılar için ne kadar uygun?
Etkinlik 	Programın uygulama maliyeti ne kadar ve bu maliyet programın ürettiği çıktı, sonuç ve etkilerle kıyaslandığında kabul edilebilir bir maliyet mi? Planlanan çıktılar, nitelikten ödün vermeden mümkün olan en düşük maliyetle elde edilebiliyor mu? Uygulamada kaliteden ödün vermeden verimliliği artırmaya yönelik tasarruf imkanları var mı? Programın şartları, süreçleri ve prosedürleri istenen sonuçları elde etmek için uygun ve yeterli mi? Ajanstaki programın uygulanmasına yönelik yapılanma ve görev dağılımı istenen etkinlik ve performansı sağlamak için uygun ve yeterli mi?
Etkililik 	Program hedefleri ne ölçüde gerçekleştirildi? Program sayesinde yararlanıcılarda beklenen sonuçlar elde edildi mi? Farklı faaliyetlerle daha fazla sonuç elde edilebilir miydi? Yararlanıcılar, program sayesinde, normalde yapmayacakları ne tür ilave yatırımları yaptılar? (girdi artımsallığı) Yararlanıcılar, program sayesinde, normalde elde etmeyecekleri ne tür ilave çıktıları elde ettiler? (çıkıtı artımsallığı) Program, yararlanıcılarda ne tür yeni ve farklı uygulamalara, yaklaşımlara ve davranışsal değişimlere yol açtı? (davranışsal artımsallık)

Etki 	Program, hedeflenen sosyal, ekonomik veya çevresel faydaları yarattı mı? Program, tasarım aşamasında tespit edilen problemleri çözmeye katkı sağladı mı? Doğrudan veya dolaylı yararlanıcılar açısından beklenen ve beklenmeyen etkiler istenen seviyede mi? Programla elde edilen çıktı, sonuç ve etkiler, her hâlükârda – program olmasa da- ortaya çıkacak çıktı, sonuç ve etkiler midir? (ölü ağırlık) Program nedeniyle yapılmaktan vazgeçilen ya da azaltılan yatırımlar var mı? (yer değiştirme/dışlama etkisi)
Sürdürülebilirlik 	Programın ele aldığı problem için Ajans müdahalesi ihtiyacı devam ediyor mu? Program sayesinde elde edilen sonuçların ve etkilerin sürdürülebilirliği ne kadar mümkün? Program, yararlanıcılarda sürdürülebilir değişimlere neden oldu mu? Ajans desteği kesilse de sonuçların ve etkilerin sürekliliği mümkün olacak mı?

Kaynak: Elçi, Ş. (2014) Ar-Ge ve İnovasyon Destek Programlarının Değerlendirilmesi ve Etki Analizi, “Ar-Ge ve İnovasyon Programlarında Değerlendirme ve Etki Analizi”, R. Akpınar, ed.

Anketler, her biri ortalama 15-20 dakikada tamamlanan çevrimiçi formlar olarak tasarlanmış ve katılımcılara kolay erişim sağlanmıştır.

5.5 Veri Analizi Teknikleri (Nitel ve Nicel Yöntemler) Değerlendirme Kriterleri

Veri analizi, hem nitel hem de nicel yöntemlerle yapılmıştır. Nicel veri analizi, anketlerden elde edilen sayısal verilerin istatistiksel analizini içermektedir. Nitel veri analizi ise mülakatlardan ve açık uçlu anket sorularından elde edilen metin verilerinin incelenmesiyle yapılmıştır. Aşağıda bu iki analiz türünün detayları verilmiştir:

5.5.1 Nicel Veri Analizi

Nicel veriler, SPSS veya benzeri bir istatistiksel yazılım kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler, öncelikle betimsel analizler ile özetlenmiş ve ardından korelasyon ve regresyon analizleri uygulanmıştır. Korelasyon analizleri, değişkenler arasındaki ilişkileri incelemiş ve MEG programının yerel kalkınmaya olan etkisini daha iyi anlamayı sağlamıştır. Regresyon analizleri ise, belirli faktörlerin programın etkinliği üzerindeki etkilerini değerlendirmeye yönelik yapılmıştır (Babbie, 2013).

5.5.2 Nitel Veri Analizi

Nitel veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, metin verilerindeki ana temaları ve kategorileri belirlemeyi amaçlayan bir tekniktir (Miles & Huberman, 1994). Bu analizde, mülakatlardan ve açık uçlu anketlerden elde edilen yanıtlar kategorilere ayrılmış ve bu kategoriler üzerinden yorumlar yapılmıştır. Bu analiz, katılımcıların MEG programına dair deneyimlerini ve yerel kalkınma üzerindeki etkilerini anlamaya yönelik önemli bulgular sağlamıştır.

5.6 Çalışmanın Sınırlılıkları ve Olası Önyargılar

Araştırmanın sınırlılıkları, çeşitli faktörlerden kaynaklanmaktadır. Öncelikle, araştırmada kullanılan örneklem, sadece MEG programına katılan bireylerle sınırlı kalmıştır ve dolayısıyla bu, tüm hedef kitlenin genel bir yansıması olmayabilir. Ayrıca, anketler ve mülakatlar katılımcıların kendi beyanlarına dayanmaktadır. Bu durum, katılımcıların bazı sorularda, program hakkında, kısmen veya tamamen yanlış ve yanıltıcı cevaplar verme olasılığı barındırmaktadır (Babbie, 2013).

Bunun dışında, araştırmada kullanılan veri toplama yöntemleri zaman ve kaynak kısıtlamaları nedeniyle sınırlı bir coğrafi alanla sınırlı tutulmuştur. Araştırmanın yalnızca belirli bir bölgedeki kalkınma stratejilerine ve MEG programına dair verileri toplaması, genel geçerliliği sınırlandırabilir. Bu nedenle, araştırma bulguları yalnızca çalışmanın odaklandığı bölgeye yönelik çıkarımlar sağlamaktadır ve farklı bölgelerdeki kalkınma stratejileriyle doğrudan karşılaştırılmamalıdır.

6. MEG Programının Uygulama Süreci

6.1. Programın Hedef Kitlesi ve Seçim Kriterleri

MEG Programı'nın hedef kitle, özellikle iş gücü piyasasında nitelikli meslek sahibi olma fırsatına sahip olmayan bireylerden oluşmaktadır. Bu hedef kitle, iş gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu beceri setlerine sahip olmayan ya da bu becerilere erişimde güçlük çeken gençler, kadınlar, engelli bireyler ve düşük gelirli kesimlerden seçilmiştir. Katılımcıların seçilmesinde dikkat edilen kriterler arasında; iş gücü piyasasında talep gören mesleklerde çalışma isteği, kişisel motivasyon, eğitim geçmişi ve önceden sahip olunan beceri seviyeleri yer almaktadır. Ayrıca, sektör analizi yapılarak, her bölge için en uygun katılımcıları belirlemek adına özel bir değerlendirme süreci uygulanmıştır. Seçim kriterleri, programın etkisini en üst düzeye çıkarmak ve katılımcıların eğitim sürecinden azami fayda sağlamalarını temin etmek amacıyla titizlikle belirlenmiştir.

6.2. Programın Faaliyetleri ve Eğitim Modülleri

MEG Programı, çok yönlü bir eğitim faaliyetleri yelpazesi sunmaktadır. Programın temel amacı, katılımcılara yalnızca teorik bilgiler sunmak değil, aynı zamanda uygulamalı eğitimler aracılığıyla iş gücü piyasasında aktif birer oyuncu

olmalarını sağlamaktır. Eğitim modülleri, sektör bazında özelleştirilmiş ve katılımcıların mesleki becerilerini geliştirmeyi hedefleyen derslerden oluşmaktadır. Modüller, genellikle iki ana kategoriye ayrılmaktadır: teknik beceri eğitimleri ve sosyal beceri eğitimleri.

Teknik beceri eğitimleri, belirli bir meslek dalında gerekli olan teorik ve pratik bilgileri katılımcılara sunarken, sosyal beceri eğitimleri ise iletişim, liderlik, zaman yönetimi gibi iş gücü piyasasında başarıyı etkileyebilecek nitelikleri geliştirmeye yönelik eğitimlerdir. Eğitimler; üniversiteler, eğitim merkezleri ve sektör profesyonelleriyle işbirliği içinde şekillendirilmiştir.

6.3. Programın Uygulama Aşamaları ve Zaman Çizelgesi

MEG Programı, belirli bir zaman dilimi içerisinde uygulamaya alınarak, adım adım başarıya ulaşmayı hedefleyen bir yapı içermiştir. Uygulama süreci, genellikle üç ana aşamadan oluşmuştur; hazırlık aşaması, eğitim süreci ve takip aşaması. Hazırlık aşamasında, katılımcıların seçiminden sonra eğitim ihtiyaç analizi yapılır ve uygun eğitim materyalleri hazırlanır. Eğitim süreci, belirli bir zaman dilimi içerisinde modüler eğitimlerle başlar ve sonunda sertifikasyonla tamamlanır. Takip aşamasında, katılımcıların mezuniyet sonrasında iş gücü piyasasında yer alabilmesi için destekler sağlanır. Zaman çizelgesi, her aşamanın belirli süreler içerisinde tamamlanmasına yönelik olarak ayrıntılı şekilde hazırlanmış ve bu süreç boyunca katılımcıların gelişimleri sürekli olarak izlenmiştir.

6.4. Programın Yönetim ve Koordinasyon Yapısı

MEG Programı'nın yönetimi, merkezi bir koordinasyon yapısına dayanmaktadır. Programın başarısı, etkili bir yönetim ve koordinasyon süreciyle mümkün olmuştur. Ajans, programın her aşamasını izlemek ve uygulama sürecini yönlendirmek için kritik bir rol oynamış ve programın çeşitli paydaşları arasında sürekli iletişim ve işbirliği sağlamıştır. Bu koordinasyon yapısı, eğitim sürecinin izlenmesi, yerel işgücü ihtiyaçlarının değerlendirilmesi ve katılımcıların kariyerlerine yön verilmesi açısından önem taşımaktadır. Programın yönetim ve koordinasyon yapısı, sadece eğitim sürecini değil, aynı zamanda katılımcıların istihdam sonrası başarılarını da izlemeyi hedeflemektedir.

7. Etki Değerlendirmesi Bulguları

Etki değerlendirme, bir projenin veya politikanın hedeflenen sonuçlara ulaşp ulaşmadığını analiz etmek için kullanılan sistematik bir süreçtir (Bamberger et al., 2016). Yapılan bu değerlendirme gelecek program planlamaları açısından büyük bir öneme sahiptir.

Bu başlık altında hedeflenen sonuçlara ne kadar ulaşıldığının araştırılması yanı sıra beklenen ve beklenmeyen etkiler, kısa ve uzun vade etkiler, iyileştirme alanları gibi konulara da değinilerek programın tüm açılardan sonuçlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

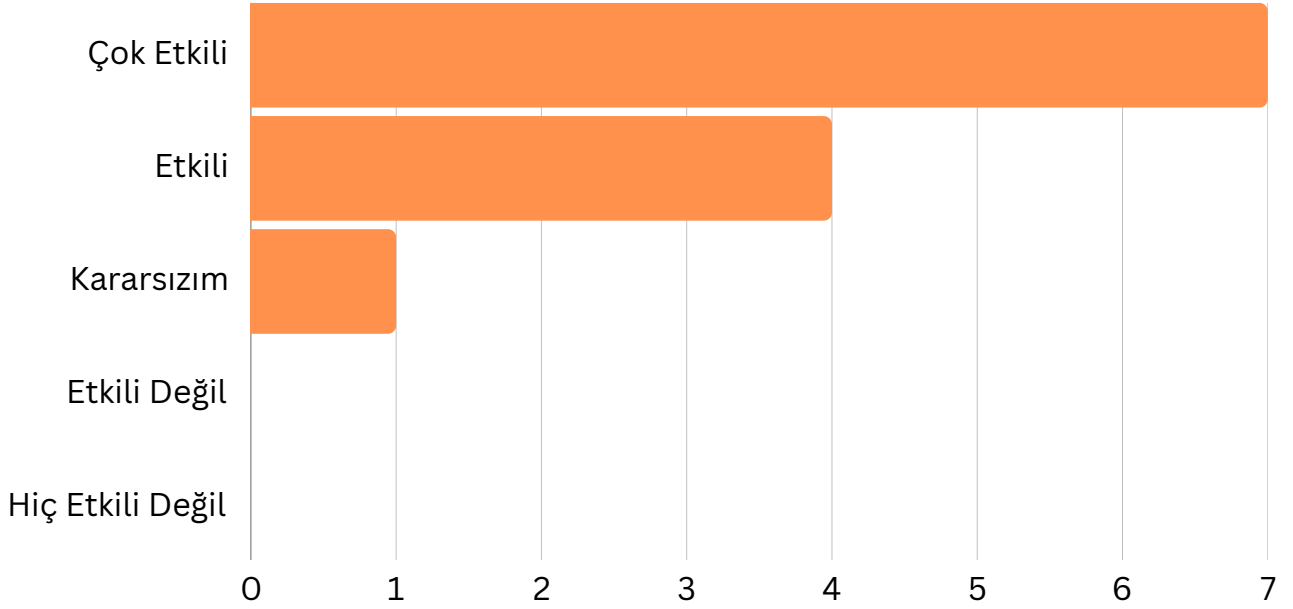
7.1 Eğitim Etkisi

Programın doğası gereği en büyük etki, değişimin beklendiği alanlardan biri, eğitim olarak görülmektedir. Bu konuda yapılan anket çalışmalarında katılımcılara 18 adet soru yöneltilmiştir. Yöneltilen sorular aşağıda tek tek değerlendirilerek, yorumlamaları yapılmıştır.

Soru-1

Program, bölgedeki mesleki eğitimin kalitesini etkili bir şekilde artmasını sağladı.

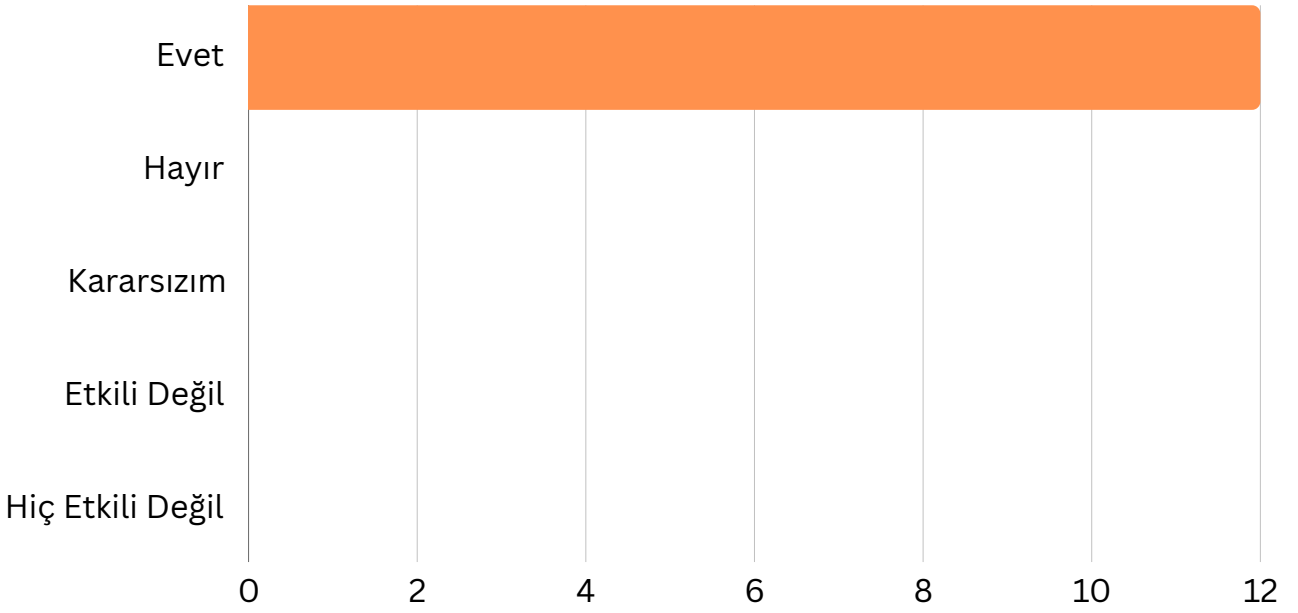
Programın temel hedeflerinden biri, mesleki eğitimin niteliğini yükseltmek ve bireylerin işgücü piyasasında daha donanımlı hale gelmesini sağlamaktır. Bu nedenle, katılımcıların bu konudaki geri bildirimlerini almaya yönelik sorular yönetilmiştir.

Ankete katılımcılarının büyük çoğunluğu (%60) programın mesleki eğitimin kalitesini "Çok Etkili" bulduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra, %30'luk bir kesim programı "Etkili" olarak değerlendirmiştir. Sadece %10'luk bir katılımcı grubu kararsız kalmıştır.

Bu sonuçlar, programın genel olarak başarılı olduğunu ve bölgedeki mesleki eğitimin kalitesini artırmada önemli bir etki yarattığını göstermektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun olumlu görüş bildirmesi, programın mesleki eğitimi geliştirme konusunda, büyük ölçüde, ulaştığını göstermektedir.

Soru-2

Yenilikçi model ve yöntemlerin kullanımı, mesleki eğitimin gelişiminde etkili oldu mu?

Soru-3

Projede kullanılan yenilikçi model ve yöntemlerden örnekler veriniz ?

Modern makine ekipman ve ekipmanların kullanılmasına olanak tanınması.

Yenilikçi bir uygulama yapıldı sadece öğrenciler değil çevre köylerden de işi öğrenmeye gelen insanlar bulunmakta.

Bir üretim alanının okula entegre edilmesi.

Kuaförlük alanındaki son teknoloji ürünler ve araç gövde-bakım bölümünde yenilikçi yöntemlerin kullanılmasına imkan tanınması.

Makine ve ekipmanlar yeni teknoloji ile donatıldı.

Lazer kesim ve 3d printer gibi teknoloji ürünlerinin eğitim kurumuna kazandırılması.

Proje kapsamında İspir Hamza Polat MYO da bulunan Biyomedikal Cihaz Teknolojisi, Elektrik ve Elektrik Enerji Bölümlerine son teknoloji deney setlerini içeren laboratuvarlar kurulmuştur.

Eğitimi salt teorik olmaktan çıkarıp uygulama sahasına taşıyan laboratuvar imkanlarının oluşturulması.

Anket sonuçlarına göre, katılımcıların tamamı (%100), yenilikçi model ve yöntemlerin mesleki eğitimi geliştirmede etkili olduğunu belirtmiştir. Bu durum, program kapsamında uygulanan yenilikçi yaklaşımların eğitimde doğrudan olumlu sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Projede Kullanılan Yenilikçi Model ve Yöntemler

- Modern makine ve ekipman kullanımı teşvik edilmiştir.
- Üretim alanı okula entegre edilerek uygulamalı eğitim sağlanmıştır.
- Koaförlük alanında son teknoloji ürünler ve araç gövdede yenilikçi göçük düzeltme yöntemleri kullanılmıştır.
- Makine ve ekipmanlar yeni teknolojiyle donatılmıştır.
- Lazer kesim ve 3D yazıcılar eğitime entegre edilmiştir.
- İspir Hamza Polat MYO'da, Biyomedikal Cihaz Teknolojisi, Elektrik ve Elektrik Enerji bölümlerine son teknoloji deney setlerini içeren laboratuvarlar kurulmuştur.
- Teorik eğitim yerine uygulamalı eğitim modeli güçlendirilmiştir.

Genel Değerlendirme

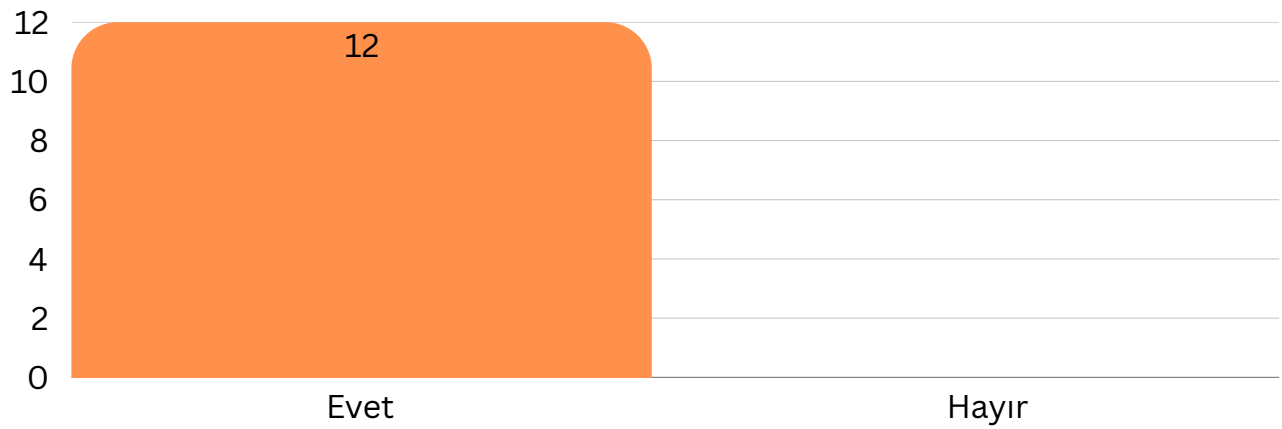

Yenilikçi model ve yöntemlerin kullanılması, mesleki eğitimin etkinliğini ve kalitesini artırmıştır. Özellikle teknolojik ekipmanların eğitime entegrasyonu, üretim alanlarının okula kazandırılması ve uygulamalı eğitimin yaygınlaştırılması, öğrencilerin mesleki becerilerini geliştirmelerine büyük katkı sağlamıştır. Ayrıca, program yalnızca öğrencileri değil, çevre köylerden gelen bireyleri de kapsayarak mesleki eğitimin erişilebilirliğini artırmıştır.

Sonuç olarak, yenilikçi yöntemlerin benimsenmesi, hem teknik altyapıyı güçlendirmiş hem de eğitim kalitesini artırarak mesleki eğitime uzun vadeli bir katkı sağlamıştır.

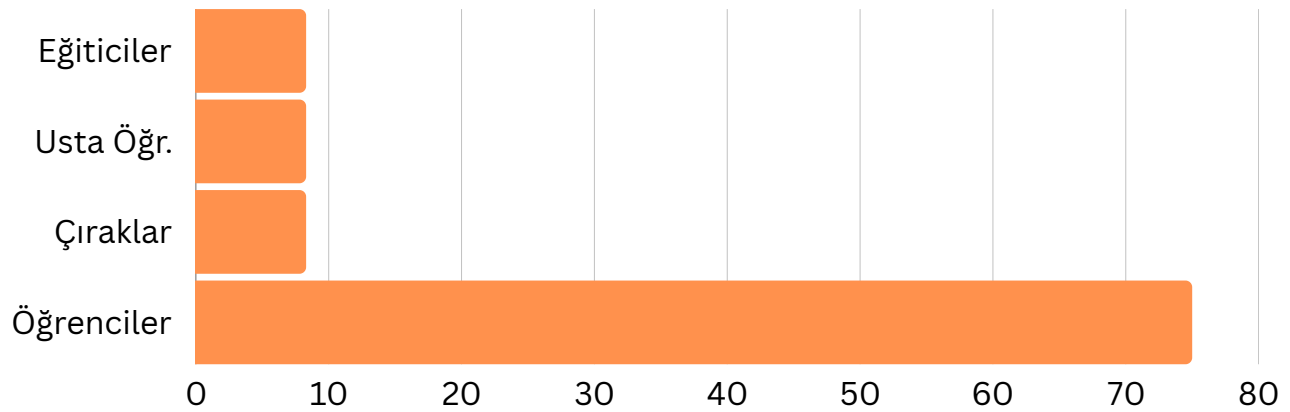
Soru-4

Program, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu alanlarda nitelikli personel (eğitici, usta öğretici, çırak ve öğrenci) yetiştirilmesine katkı sağladı mı?

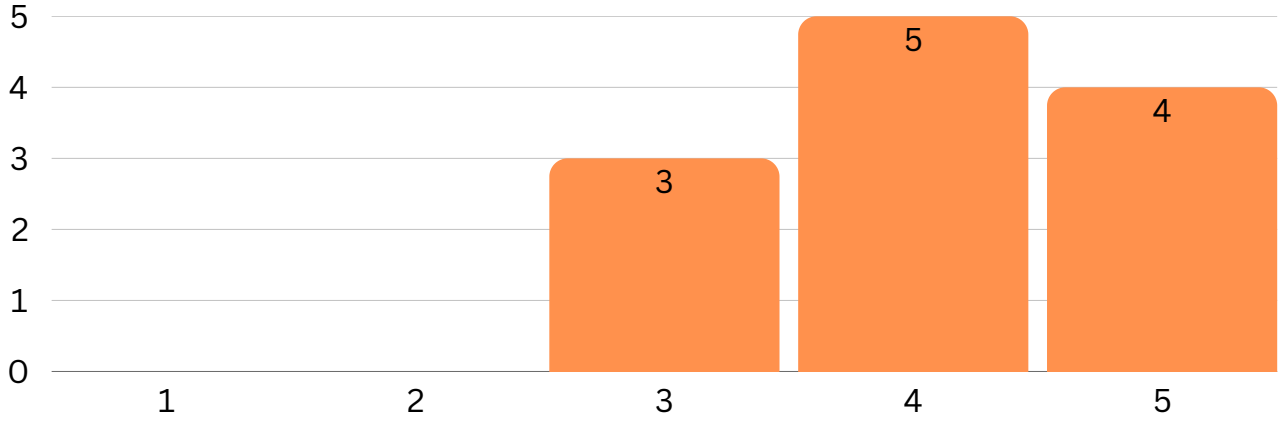
Soru-5

Hangi kategorideki personel en belirgin gelişmeyi gösterdi ?

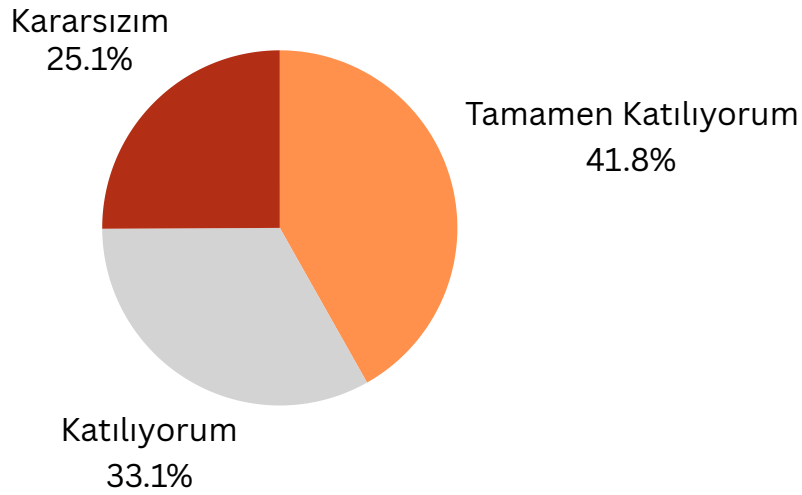
Soru-6

Yetiştirilen personelin kalitesinden ne kadar memnunsunuz ?
(1 - Hiç memnun Değilim , 5 - Çok memnunum)

Soru-7

Verilen eğitimler mesleki ihtiyaçlara uygundu.

Programın mesleki eğitime katkısı ve personel gelişimi açısından değerlendirildiğinde, anket sonuçları programın iş dünyasının ihtiyaç duyduğu nitelikli personel yetiştirilmesine önemli bir katkı sağladığını göstermektedir.

Katılımcıların %100'ü, programın eğitici, usta öğretici, çırak ve öğrenci yetiştirilmesinde etkili olduğunu belirtmiştir. Bu durum, programın eğitim kalitesinin ve sektörel ihtiyaçlara uyumunun başarılı olduğunu kanıtlamaktadır.

Personel gelişimi açısından en belirgin ilerleme %75 oranla öğrencilerde gözlemlenmiştir. Bu, programın öğrencilere yönelik etkili bir eğitim süreci sunduğunu ve onların mesleki becerilerini geliştirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte, usta öğreticiler, eğiticiler ve çıraklar da gelişim kaydetmiştir, ancak bu gruplarda ilerleme oranı daha düşüktür.

Yetiştirilen personelin kalitesiyle ilgili memnuniyet düzeyi incelendiğinde, katılımcıların %41,7'si 4 puan, %33,3'ü 5 puan vererek toplamda %75 oranında yüksek memnuniyet bildirmiştir. Ancak, %25 oranında 3 puan verenler de bulunmaktadır, bu da bazı alanlarda iyileştirmelerin yapılabileceğine işaret etmektedir.

Eğitimlerin mesleki ihtiyaçlara uygunluğu konusunda %41,7 “Tamamen Katılıyorum”, %25 “Katılıyorum” ve %33,3 “Kararsızım” şeklinde yanıtlar alınmıştır. Bu sonuçlar, eğitimlerin büyük ölçüde mesleki ihtiyaçları karşıladığını gösterirken, bazı katılımcıların kararsız kalması, içerikte belirli iyileştirmelere ihtiyaç duyulabileceğini göstermektedir.

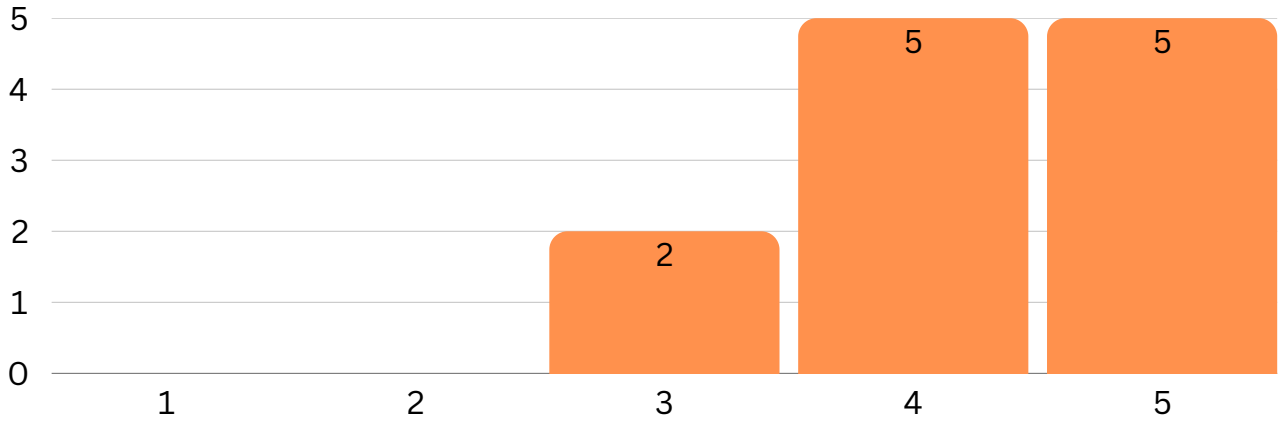
Genel Değerlendirme

Program, mesleki eğitim alanında önemli bir gelişim sağlamış, özellikle öğrencilerin mesleki becerilerini artırmada etkili olmuştur. Katılımcılar, yetiştirilen personelin kalitesinden genel olarak memnun kalmış, ancak bazı iyileştirme alanlarının da mevcut olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, program iş dünyasının ihtiyaçlarını karşılamada başarılı olmuş, nitelikli iş gücü yetiştirilmesine katkıda bulunmuştur.

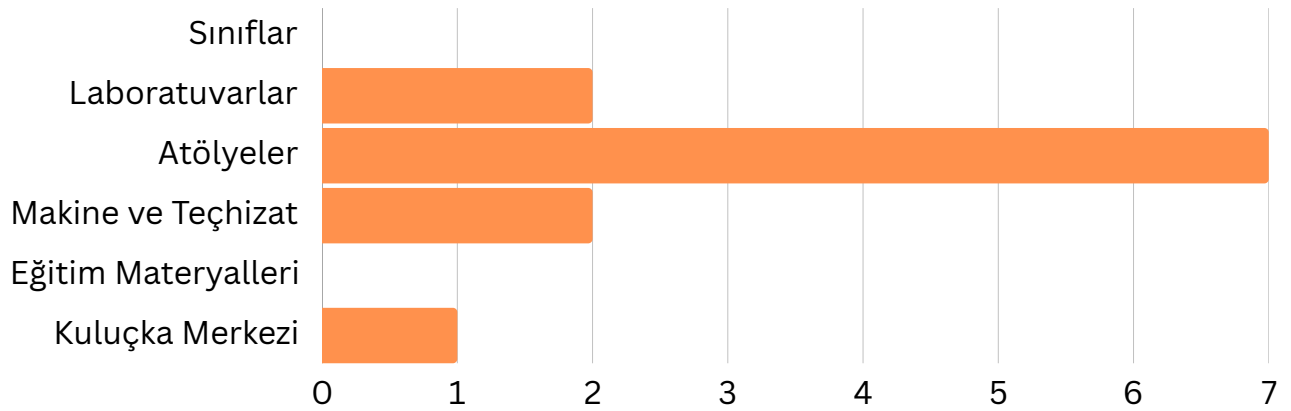
Soru-8

Program, mesleki eğitim altyapısının (sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri) ne ölçüde geliştirdi?
(1 - Hiç geliştirmede, 5 - Çok geliştirdi.)

Soru-9

Altyapının geliştirilmesinde hangi unsurlar en faydalı oldu ?

Mesleki eğitim alt yapısında hangi ek iyileştirmeler gereklidir?

Eksik makine ekipman tamamlandı ve gençlerin bakış açıları gelişti.

Şehirde ilk kuluçka makinesi bulunan atölye kuruldu.

Bu tarz programların daha fazla olması gerekir.

Metal aölyesinde havalandırma yapılması gerekiyor. O2 tüpleri için tesisat. Teknolojik gelişmelerden kaynaklı yeni ekipman uçlarına ihtiyaç var.

Teknolojik mekina ekipmana ihtiyaç bulunmakta.

Kuaförlük atölyesi eski ve bilişim atölyesi eski. Bunların yenilenmesi.

Öğrencilerin uygulamaya yönelik deneyler yapılması sağlandı.

Laboratuvarların yeni teknolojik gelişmeler ışığında güncellenmesi gerekmektedir.

Programın mesleki eğitim altyapısını önemli ölçüde geliştirdiği görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, eğitim ortamlarının ve olanaklarının iyileştirilmesine yönelik yatırımları olumlu değerlendirmiştir. Yapılan anket sonuçlarına göre katılımcıların çoğu, altyapının “4” ve “5” seviyesinde geliştiğini belirtmiştir. Bu durum, sınıf, laboratuvar, atölye, makine-teçhizat ve eğitim materyalleri gibi unsurların ciddi anlamda güçlendirildiğini göstermektedir.

Mesleki eğitim altyapısında en büyük katkının atölye yatırımlarıyla sağlandığı ortaya çıkmıştır. Katılımcıların %58,3'ü en faydalı gelişme olarak atölye yatırımlarını gösterirken, %16,7'si makine ve taçhizatın, %16,7'si kuluçka merkezinin, %8,3'ü ise laboratuvarların önemli katkılar sunduğunu belirtmiştir.

Bununla birlikte, mevcut altyapının daha da iyileştirilmesi için bazı ek ihtiyaçlar belirlenmiştir. Eksik makine ve ekipmanların tamamlanması, metal atölyeleri için havalandırma ve kaynak ekipmanlarının sağlanması, teknolojik makine ve cihazların artırılması gibi teknik iyileştirmeler önerilmiştir. Ayrıca, kuaförlük ve bilişim atölyelerinin yenilenmesi, laboratuvarlara ek cihazların sağlanması ve öğrencilere yönelik uygulamalı deneylerin artırılması gibi gelişim alanları da dikkat çekmektedir. Bu iyileştirmeler, programın eğitim kalitesini daha da artırarak mesleki eğitimi güçlendirmeye yönelik adımların devam ettirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Genel Değerlendirme

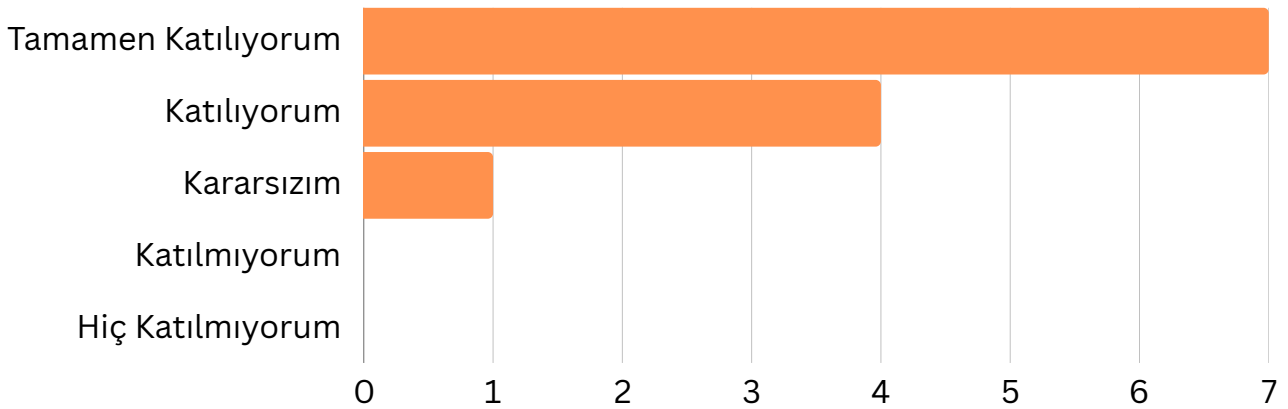

- Program, mesleki eğitim altyapısına önemli bir katkı sağlamış, özellikle makine ve teçhizat konusunda büyük gelişmeler kaydedilmiştir.
- Atölyeler, laboratuvarlar ve kuluçka merkezleri gibi uygulamalı eğitimi destekleyen birimlerin geliştirilmesi, eğitimin kalitesini artırmıştır.
- Ancak, eksik ekipmanlar, teknik gereksinimler ve bazı atölyelerin modernize edilmesi gibi konular hâlâ çözülmesi gereken noktalar olarak öne çıkmaktadır.
- Öğrencilerin uygulamalı eğitimde daha fazla fırsat elde edebilmesi için deneysel çalışmaların artırılması önemlidir.

7.1.4. Eğitim Ortamı ve Eğitimcilerin Etkinliği

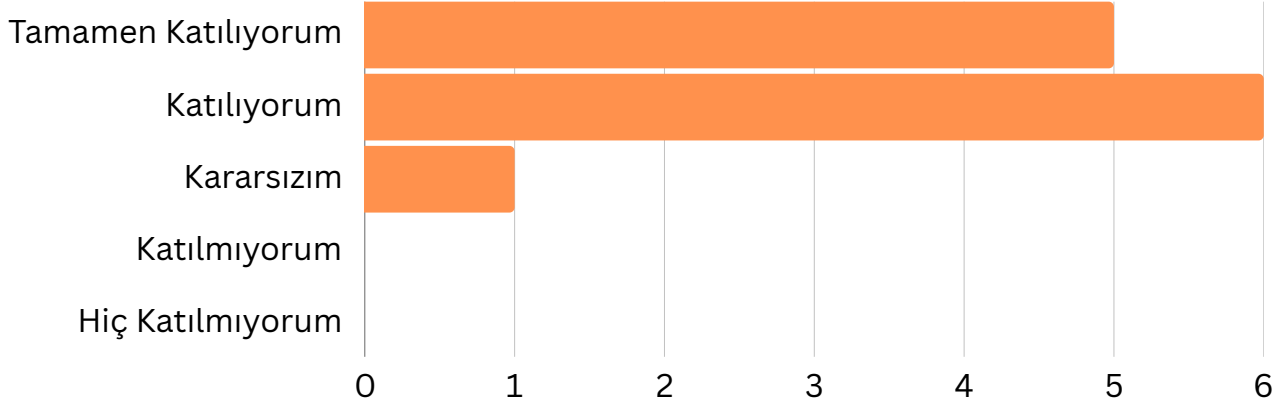
Soru-11

Eğitim ortamı öğrenmeye elverişliydi.

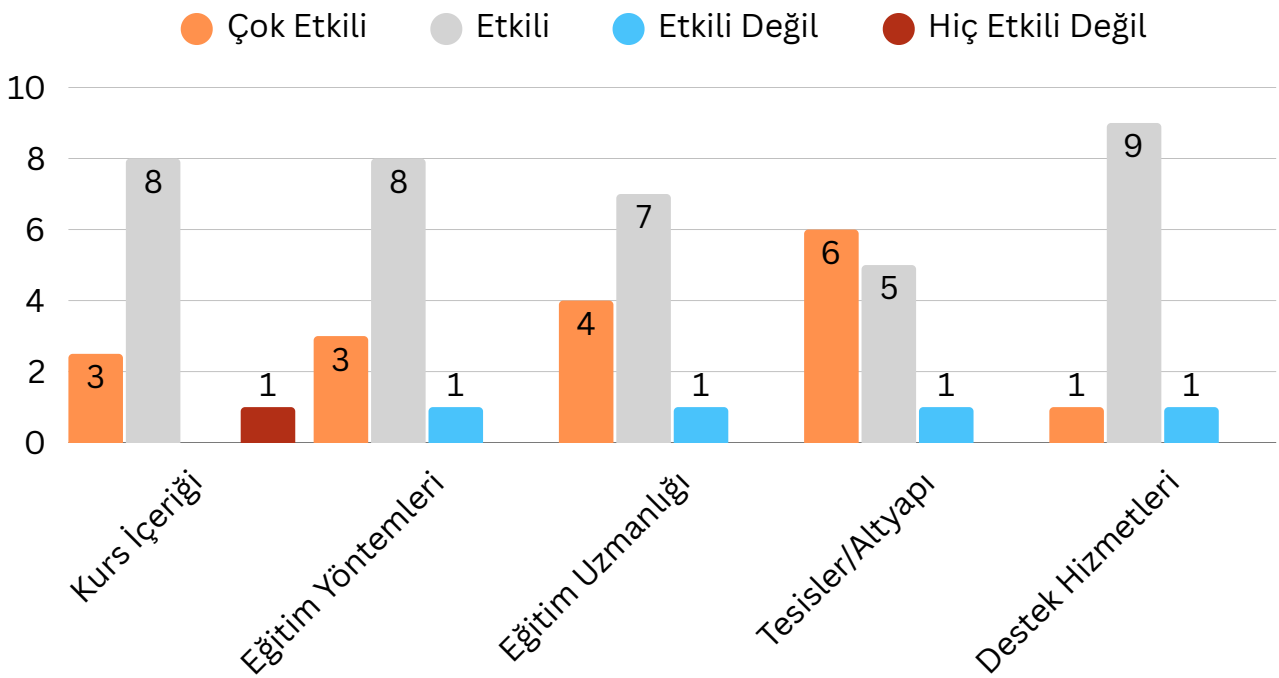
Soru-12

Eğiticiler bilgili ve etkiliydi.

Soru-13

Aşağıdaki program bileşenlerinin etkinliğini değerlendiriniz.

Eğitim materyalleri ve donanımın etkinliği hakkında yorum yapınız.

Eğitim materyalleri güncel ve kapsamlı olmalı, sektörde kullanılan en yeni bilgiler ve teknolojiler içeriğe dahil edilmeli.

Donanım kalitesi artırılmalı, özellikle laboratuvar ekipmanları ve atölyelerde kullanılan makineler en son teknolojiye uygun hale getirilmeli.

Materyaller daha interaktif hale getirilmeli, dijital içerikler, simülasyonlar ve uygulamalı eğitim araçları daha fazla kullanılmalı.

Mevcut donanımın bakımı düzenli yapılmalı, ekipman arızaları eğitimin verimini düşürebiliyor.

Eğitim materyalleri daha erişilebilir olmalı, öğrencilere çevrimiçi kaynaklara erişim imkanı sağlanmalı.

Pratik eğitim materyalleri artırılmalı, uygulamalı derslerde kullanılan el kitapları ve yönergeler daha detaylı hazırlanmalı.

Ders içerikleri sektör ihtiyaçlarına uygun hale getirilmeli, kullanılan donanım ve yazılımlar endüstride yaygın kullanılan sistemlerle örtüşmeli.

Ekipman çeşitliliği artırılmalı, özellikle farklı alanlarda uzmanlaşmak isteyen öğrenciler için daha geniş bir donanım yelpazesi sunulmalı.

Eğitim materyallerinde görsellik ön planda olmalı, grafikler, videolar ve animasyonlarla öğrenme süreci desteklenmeli.

Öğrencilere donanım kullanımıyla ilgili daha fazla rehberlik sağlanmalı, cihazların doğru ve verimli şekilde kullanımı konusunda ek eğitim verilmeli.

Eğitim ortamının öğrenmeye elverişliliği konusundaki değerlendirmelerde, katılımcıların büyük bir kısmı ortamın genel olarak uygun olduğunu belirtmiş, ancak iyileştirilmesi gereken bazı noktalar olduğu da vurgulanmıştır. Grafiklerde görüldüğü üzere, eğitim ortamının uygun olduğunu belirtenlerin oranı yüksek olsa da, katılımcıların %37'si bu konuda tam anlamıyla tatmin olmadıklarını ifade etmiştir. Bu durum, fiziksel ortamların ve altyapının daha da iyileştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle atölye ve laboratuvarlarda kullanılan ekipmanların daha işlevsel hale getirilmesi, havalandırma ve güvenlik önlemlerinin artırılması gibi hususlar öne çıkmaktadır.

Eğiticilerin bilgi seviyesi ve etkili anlatımı konusunda yapılan değerlendirmelerde, katılımcıların %41,7'si eğiticilerin etkili olduğunu belirtirken, %25'i kararsız kalmış ve %33,3'ü iyileştirme gerekliliğini dile getirmiştir. Eğitimcilerin teknik bilgi düzeyi yeterli bulunmakla birlikte, öğretim yöntemleri açısından daha etkili anlatım teknikleri ve etkileşimli eğitim metotlarının kullanılması önerilmektedir. Öğrencilere bireysel rehberlik sağlanması, derslerin daha fazla uygulamalı içerikle desteklenmesi gibi öneriler ön plana çıkmıştır.

Eğitim materyallerinin güncelliği ve kapsamlılığı konusunda ise, materyallerin sektörle uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle CAD tabanlı programların kullanımına yönelik yeni bilgisayarların sağlanması, laboratuvar cihazlarının etkin kullanımı konusunda daha fazla uygulamalı eğitim verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Program içeriğinin güncellenerek en yeni teknolojileri kapsamayı, öğrencilerin sektörde daha rekabetçi hale gelmesini sağlayacaktır.

Donanımın kalitesi ve bakımı konusunda yapılan yorumlar, mevcut ekipmanların düzenli bakımının sağlanmasının önemini vurgulamaktadır. Anket sonuçları, laboratuvar ekipmanlarının ve atölyelerde kullanılan makinelerin en son teknolojiye uygun hale getirilmesi gerektiğini göstermektedir. Özellikle eksik makine ve ekipmanların tamamlanması, metal atölyeleri için havalandırma ve kaynak ekipmanlarının iyileştirilmesi gibi konular üzerinde durulmuştur. Eğitimde kullanılan materyallerin daha interaktif hale getirilmesi, dijital içeriklerin ve simülasyonların artırılması, öğrencilere yönelik uygulamalı deney sayısının yükseltilmesi gibi öneriler de katılımcılar tarafından sıklıkla dile getirilmiştir.

Eğitim ortamı, materyaller ve donanımın etkinliği üzerine yapılan bu değerlendirmeler, programın genel olarak olumlu bulunmasına rağmen belirli alanlarda iyileştirmeler yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim materyallerinin daha erişilebilir hale getirilmesi, donanımın çeşitliliğinin artırılması ve uygulamalı eğitime yönelik içeriklerin güçlendirilmesi, programın etkinliğini artıracaktır.

Eğitim sonucu fark ettiğiniz beceri veya bilgi gelişmelerini tanımlayınız.

Makine kullanım becerisi geliştirildi ve öğrenciler farklı makine ekipmanlarını etkin şekilde kullanmayı öğrendi.

Kuluçka süreçleriyle ilgili bilgi arttı, öğrenciler girişimcilik ve iş geliştirme konusunda daha bilinçli hale geldi.

Laboratuvar cihazlarının kullanımı konusunda yetkinlik kazanıldı, teknik ekipmanları daha bilinçli şekilde kullanma becerisi geliştirildi.

CAD tabanlı programlar üzerinde çalışma pratiği kazanıldı, bilgisayar destekli tasarım becerileri arttı.

Teknik çizim ve modelleme yetkinlikleri geliştirildi, özellikle 3D tasarım ve simülasyon konularında ilerleme sağlandı.

Üretim süreçlerine yönelik bilgi arttı, özellikle atölye ortamında uygulamalı deneyim kazanıldı.

Problem çözme ve analitik düşünme becerileri gelişti, karşılaşılan teknik sorunlara daha hızlı çözüm üretme yetisi kazanıldı.

Ekip çalışması ve iş birliği becerileri arttı, grup projelerinde daha verimli çalışma sağlandı.

Güvenlik ve iş sağlığı kuralları konusunda bilinç arttı, laboratuvar ve atölye ortamlarında güvenli çalışma prensipleri benimsendi.

Yeni teknolojilere adaptasyon becerisi gelişti, modern üretim teknikleri ve dijital araçlarla çalışma konusunda daha yetkin hale gelindi.

Eğitimin kariyeriniz veya profesyonel gelişiminiz üzerindeki etkisi nedir?

Teknik becerilerim gelişti, özellikle makine kullanımı ve CAD tabanlı programlar konusunda daha yetkin hale geldim.

Kariyer hedeflerimi daha net belirlememi sağladı, hangi alana yönelmek istediğime dair daha bilinçli kararlar aldım.

İş hayatına daha iyi hazırlanıyorum, uygulamalı eğitimler sayesinde sektördeki beklentilere uygun yetkinlikler kazandım.

Özgeçmişimi güçlendirdi, öğrendiğim yeni beceriler ve deneyimler, iş başvurularında bana avantaj sağladı.

Girişimcilik ve inovasyon konularında farkındalığım arttı, kuluçka merkezi deneyimi sayesinde iş fikirleri geliştirmeye başladım.

Problem çözme ve analitik düşünme yeteneklerim güçlendi, teknik sorunlara daha hızlı ve etkili çözümler üretebiliyorum.

Ekip çalışması ve iletişim becerilerim gelişti, grup projeleri sayesinde farklı insanlarla uyum içinde çalışma deneyimi kazandım.

Sektördeki güncel teknolojileri öğrenme fırsatı buldum, özellikle bilgisayar destekli tasarım ve üretim sistemleri konusunda kendimi geliştirdim.

Özgüvenim arttı, öğrendiğim becerileri pratiğe dökme fırsatı bulduğum için kendimi daha yetkin hissediyorum.

Yeni iş fırsatlarına erişimim kolaylaştı, mesleki eğitim sürecinde kurduğum bağlantılar sayesinde sektördeki iş imkanları hakkında daha fazla bilgi sahibi oldum.

Programın içeriği veya sunumu açısından geliştirilmesi gereken belirli alanları belirtiniz

Daha fazla uygulamalı eğitim eklenmeli, teorik derslerin yanı sıra atölye ve laboratuvar çalışmalarına daha fazla ağırlık verilmeli.

Güncel teknolojiye uyum sağlanmalı, kullanılan ekipman ve yazılımlar en yeni versiyonlarıyla güncellenmeli.

Eğitim süresi artırılmalı, bazı konular daha detaylı ele alınarak daha kapsamlı bir öğrenme süreci sağlanmalı.

Alanında uzman eğitmenler davet edilmeli, sektör profesyonelleriyle daha fazla etkileşim kurulmalı.

Daha fazla staj ve işbaşı eğitimi imkanı sunulmalı, öğrenciler gerçek iş ortamlarında deneyim kazanmalı.

Eğitim materyalleri zenginleştirilmeli, görsel ve interaktif içerikler artırılmalı.

Bireysel proje ve araştırma çalışmaları teşvik edilmeli, öğrencilerin özgün fikirler geliştirmesi desteklenmeli.

Öğrencilerin geribildirimleri daha fazla dikkate alınmalı, eğitim süreci sürekli iyileştirilerek katılımcılara daha uygun hale getirilmeli.

Sertifikasyon programları eklenmeli, uluslararası geçerliliği olan sertifikalar ile mezunların iş bulma şansı artırılmalı.

Mezun takibi ve kariyer destek hizmetleri sağlanmalı, eğitim sonrası iş bulma süreçlerinde danışmanlık hizmeti sunulmalı.

Gelecekteki programlarda hangi ek eğitim konuları veya alanlar ele alınmalıdır?

Yeni Nesil CAD ve CAM Yazılımları – Bilgisayar destekli tasarım ve üretim süreçlerinde kullanılan en güncel yazılımlar öğretilmelidir.

Robotik ve Otomasyon Sistemleri – Sanayi ve üretimde giderek yaygınlaşan robotik sistemler ve otomasyon teknolojileri üzerine uygulamalı eğitimler verilmelidir.

İleri Seviye Veri Analitiği ve Yapay Zeka – Makine öğrenimi ve büyük veri analizi konularında temel eğitimlerin yanı sıra endüstride nasıl kullanılabileceği anlatılmalıdır.

3D Baskı ve Katmanlı Üretim Teknolojileri – Üretimde devrim yaratan 3D baskı teknolojileri ve kullanım alanları hakkında uygulamalı dersler düzenlenmelidir.

İleri Malzeme Bilimi ve Kompozit Üretim Teknikleri – Yeni nesil malzemelerin üretimi, işlenmesi ve farklı sanayi alanlarında nasıl kullanıldığı detaylı şekilde ele alınmalıdır.

Siber Güvenlik ve Endüstriyel Kontrol Sistemleri Güvenliği – Fabrika otomasyon sistemleri ve Endüstri 4.0 uygulamalarında güvenlik risklerini azaltmaya yönelik eğitimler verilmelidir.

Bireysel proje ve araştırma çalışmaları teşvik edilmeli, öğrencilerin özgün fikirler geliştirmesi desteklenmeli.

Yeşil Enerji ve Sürdürülebilir Üretim Teknikleri – Geri dönüştürülebilir malzemeler, enerji verimliliği ve çevre dostu üretim süreçleri üzerine eğitim programları eklenmelidir.

ERP (Kurumsal Kaynak Planlama) ve Üretim Yönetimi Yazılımları – İş süreçlerinin daha verimli yönetilmesini sağlayan ERP sistemleri ve üretim planlama teknikleri öğretilmelidir.

İleri Kaynak Teknikleri ve Akıllı Üretim Çözümleri – Modern kaynak teknikleri, lazer kesim ve CNC makinelerinin etkin kullanımı ile ilgili dersler düzenlenmelidir.

Proje Yönetimi ve Girişimcilik – Öğrencilere sadece teknik beceriler değil, aynı zamanda iş yönetimi, proje planlama ve girişimcilik konularında da bilgiler verilmelidir.

Genel Değerlendirme

- MEG Programı kapsamında eğitim ortamı ve eğiticilerin etkinliği genel olarak olumlu bulunmakla birlikte, geliştirilmesi gereken önemli alanlar da belirlenmiştir. Katılımcıların büyük bölümü eğitim ortamının öğrenmeye elverişli olduğunu ifade etmiştir; ancak yaklaşık üçte biri bu konuda tam anlamıyla tatmin olmadığını belirtmiştir. Bu durum, özellikle fiziksel koşulların ve altyapının daha da iyileştirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.
- Donanım eksiklikleri, atölye ve laboratuvarlarda havalandırma ile güvenlik önlemleri gibi teknik konuların yanı sıra, modern ekipman ihtiyacı da dikkat çekmiştir. Eğitim materyallerinin güncelliği, dijital içeriklerin artırılması, CAD tabanlı yazılımların etkin kullanımı gibi öneriler, sektörle uyumu sağlama açısından önem arz etmektedir. Ayrıca, materyallerin daha interaktif ve erişilebilir hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Eğiticilerin teknik bilgi düzeyi genel olarak yeterli bulunmuş, ancak öğretim yöntemleri açısından daha etkileşimli, uygulamalı ve rehberlik sağlayan bir yaklaşıma ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır. Eğiticilerin yaklaşık yarısı katılımcılar tarafından etkili bulunurken, diğer yarısı anlatım teknikleri ve öğrenciyle etkileşim açısından geliştirilmeye açık görülmüştür.
- Sonuç olarak, programın sunduğu eğitim ortamı ve eğitici kalitesi, genel memnuniyet yaratsa da, sürdürülebilir bir gelişim için teknik altyapının güçlendirilmesi, öğretim yöntemlerinin zenginleştirilmesi ve eğitici eğitimi gibi destekleyici adımların atılması gerekmektedir. Bu iyileştirmeler, programın öğrenme çıktıları ve istihdam edilebilirlik üzerindeki etkisini daha da artıracaktır.

7.1.5. Eğitim Programlarının Etkinliği

Eğitim süreci boyunca öğrencilerin teknik beceri ve bilgi düzeylerinde önemli gelişmeler gözlemlenmiştir. Öncelikle, makine kullanım becerilerinde belirgin bir ilerleme sağlanmış, öğrenciler farklı makine ve ekipmanları etkin bir şekilde kullanmayı öğrenmiştir. Bunun yanı sıra, laboratuvar cihazlarının kullanımı konusunda yetkinlik kazanılmış, teknik ekipmanları bilinçli ve verimli bir şekilde kullanma becerisi geliştirilmiştir. CAD tabanlı programlar üzerinde yapılan çalışmalar, öğrencilerin bilgisayar destekli tasarım alanında pratik kazanmasına katkı sağlamış, teknik çizim ve modelleme yetkinliklerini artırmıştır.

-
- Özellikle 3D tasarım ve simülasyon konularında ilerleme kaydedilmiş, öğrenciler mühendislik ve üretim süreçlerine dair daha derinlemesine bilgi sahibi olmuştur. Atölye ortamında gerçekleştirilen uygulamalı çalışmalar sayesinde üretim süreçlerine yönelik bilgi artmış, öğrenciler teorik bilgilerini pratiğe dökme fırsatı bulmuştur. Ayrıca, problem çözme ve analitik düşünme yetenekleri gelişmiş, teknik sorunlara hızlı ve etkili çözümler üretme becerisi kazanılmıştır. Bununla birlikte, ekip çalışması ve iş birliği becerileri de güçlenmiş, grup projeleri aracılığıyla verimli takım çalışmaları yürütülmüştür. Güvenlik ve iş sağlığı kuralları konusunda bilinç artmış, laboratuvar ve atölye ortamlarında güvenli çalışma prensipleri benimsenmiştir. Son olarak, modern üretim teknikleri ve dijital araçlarla çalışma konusunda öğrencilerin yetkinlikleri gelişmiş, yeni teknolojilere adaptasyon süreçleri hız kazanmıştır.
 - Bu eğitim programı, katılımcıların kariyer ve profesyonel gelişimi üzerinde de önemli bir etki yaratmıştır. Teknik beceriler, özellikle makine kullanımı ve CAD tabanlı programlar konularında önemli ölçüde gelişmiş, öğrenciler kariyer hedeflerini daha bilinçli bir şekilde belirleme fırsatı bulmuştur. Uygulamalı eğitimlerin yoğunluğu sayesinde öğrenciler sektör beklentilerine uygun yetkinlikler kazanmış ve iş hayatına daha iyi hazırlanmıştır. Program boyunca edinilen bilgi ve beceriler, katılımcıların özgeçmişlerini güçlendirmiş, iş başvurularında rekabet avantajı sağlamalarına yardımcı olmuştur. Girişimcilik ve inovasyon farkındalığı artırılmış, kuluçka merkezi deneyimi sayesinde iş fikirleri geliştirme süreci başlamıştır. Problem çözme ve analitik düşünme becerilerinin gelişmesi, teknik sorunlara hızlı ve etkili çözümler üretebilme yetisini güçlendirmiştir. Grup projeleri ve takım çalışmaları sayesinde iletişim becerileri gelişmiş, farklı disiplinlerden insanlarla uyum içinde çalışma deneyimi kazanılmıştır. Bununla birlikte, sektördeki güncel teknolojiler öğrenilmiş, özellikle bilgisayar destekli tasarım ve üretim sistemleri alanında ilerleme kaydedilmiştir. Eğitim sürecinde kazanılan deneyimler ve uygulamalı çalışmalar, katılımcıların özgüvenlerini artırmış, öğrendikleri bilgileri pratiğe dökerek kendilerini daha yetkin hissetmelerine katkı sağlamıştır. Ayrıca, eğitim sürecinde kurulan bağlantılar sayesinde iş fırsatlarına erişim kolaylaşmış, mezunlar sektörle daha doğrudan bir temas kurabilmiştir.
 - Eğitim programının içeriği ve sunumu açısından bazı geliştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır. Öncelikle, daha fazla uygulamalı eğitimin programa eklenmesi, öğrencilerin teorik bilgileri pratikte daha etkin kullanmalarını sağlayacaktır. Kullanılan ekipman ve yazılımların güncellenmesi, öğrencilere güncel teknolojilere uyum sağlama fırsatı tanıyacaktır. Eğitim süresinin artırılması, konuların daha detaylı işlenmesine ve kapsamlı bir öğrenme sürecine katkıda bulunacaktır. Programda alanında uzman eğitmenlerin ve sektör profesyonellerinin daha fazla yer alması, öğrencilerin gerçek iş dünyasıyla etkileşimini artıracaktır.

Daha fazla staj ve işbaşı eğitimi imkânı sunulmalı, öğrencilerin sektörde deneyim kazanmaları teşvik edilmelidir. Eğitim materyalleri zenginleştirilmeli, özellikle görsel ve interaktif içeriklerin artırılması sağlanmalıdır. Bireysel proje ve araştırma çalışmaları teşvik edilerek, öğrencilerin yaratıcılığı desteklenmelidir. Ayrıca, öğrenci geri bildirimleri dikkate alınarak eğitim süreci sürekli olarak iyileştirilmeli, sertifikasyon programları eklenerek uluslararası geçerliliği olan belgeler sunulmalıdır. Son olarak, mezun takibi ve kariyer destek hizmetleri sağlanarak, eğitim sonrası iş bulma süreçlerinde danışmanlık hizmetleri sunulmalıdır.

Gelecekteki programlara eklenmesi gereken yeni konular ve alanlar arasında yeni nesil CAD ve CAM yazılımları, robotik ve otomasyon sistemleri, ileri seviye veri analitiği ve yapay zeka gibi güncel teknolojiler bulunmaktadır. 3D baskı ve katmanlı üretim teknolojileri, özellikle üretim sektöründe büyük bir etki yaratmış olup, öğrencilere bu alanda daha fazla uygulamalı eğitim verilmelidir. İleri malzeme bilimi ve kompozit üretim teknikleri, modern sanayi alanında kullanılan yeni nesil malzemelerin üretimi ve işlenmesini kapsamalıdır. Siber güvenlik ve endüstriyel kontrol sistemleri güvenliği, sanayi 4.0 uygulamalarında güvenlik açıklarını en aza indirmek için önemli bir eğitim konusu olmalıdır. Yeşil enerji ve sürdürülebilir üretim teknikleri, çevre dostu üretim süreçleri hakkında farkındalık yaratmalıdır. ERP (Kurumsal Kaynak Planlama) ve üretim yönetimi yazılımları, işletmelerde kaynak planlamanın nasıl yapıldığını öğretmelidir. İleri kaynak teknikleri ve akıllı üretim çözümleri, CNC makineleri, lazer kesim ve otomatik üretim hatlarına yönelik eğitimleri içermelidir. Son olarak, proje yönetimi ve girişimcilik konuları da ele alınarak, öğrencilerin iş dünyasında başarılı bir kariyer oluşturabilmeleri için gerekli beceriler kazandırılmalıdır.

Genel olarak, eğitim programı teknik becerileri ve sektörel bilgi seviyesini artırma konusunda oldukça faydalı olmuş, ancak daha fazla uygulamalı eğitim, güncel teknoloji entegrasyonu ve sektörel deneyim fırsatları ile daha verimli hale getirilebilir. Gelecekteki programlarda yenilikçi teknolojilere odaklanması ve iş dünyasına yönelik becerilerin artırılması, öğrencilerin kariyer gelişimi açısından önemli avantajlar sağlayacaktır.

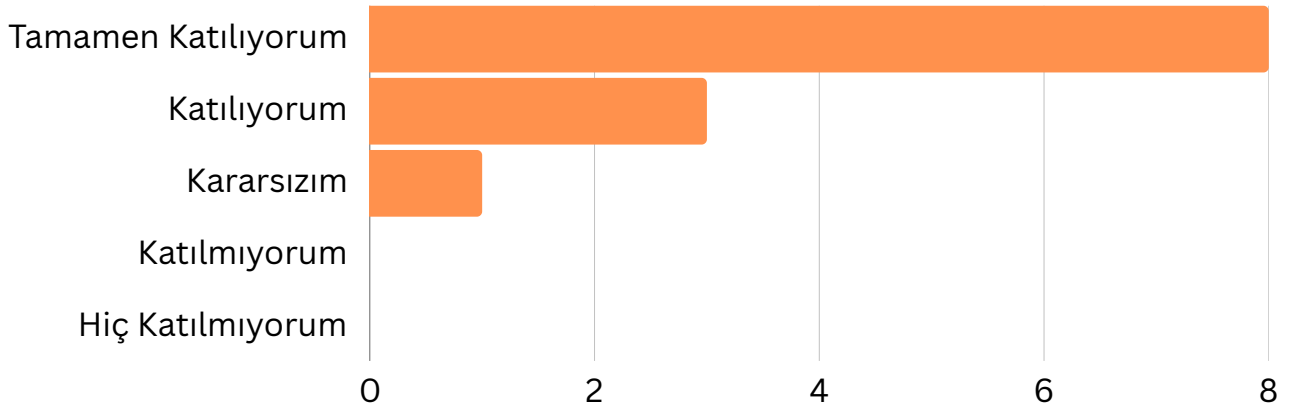
7.2.Ekonomik Etkisi

Eğitim programlarının ekonomik etkisi, bireylerin mesleki yeterliliklerini artırarak iş gücüne daha donanımlı bir şekilde katılmalarına ve sektörel verimliliğin artmasına doğrudan katkı sağlar. Nitelikli iş gücünün artması, sanayi ve teknoloji alanlarında inovasyonu teşvik ederken, iş dünyasının rekabet gücünü de yükseltmektedir. Özellikle teknik ve uygulamalı eğitimler, mezunların istihdam edilebilirliğini artırarak işsizlik oranlarını düşürmekte ve ekonomik kalkınmaya ivme kazandırmaktadır. Ayrıca, girişimcilik ve iş geliştirme odaklı programlar sayesinde bireyler kendi işlerini kurma konusunda teşvik edilmekte, bu da yeni iş alanlarının oluşmasına ve ekonomik büyümenin desteklenmesine olanak tanımaktadır. Eğitim programlarının sağladığı sektörel adaptasyon becerileri, sanayinin ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman açığını kapatarak üretkenliği artırırken, yerel ve ulusal ekonomiye de uzun vadeli katkılar sunmaktadır.

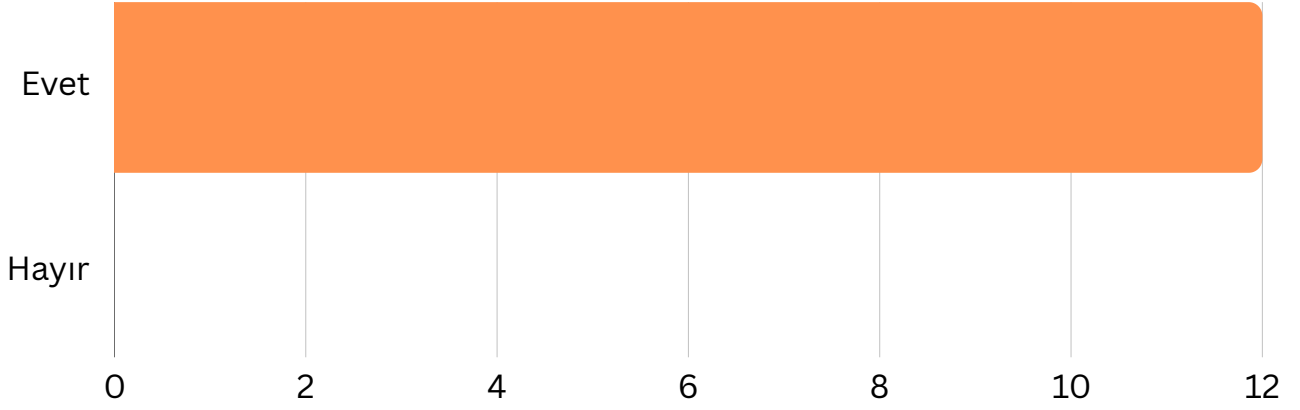
7.2.1.Rekabet Gücü ve İstihdam Etkisi

Soru-19

Programın, TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nin rekabet gücünü mesleki eğitimin geliştirilmesi yoluyla arttırdığına ne ölçüde katılıyorsunuz ?

Projeniziniz tamamlanması ile birlikte eğitim kurumunuzun istihdama sağladığı katkı artış gösterdi mi?

Mesleki eğitimin geliştirilmesi, bölgesel rekabet gücünü artıran en önemli unsurlardan biridir. İlk ankette yer alan verilere göre, katılımcıların büyük bir kısmı (%66,7) programın TRA1 Düzey 2 Bölgesi'nin rekabet gücünü artırdığına "Tamamen Katılıyorum" şeklinde yanıt vermiştir. "Katılıyorum" diyenlerin oranı ise %25'tir. Bu sonuçlar, bölgesel kalkınmada mesleki eğitimin kritik bir rol oynadığını ve doğru şekilde uygulandığında iş gücünün daha nitelikli hale gelmesini sağladığını göstermektedir. Kararsız olanların oranı %8,3 iken, programa olumsuz yönde geri dönüş yapan hiçbir katılımcı bulunmamaktadır. Bu da eğitimin büyük oranda olumlu karşılandığını ve bölgenin sanayi ile iş gücü gelişimine katkı sunduğunu kanıtlamaktadır.

İkinci ankete bakıldığında ise, programın istihdama etkisi çok daha çarpıcı bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Katılımcıların tamamı (%100), projenin tamamlanmasının okullarının istihdama sağladığı katkıyı artırdığını belirtmiştir. Bu, eğitim programlarının sadece bireysel yetkinlikleri artırmakla kalmayıp doğrudan istihdamı da olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Program mezunlarının iş gücüne hızlı bir şekilde dahil olması, hem bireysel kariyer gelişimi hem de bölgesel ekonomik kalkınma açısından büyük bir avantaj sağlamaktadır.

Genel olarak bu sonuçlar, mesleki eğitimin sadece bireysel beceri kazandırmakla kalmadığını, aynı zamanda bölgesel rekabet gücünü ve istihdam oranlarını artırarak daha güçlü bir iş gücü piyasası oluşturduğunu açıkça göstermektedir. Eğitim programlarının daha geniş çapta uygulanması ve geliştirilmesi, bölgesel ve ulusal düzeyde ekonomik büyümeye önemli katkılar sağlayacaktır.

Program, sektörünüzde iş dünyasının belirli ihtiyaçlarını nasıl karşıladı?

Program sayesinde yapı malzeme laboratuvarı ile ihtiyaç duyulan kimi malzeme deneylerini yapabiliyoruz. Bu, inşaat sektöründe kalite kontrol süreçlerini hızlandırdı ve sektörün ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir adım oldu.

Bayburtlu iş adamları ve şehir dışından öğrencilerimize iş talepleri oldu. Program, öğrencilerimizin istihdam edilebilirliğini artırarak, bölgedeki iş dünyasının ihtiyaçlarını karşıladı.

Program kapsamında CNC mobilya eğitimleri verildi. Bu eğitimler, mobilya sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli personel açığını kapatmada etkili oldu.

Program, tarım ve hayvancılık sektöründe modern tekniklerin kullanımı konusunda eğitimler verdi. Özellikle kuluçka merkezi projesi, bölgedeki hayvancılık faaliyetlerini destekledi.

Program, metal ve makine sektöründe kaynakçılık ve CNC operatörlüğü gibi alanlarda eğitimler verdi. Bu eğitimler, sektörün teknik eleman ihtiyacını karşılamada önemli bir rol oynadı.

Program, sağlık sektöründe biyomedikal cihaz teknolojisi alanında eğitimler verdi. Bu eğitimler, hastanelerin ve sağlık kuruluşlarının teknik personel ihtiyacını karşıladı.

Program, turizm ve konaklama sektöründe yiyecek-içecek hizmetleri ve otelcilik alanlarında eğitimler verdi. Bu eğitimler, bölgedeki turizm faaliyetlerini destekledi.

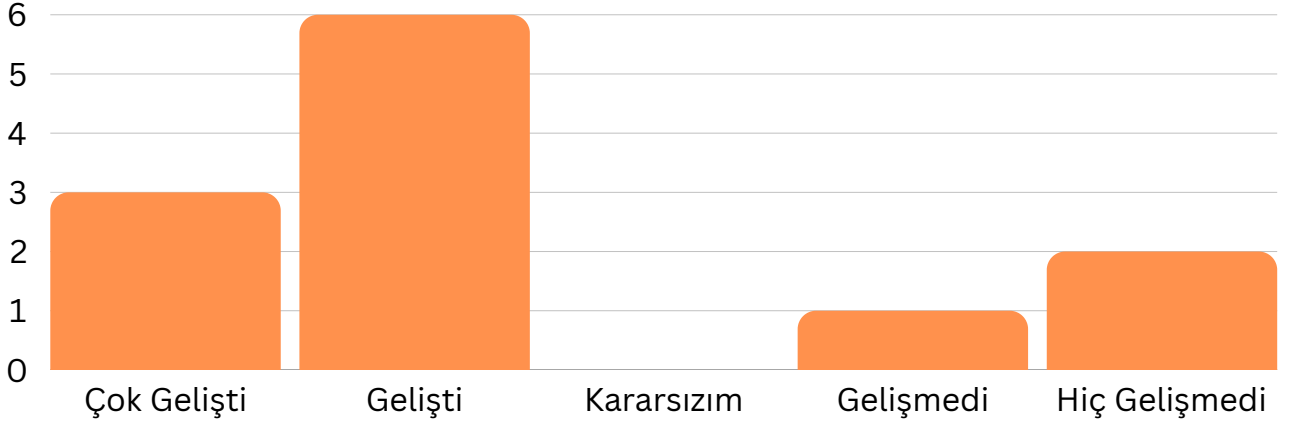
Program, enerji sektöründe güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi sistemleri konusunda eğitimler verdi. Bu eğitimler, sektörün yenilenebilir enerji alanındaki ihtiyaçlarını karşıladı.

Program, tekstil ve hazır giyim sektöründe kalite kontrol ve üretim süreçleri konusunda eğitimler verdi. Bu eğitimler, sektörün üretim verimliliğini artırdı.

Program, bilgisayar ve yazılım sektöründe web tasarımı ve programlama eğitimleri verdi. Bu eğitimler, bölgedeki teknoloji firmalarının nitelikli personel ihtiyacını karşıladı.

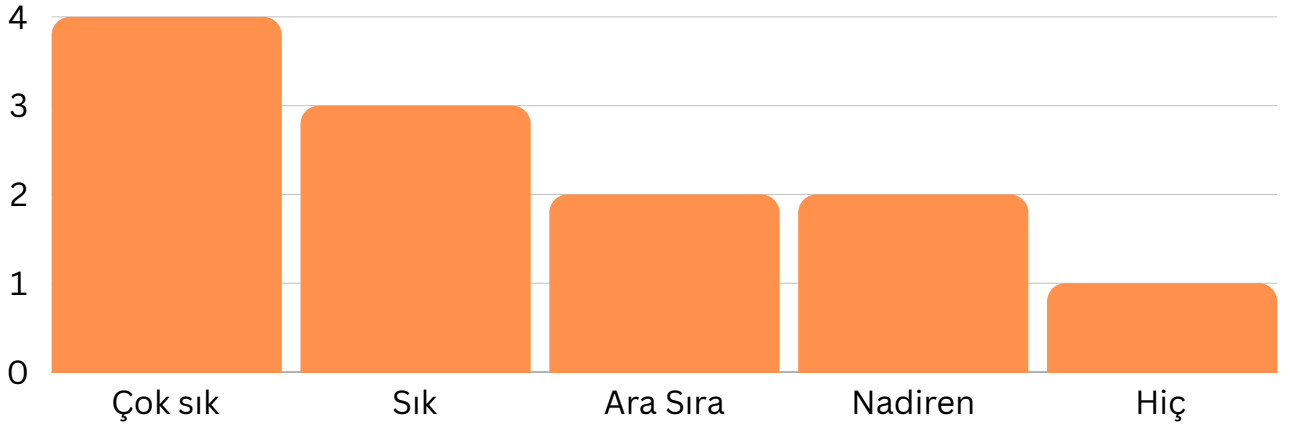
Soru-22

Özel sektör ve mesleki eğitim kurumları arasındaki işbirliği ne ölçüde gelişti?

Soru-23

Proje kapsamında özel sektör ve mesleki eğitim kurumları ne sıklıkla işbirliği yaptı?

Özel sektör ve mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliğini geliştirmede karşılaşılan başlıca zorluklar nelerdir?

Eğitim kurumları, sektörün hızla değişen ihtiyaçlarına hızlıca adapte olamıyor.

Özellikle küçük şehirlerde staj imkanlarının sınırlı olması, öğrencilerin pratik deneyim kazanmasını engelliyor.

Küçük ve ekonomik olarak sınırlı illerde büyük ölçekli firmaların olmaması iş birliğini zorlaştırıyor.

Okullardaki ekipmanların güncel olmaması, özel sektörle uyumlu eğitim verilmesini engelliyor.

Eğitimli iş gücü ile özel sektör beklentileri arasında fark olması, iş birliğini sekteye uğratıyor.

Sınıf, bina, makine ve ekipman yetersizliği iş birliklerinin verimliliğini düşürüyor.

Proje yönetimi ve koordinasyon süreçlerindeki aksaklıklar süreci yavaşlatıyor.

Mezunlar, eğitim aldıkları alanda istihdam edilse de oran hâlâ istenen düzeyde değil.

Müfredatın özel sektör ihtiyaçlarına tam karşılık gelmemesi, iş birliklerini zorlaştırıyor.

Yasal düzenlemelerin yetersiz veya karmaşık olması, özellikle staj ve istihdam süreçlerini olumsuz etkiliyor.

Mesleki eğitim kurumları ile özel sektör arasındaki iş birliği, nitelikli iş gücünün yetiştirilmesi ve sektörlerin ihtiyaç duyduğu uzman personelin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Yapılan anketlerde, bu iş birliğinin ne ölçüde geliştiği ve ne sıklıkla gerçekleştiği incelenmiştir.

İlk ankette, özel sektör ve mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliğinin gelişimi değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre, katılımcıların %25'i iş birliğinin "Çok Geliştiğini", %50'si ise "Geliştiğini" belirtmiştir. Bu, iş birliğinin büyük ölçüde olumlu yönde ilerlediğini göstermektedir. Ancak, %16,7 oranında katılımcı "Kararsız" olduğunu ifade ederken, %8,3'lük bir kesim iş birliğinin gelişmediğini düşünmektedir. Bu sonuçlar, mesleki eğitim ve sektörler arasındaki ilişkinin olumlu bir ivme kazandığını, ancak hâlâ tam anlamıyla yeterli düzeye ulaşmadığını göstermektedir.

İkinci ankette, proje kapsamında özel sektör ile mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliğinin sıklığı değerlendirilmiştir. Katılımcıların %33,3'ü "Çok Sık", %25'i ise "Sık" iş birliği yapıldığını belirtmiştir. Buna karşın, %16,7'lik bir kesim iş birliğinin "Ara Sıra", %16,7'si "Nadiren" olduğunu dile getirmiştir. %8,3'lük bir oran ise iş birliği yapılmadığını ifade etmektedir. Bu veriler, iş birliklerinin düzenli olarak gerçekleştirildiğini, ancak tüm sektörlerde ve firmalarda aynı düzeyde uygulanamadığını ortaya koymaktadır.

Anket verilerinin yanı sıra program kapsamında gerçekleştirilen eğitimlerin sektörlere sağladığı katkılar incelendiğinde, farklı alanlardaki iş birliklerinin doğrudan sektörel gelişimi desteklediği görülmektedir. Örneğin, inşaat sektörü için yapı malzeme laboratuvarında yapılan deneyler kalite kontrol süreçlerini hızlandırmış ve sektörün taleplerine yanıt vermiştir. Mobilya sektöründe CNC mobilya eğitimleri verilerek, nitelikli eleman açığının kapatılmasına katkı sağlanmıştır. Tarım ve hayvancılık sektöründe, modern teknikler ve kuluçka merkezi projeleri ile bölgedeki üretim desteklenmiştir. Metal ve makine sektöründe, kaynakçılık ve CNC operatörlüğü eğitimleri teknik personel ihtiyacını karşılamada kritik rol oynamıştır.

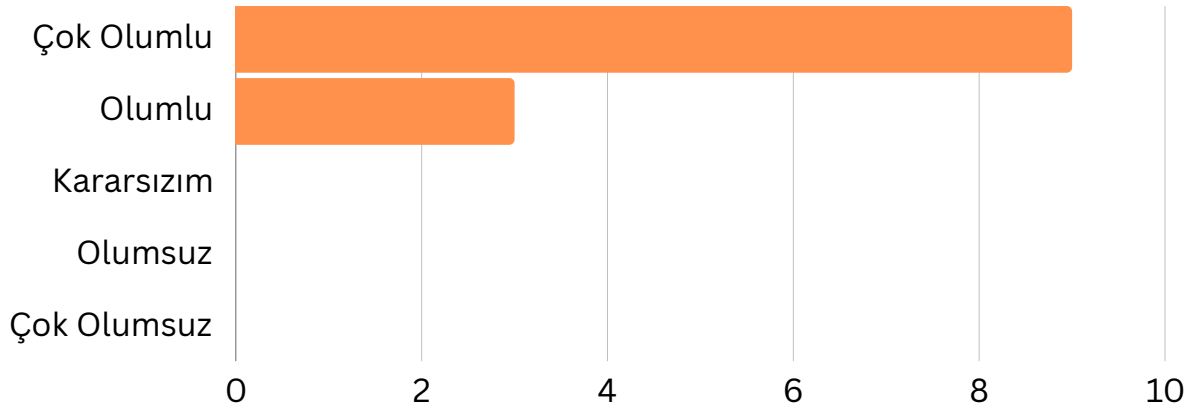
Ayrıca, sağlık sektöründe biyomedikal cihaz teknolojileri alanında eğitimler verilerek, hastaneler ve sağlık kuruluşlarının teknik eleman ihtiyacı giderilmiştir. Turizm ve konaklama sektöründe yiyecek-içecek hizmetleri ve otelcilik alanlarındaki eğitimler sayesinde bölgedeki turizm faaliyetleri desteklenmiştir. Yenilenebilir enerji alanında, güneş ve rüzgar enerjisi sistemlerine yönelik eğitimler sektörün ihtiyaçlarına yanıt vermiştir. Tekstil ve hazır giyim sektöründe kalite kontrol ve üretim süreçlerine yönelik eğitimler sektördeki verimliliği artırmıştır. Son olarak, bilgisayar ve yazılım sektöründe web tasarımı ve programlama eğitimleri verilerek, bölgedeki teknoloji firmalarının nitelikli personel ihtiyacı karşılanmıştır.

Ancak, özel sektör ve mesleki eğitim kurumları arasındaki iş birliğini geliştirirken bazı zorluklarla da karşılaşmaktadır. Özel sektörün sürekli değişen taleplerine mesleki eğitim kurumlarının hızlı adapte olamaması, staj yerlerinin yetersizliği, bölgesel ekonomik faktörlerin sınırlayıcı etkisi, eğitim kurumlarının teknik altyapısının sektörün ihtiyaçlarına tam olarak uygun olmaması gibi sorunlar iş birliğini zorlaştırmaktadır. Ayrıca, özel sektörün beklentileri ile eğitimlerin içerikleri arasında uyumsuzluklar yaşanabilmekte ve yasal mevzuatın karmaşıklığı iş birliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Sonuç olarak, mesleki eğitim ve özel sektör arasındaki iş birliği genel olarak olumlu bir gelişim gösterse de, iş birliklerinin daha sürdürülebilir hale gelmesi için bazı yapısal iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Eğitim içeriklerinin sektör taleplerine daha uyumlu hale getirilmesi, teknik altyapının güçlendirilmesi, staj ve istihdam süreçlerinin daha etkin yönetilmesi bu iş birliğinin daha verimli hale gelmesini sağlayacaktır.

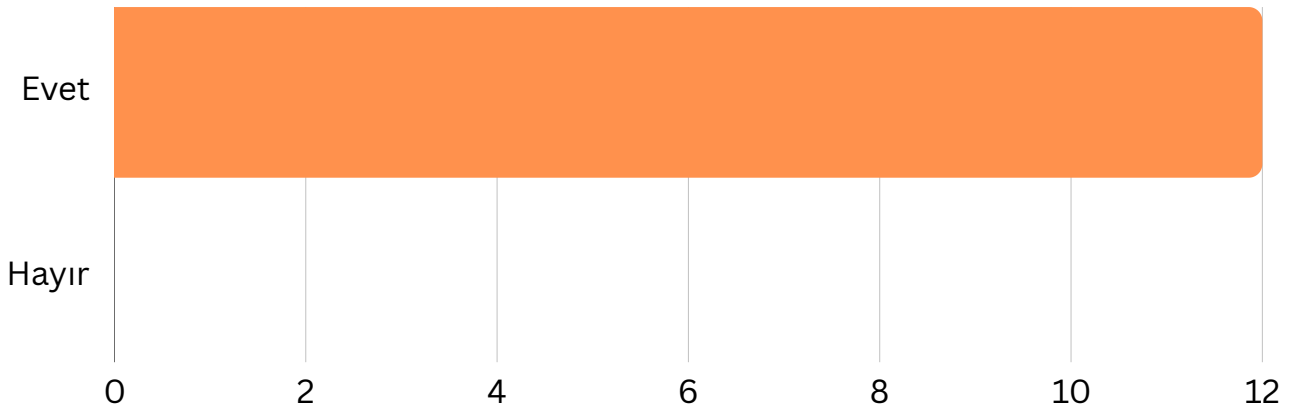
Soru-25

Programın bölgenin mesleki eğitim sahasına olan genel etkisi ne oldu?

Soru-26

Programla gerçekleştirilen değişikliklerin sürdürülebilir olduğunu düşünüyor musunuz ?

Proje sonuçlarının sürdürülebilirliğine katkıda bulunan faktörler nelerdir?

Derslerde kullanılan materyallerin güncel ve uygulanabilir olması, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğine önemli bir katkı sağlıyor. Öğrenciler, bu materyaller sayesinde edindikleri bilgileri uzun vadede kullanabiliyor.

Temin edilen labaratuvar cihazları etkin şekilde kullanılmaktadır. Bu durum gelecek dönemlerde de aynı şekilde devam edecektir.

Deney sistemlerinin devamlılığı ve öğrencilerimizin bölümlerimizi tercih etmeleri, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini artırıyor. Öğrenciler, bu sistemler sayesinde pratik becerilerini geliştiriyor.

Ekipman hali hazırda aktif olarak kullanılıyor. Bu, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini sağlıyor çünkü ekipmanların kullanımı, öğrencilerin becerilerini geliştirmeye devam ediyor

Okul müfredatına uygun atölyeler sürdürülür. Bu, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini destekliyor çünkü eğitimler, müfredatla uyumlu bir şekilde devam ediyor.

Müfredatta olan konuların proje kapsamında işlenmesi, öğrencilerin bu bilgileri uzun vadede kullanmalarını sağlıyor. Bu da proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini artırıyor.

Kar marjı yüksek bir iş kuruldu ve okulun eğitim müfredatında bulunan bir konu. Bu, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini sağlıyor çünkü ekonomik olarak karlı bir faaliyet, uzun vadede devam ettirilebiliyor.

Öğrenci ve öğretmenlerin projeye olan motivasyonu, sürdürülebilirliği destekliyor. Motivasyon yüksek olduğunda, proje sonuçları daha uzun süre etkili oluyor.

Özel sektörle kurulan iş birlikleri, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini artırıyor. Özel sektörün desteğiyle, eğitimler ve uygulamalar daha etkili hale geliyor.

Teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesi ve eğitimlere entegre edilmesi, proje sonuçlarının sürdürülebilirliğini sağlıyor. Bu sayede, öğrenciler sektörün ihtiyaçlarına uygun şekilde yetiştiriliyor

Proje sonuçlarının uzun vadede sürdürülebilirliğini sağlamak için hangi ek adımlar gereklidir?

Laboratuvar cihazları ve eskiyen bilgisayarların yenilenmesi sürdürülebilirlik için kritik önemdedir.

Öğrenci alımını artırmak için yurt gibi altyapı sorunlarının çözülmesi gerekmektedir.

Mevcut denetim işliyor, ancak daha sağlam bir yapı uzun vadeli başarıyı destekler.

Proje bütçelerinin enflasyona karşı korunması ve kaynakların etkin kullanımı sağlanmalıdır.

Yemek desteği gibi uygulamalar öğrencilerin devamlılığını teşvik eder.

Öğretmen ve eğitimcilerin sürekli mesleki gelişim eğitimleri alması sağlanmalıdır.

Eğitim içeriği, teknolojik gelişmeler doğrultusunda güncel tutulmalıdır.

Özel sektörle yapılan iş birlikleri uzun vadede sürdürülebilir şekilde devam ettirilmelidir.

Eğitim programları sektör ihtiyaçlarına göre sürekli revize edilmelidir.

Öğrenci ve velilere projenin önemi anlatılarak katılım ve sahiplenme artırılmalıdır.

Mesleki eğitim projelerinin sürdürülebilirliği, bölgesel ekonomik kalkınma açısından kritik bir rol oynamaktadır. Eğitim altyapısına yapılan yatırımlar, bölgedeki iş gücünün niteliğini artırarak istihdam olanaklarını güçlendirmekte ve ekonomik büyümeye katkı sağlamaktadır. Yapılan anket çalışmaları, programın bölgenin mesleki eğitime olan katkısının büyük oranda olumlu olduğunu göstermektedir. Katılımcıların %58,3'ü programın mesleki eğitime "Çok Olumlu" bir etkisi olduğunu belirtirken, %41,7'si "Olumlu" yanıtını vermiştir. Bu oranlar, programın yerel eğitim sistemini güçlendirdiğini ve bölgede nitelikli iş gücünün oluşmasına önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Proje kapsamında yapılan değişikliklerin sürdürülebilir olup olmadığı sorusuna verilen yanıtlar da olumlu bir tablo çizmektedir. Katılımcıların %100'ü yapılan değişikliklerin sürdürülebilir olduğuna inandıklarını belirtmiştir.

Bu sonuç, projede yapılan yatırımların ve geliştirilen eğitim süreçlerinin uzun vadeli etkiler yaratacağını ortaya koymaktadır. Sürdürülebilirliğin sağlanmasında en önemli faktörlerden biri, eğitimin kalıcı ve sürekli olarak güncellenebilir olmasıdır. Programda kullanılan eğitim materyallerinin güncel ve uygulanabilir olması, öğrencilerin mezuniyet sonrasında iş hayatına hazır hale gelmelerine yardımcı olmaktadır.

Ayrıca, öğretmen ve eğitmenlerin sürekli eğitim alması, eğitim kalitesinin korunmasına ve öğrencilerin sektöre daha donanımlı şekilde hazırlanmasına olanak tanımaktadır.

Teknolojik gelişmelerin yakından takip edilerek eğitim programlarına entegre edilmesi, öğrencilerin iş dünyasının güncel ihtiyaçlarına cevap verebilmesini sağlayacaktır. Bu bağlamda, müfredatın düzenli olarak sektör gerekliliklerine göre güncellenmesi büyük önem taşımaktadır. Öğrenci ve velilerin proje kapsamında gerçekleştirilen eğitimlerin önemi konusunda bilinçlendirilmesi de sürdürülebilirliği destekleyen unsurlardan biridir. Projenin uzun vadede başarısını garanti altına almak için toplumun tüm paydaşlarının bu sürece aktif olarak dahil edilmesi gerekmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, mesleki eğitim programı hem bireysel hem de bölgesel düzeyde büyük kazanımlar sağlamaktadır. Eğitim altyapısına yapılan yatırımlar, öğrenci ve öğretmenlerin motivasyonu, özel sektörle kurulan iş birlikleri ve teknolojik gelişmelerin takip edilmesi, sürdürülebilirliği destekleyen en önemli faktörler arasındadır. Bu tür projeler, yalnızca kısa vadeli kazanımlar sağlamaktan öte, uzun vadede bölgesel ekonomik kalkınmaya katkıda bulunarak istihdamı artıran ve yerel işletmelerin büyümesine yardımcı olan yapılar oluşturmaktadır.

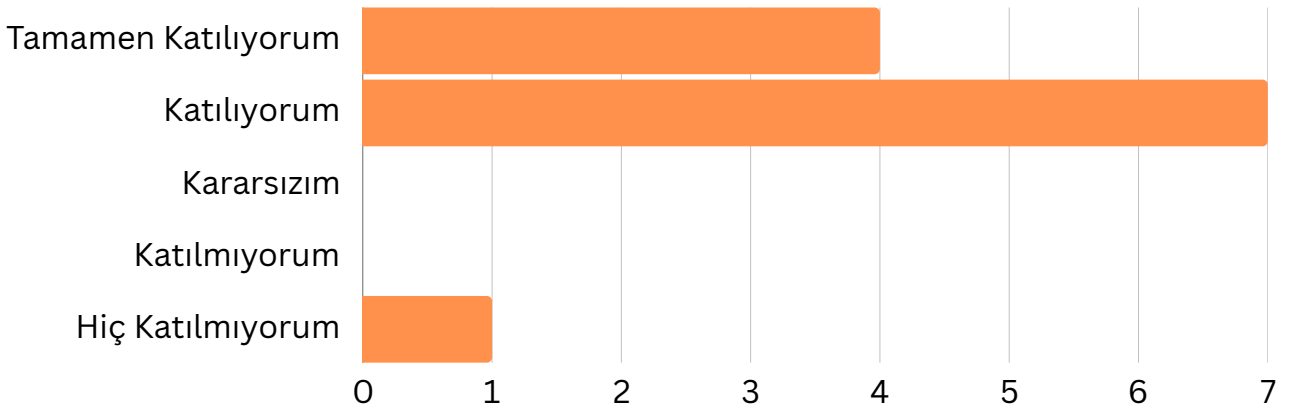
7.3 Sosyal Etkiler

Sosyal etki, bir programın veya projenin toplum üzerinde yarattığı olumlu değişimleri ve katkıları ifade eder. Bu etki, bireylerin kişisel ve mesleki gelişimlerinden, toplumsal ilişkilerin güçlenmesine kadar geniş bir yelpazede değerlendirilebilir. Mesleki eğitim programları, özellikle katılımcılar arasında ağ kurma, iş birliği ve iletişimi teşvik ederek, toplumun sosyal dokusunu güçlendirir. Aynı zamanda, bu tür programlar, bireylerin kişisel ve profesyonel hedeflerine ulaşmalarını destekleyerek, toplumda daha geniş bir etki yaratır. Bu bölümde, programın sosyal etkisini ölçmeye yönelik sorulara odaklanarak, katılımcıların deneyimlerini ve programın toplumsal katkılarını değerlendireceğiz.

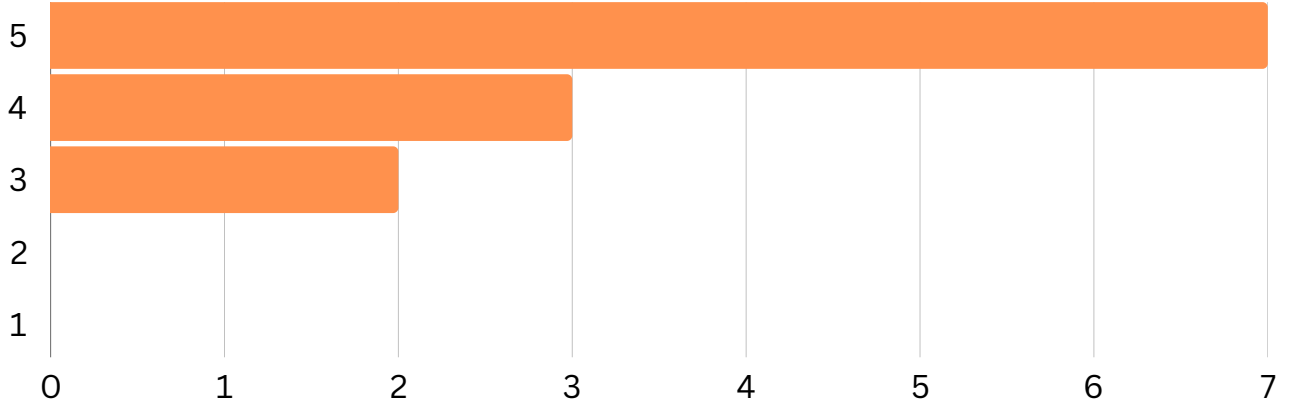
7.3.1.Ağ Kurma ve İş Birliği Etkisi

Soru-29

Program, diğer profesyonellerle ağ kurma fırsatları sağladı.

Program katılımcılar arasında iş birliği ve iletişimi ne kadar iyi teşvik etti?
(1 - Hiç teşvik etmedi , 5 - Çok teşvik etti.9

Mesleki eğitim ve iş dünyasına yönelik programlar, katılımcılar arasında profesyonel ağ kurma, iletişim geliştirme ve iş birliği oluşturma açısından büyük fırsatlar sunmaktadır. Yapılan anket sonuçları, programın bu konulardaki etkisini değerlendirmek adına önemli veriler ortaya koymaktadır. İlk olarak, programın diğer profesyonellerle ağ kurma fırsatları sağlama konusundaki etkisi incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun bu fırsatları değerlendirdiği görülmektedir.

Ankete katılan 12 kişinin %33,3'ü programa dair "Tamamen Katılıyorum" yanıtını verirken, %58,3'ü "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Bu, toplamda %91,6'lık bir kesimin programın ağ kurma olanaklarını desteklediğini gösterirken, sadece %8,3'lük bir katılımcı grubu "Kararsızım" yanıtını vermiştir. Hiçbir katılımcının "Katılmıyorum" veya "Hiç Katılmıyorum" seçeneğini işaretlememesi, programın sağladığı ağ kurma imkanlarının genellikle başarılı bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, katılımcıların program sürecinde mesleki bağlantılar kurma, bilgi ve deneyim paylaşımı yapma konusunda olumlu bir deneyim yaşadıklarını göstermektedir. Ağ kurmanın profesyonel kariyer gelişimi açısından kritik bir unsur olduğu göz önüne alındığında, programın bu ihtiyacı büyük ölçüde karşıladığı söylenebilir.

Bir diğer önemli nokta, programın katılımcılar arasında iş birliği ve iletişimi teşvik etme düzeyidir. Bu konuda yapılan değerlendirmelerde de benzer şekilde olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Katılımcılara yöneltilen "Program, katılımcılar arasında iş birliği ve iletişimi ne kadar iyi teşvik etti?" sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, %58,3'lük bir kesimin en yüksek puanı (5) verdiği görülmektedir. %25'lik bir dilim ise 4 puan vermiştir. Bu oranlar, katılımcıların %83,3'ünün programın iş birliği ve iletişim açısından güçlü bir katkı sunduğunu düşündüğünü göstermektedir. Orta seviyede değerlendirme yapanlar ise %16,7 oranında olup 3 puan vermiştir. En düşük puanlar olan 1 ve 2 seçeneklerini ise hiçbir katılımcı işaretlememiştir.

Bu veriler, programın katılımcılar arasında etkili bir iletişim ortamı sağladığını, iş birliği kültürünü desteklediğini ve bireyler arası etkileşimi artırdığını göstermektedir. Mesleki eğitim süreçlerinde güçlü iletişim becerilerinin geliştirilmesi, sadece bireysel kariyer gelişimi açısından değil, aynı zamanda kollektif başarı ve inovasyon için de büyük önem taşımaktadır. Programın, katılımcıları bir araya getirerek ortak projeler üretmelerine ve birbirleriyle bilgi alışverişi yapmalarına olanak sağladığı söylenebilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, programın profesyonel ağ kurma ve iş birliği oluşturma açısından yüksek bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu programın sağladığı fırsatlardan memnun kalmış ve mesleki bağlantılar kurma konusunda olumlu bir deneyim yaşamıştır. İletişimi ve iş birliğini teşvik eden bir ortamın sağlanması, mesleki gelişim süreçlerinin daha verimli ve etkili hale gelmesini sağlamaktadır. Gelecekteki benzer projelerde, bu olumlu yönlerin güçlendirilmesi ve katılımcılar arasındaki etkileşimin daha da artırılması, programın başarısını daha ileriye taşıyacaktır.

7.3.2. Başarı Hikâyeleri ve Olumlu Sonuçlar

Soru-31

Lütfen programla ilgili başarı hikayeleri veya olumlu sonuçlar paylaşınız

Mobilya CNC dersi sayesinde öğrenciler özel sektöre daha kolay adapte olmakta ve iş bulma süreçleri hızlanmaktadır.

İnşaat ve bilgisayar bölümlerindeki tez çalışmaları, kurulan laboratuvar cihazları sayesinde ilerlemekte; öğrenciler deney sonuçlarını akademik yayına dönüştürmektedir

İstanbul, Yalova, Bursa ve Sakarya gibi illerde öğrencilerin istihdamı sağlandı, bu da programın istihdam üzerindeki etkisini göstermektedir.

120 mezundan 80'i kendi işini kurdu; makine bölümü mezunlarının da büyük kısmı farklı illerde işe yerleştirildi.

Bazı öğrencilerin akademik düzeyi düşük olsa da, program sayesinde iş bulma imkanı elde etmişlerdir.

%90'ın üzerinde istihdam oranı, programın mesleki başarıya doğrudan katkısını göstermektedir.

Moda tasarım öğrencileri gerek üniversiteye yerleşmiş, gerekse fabrikalarda işe başlamıştır.

120 mezundan 80'i kendi işini kurdu; makine bölümü mezunlarının da büyük kısmı farklı illerde işe yerleştirildi.

Şehirdeki ilk kuluçka merkezi ulusal basında yer aldı; öğrenciler bildircin üretimi gibi projelerle iş fırsatlarını artırdı.

Program sayesinde öğrenciler pratik becerilerini geliştirerek özel sektörde daha kolay istihdam edilmiştir.

Teknik becerileri artan öğrenciler sektörde daha fazla tercih edilmektedir; bu da programın mesleki gelişime katkısını ortaya koymaktadır.

Programın sağladığı eğitimler ve uygulamalı dersler, öğrencilerin mesleki gelişimlerini destekleyerek iş hayatına daha hızlı adapte olmalarını sağlamıştır. Özellikle Mobilya CNC dersi uygulamalı hale getirildiğinden, öğrenciler sektörde ihtiyaç duyulan pratik bilgi ve becerilere daha rahat erişebilmişlerdir. Bu durum, mezunların özel sektörde istihdam edilmesini kolaylaştırmış ve iş bulma süreçlerini hızlandırmıştır. Programın bu tür uygulamalı eğitimlere yer vermesi, mezunların iş dünyasında daha yetkin bireyler haline gelmesine katkıda bulunmuştur.

Programın sunduğu altyapı, sadece öğrencilerin değil, akademisyenlerin de araştırmalarını ilerletmelerine yardımcı olmuştur. İnşaat ve Bilgisayar bölümlerinde görev yapan tüm öğretim üyeleri, kurulan laboratuvardaki cihazlar sayesinde yüksek lisans tez çalışmalarını verimli bir şekilde yürütmektedir. Aynı zamanda, öğrenciler bu laboratuvarlarda gerçekleştirdikleri deneylerden elde ettikleri verileri akademik yayınlara dönüştürerek bilim dünyasına katkıda bulunmuşlardır. Bu, programın eğitimle birlikte araştırma-geliştirme faaliyetlerine de büyük destek sunduğunu göstermektedir.

Programın etkisi sadece eğitim aşamasıyla sınırlı kalmayarak, mezunların istihdam edilmesine de büyük katkılar sağlamıştır. İstanbul, Yalova, Bursa ve Sakarya gibi büyük sanayi şehirlerinde öğrencilerimizin iş bulmaları sağlanmıştır. Özellikle kuaförlük alanında mezun olan 120 öğrenciden 80'i kendi iş yerini açarak girişimcilik örneği sergilemiş, makine bölümü mezunları ise Bursa ve Yalova gibi sanayi şehirlerinde istihdam edilmiştir. %95'lik istihdam oranına ulaşılması, programın iş dünyasına olan entegrasyonunu ve başarısını gözler önüne sermektedir.

Öğrenci kalitesinin düşük olduğu belirtilmesine rağmen, program sayesinde birçok öğrenci iş bulma fırsatı yakalamıştır. Mesleki eğitimde fırsat eşitliği yaratılarak öğrencilere verilen destekler, onların iş piyasasına dahil olmalarını sağlamış ve %90'ın üzerinde istihdam oranı elde edilmiştir. Bu veriler, programın öğrencilerin iş bulma süreçlerine ne kadar katkı sağladığını açıkça göstermektedir.

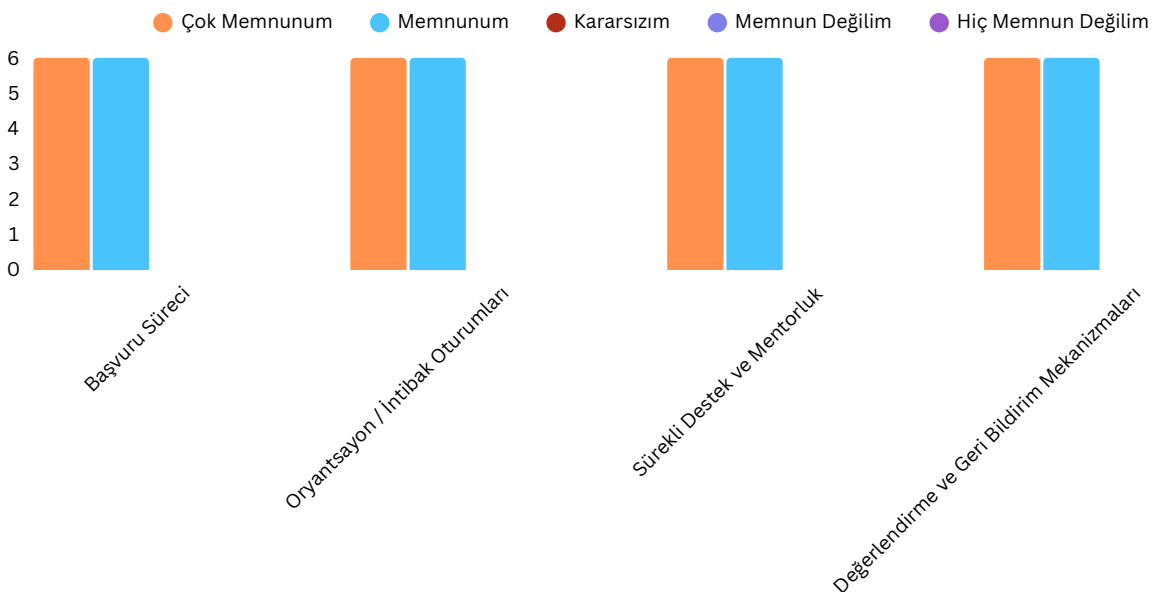
Ayrıca, bazı öğrencilerin moda tasarım bölümlerini kazanarak kariyerlerini akademik olarak devam ettirdikleri belirtilmektedir. Moda tasarım öğrencileri genel itibarıyla fabrikalarda istihdam edilmiş, bu da programın öğrencilerin kariyer hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, şehirdeki ilk kuluçka merkezi olarak ulusal basında yer alınması da programın inovasyon ve girişimcilik alanında da başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Sosyal sorumluluk bilinciyle gerçekleştirilen bıldırcın üretimi ve doğaya salınması gibi projeler, öğrencilerin sadece mesleki gelişimlerini değil, toplumsal farkındalıklarını da artırmıştır.

Genel olarak, programın sağladığı eğitimlerin öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğu, bu sayede özel sektörde daha kolay iş bulmalarına olanak sağladığı görülmektedir. Teknik becerilerini geliştiren öğrenciler, sektörde daha fazla tercih edilir hale gelmiş, mezunların büyük bir bölümü istihdam edilmiştir. Bu başarı hikayeleri, programın mesleki eğitimdeki önemini ve sektöre sağladığı katkıyı kanıtlamaktadır.

7.3.3.Memnuniyet Değerlendirmesi

Soru-32

Programın aşağıdaki yönleriyle ilgili memnuniyet düzeyinizi değerlendiriniz.

Elbette, metni aynen koruyarak soru numaralarına atıf yapmadan yeniden düzenledim: Katılımcıların programın çeşitli yönlerine ilişkin genel memnuniyet düzeyini ölçmek amacıyla yapılan değerlendirme sonuçları, memnuniyetin oldukça yüksek ve dengeli bir dağılıma sahip olduğunu göstermektedir. Değerlendirme yapılan her bir unsurda, yanıtların %50'si “Çok Memnunum” ve %50'si “Memnunum” şeklinde olup, olumsuz hiçbir görüş bildirilmemiştir. Bu oranlar, programın başvuru sürecinden itibaren tüm aşamalarda özenli bir şekilde tasarlandığını ve uygulandığını ortaya koymaktadır.

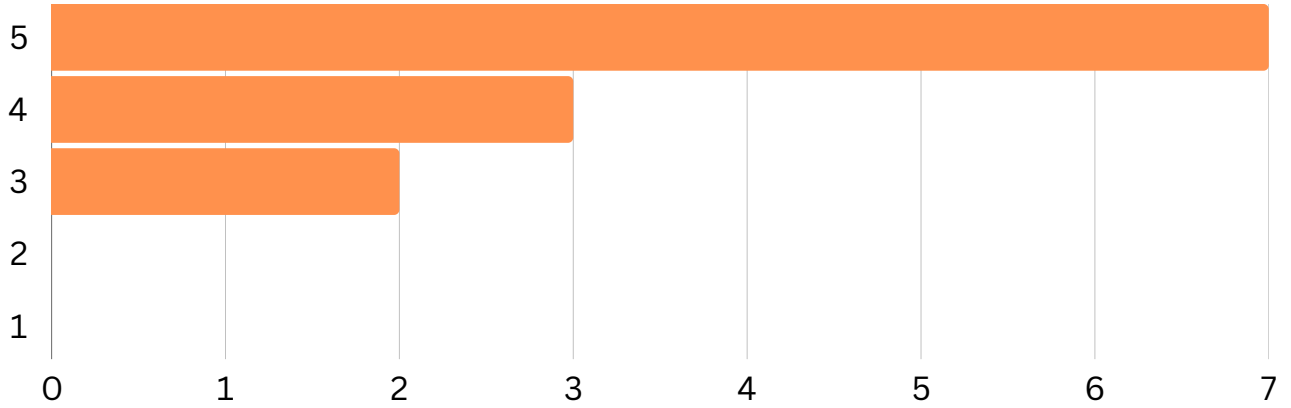
Katılımcıların başvuru sürecinden duyduğu memnuniyet, programın tanıtımının açık, başvuru koşullarının anlaşılır ve sürecin erişilebilir şekilde yürütüldüğünü göstermektedir. Aynı zamanda oryantasyon ve intibak oturumlarından elde edilen memnuniyet, programın başlangıcında katılımcıların beklentilerinin doğru şekilde yönlendirildiğine, program hakkında yeterli bilgilendirme yapıldığına ve katılımcıların sürece uyum sağlamalarında etkili adımlar atıldığına işaret etmektedir. Sürekli destek ve mentorluk mekanizmaları da benzer biçimde güçlü bir etki bırakmış; katılımcılar, program boyunca rehberlik aldıklarını ve yalnız bırakılmadıklarını ifade etmiştir. Bu, bireysel ihtiyaçlara duyarlılıkla yaklaşıldığını ve danışmanlık hizmetlerinin etkin bir biçimde yürütüldüğünü göstermektedir.

Değerlendirme ve geri bildirim mekanizmalarıyla ilgili %100 memnuniyet oranı ise, katılımcıların kendilerini sürecin bir parçası olarak hissettiklerini ve düşüncelerinin dikkate alındığını ortaya koymaktadır. Geri bildirimlerin zamanında verilmesi, şeffaf değerlendirme kriterlerinin kullanılması ve katılımcılara gelişimlerine yönelik yapıcı öneriler sunulması, bu sonucun elde edilmesinde önemli rol oynamıştır. Programın genel memnuniyet düzeyinde böylesine yüksek bir orana ulaşılması, tüm uygulama süreçlerinin hem planlama hem de yürütme açısından sistematik ve katılımcı odaklı olduğunu göstermektedir.

Tüm veriler değerlendirildiğinde, programın sadece eğitimsel çıktılar açısından değil, organizasyonel yeterlilik, iletişim kalitesi, destek mekanizmaları ve değerlendirci geri bildirim süreçleri açısından da örnek teşkil edecek nitelikte yürütüldüğü görülmektedir. Olumsuz hiçbir görüşün bulunmaması, programın güçlü yönlerinin açık bir göstergesi olup; benzer uygulamalarda bu yapının korunması ve daha da güçlendirilmesi önerilmektedir. Katılımcı memnuniyetinin sürdürülebilirliği için mevcut güçlü yönlerin korunmasının yanı sıra, ilerleyen dönemlerde detaylı bireysel geri bildirimler alınarak mikro düzeyde iyileştirmelerin yapılması, genel kaliteyi daha da artıracaktır.

Soru-33

Program, kişisel ve profesyonel hedeflerinizle ne kadar uyumlu oldu?
(1 - Hiç uyumlu olmadı , 5 - Çok uyumlu oldu.)

Programın katılımcıların kişisel ve profesyonel hedefleriyle uyumluluğunu değerlendiren anket sonuçları, programın büyük oranda beklentileri karşıladığını göstermektedir. Grafik incelendiğinde, katılımcıların %58,3'ü programın hedefleriyle tamamen uyumlu olduğunu belirtirken, %25'i ise büyük ölçüde uyumlu olduğunu ifade etmiştir. Bu sonuçlar, katılımcıların büyük bir kısmının programdan beklentilerine uygun kazanımlar elde ettiğini göstermektedir.

Diğer yandan, katılımcıların %16,7'si programın orta seviyede uyum sağladığını düşünmektedir. Ancak en düşük puan olan 1 ve 2 seçeneklerine oy veren katılımcı bulunmamaktadır. Bu durum, programın hiçbir katılımcı tarafından tamamen beklentilere aykırı bulunmadığını ve genel anlamda pozitif bir etki yarattığını göstermektedir.

Anket sonuçları, programın kişisel gelişim ve profesyonel kariyer açısından katılımcılara fayda sağladığını kanıtlamaktadır. Yüksek oranda olumlu geri bildirim alan program, katılımcıların mesleki gelişimlerini desteklemekle kalmamış, aynı zamanda kişisel hedefleri doğrultusunda ilerlemelerine de yardımcı olmuştur. Programın bu başarısını sürdürebilmesi için, katılımcı geri bildirimlerine dayalı iyileştirmeler yapılması ve profesyonel gelişim fırsatlarının daha da artırılması önerilmektedir.

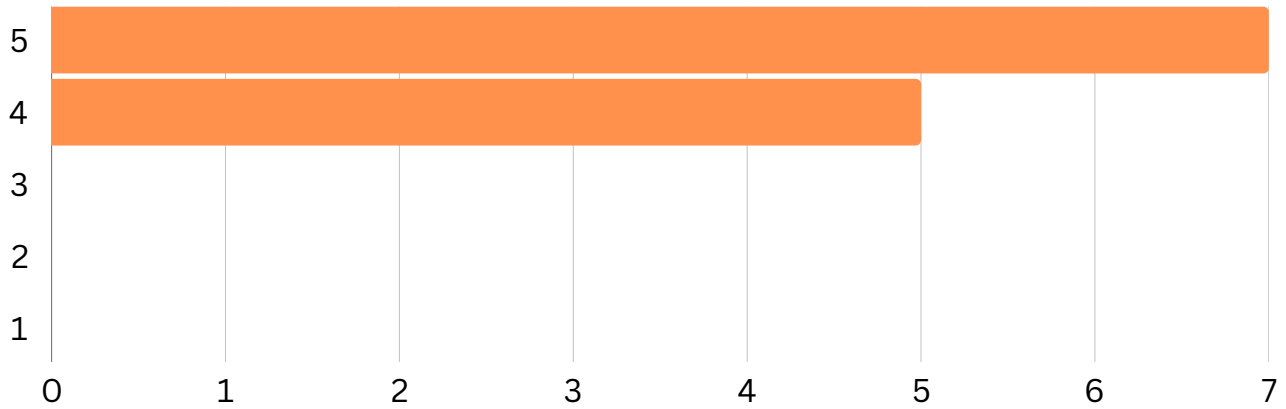
7.4.Proje Yönetimi ve Kaynak Kullanımı

Proje yönetimi, bir projenin başarıya ulaşması için planlama, uygulama, izleme ve kontrol süreçlerinin etkili bir şekilde yürütülmesini ifade eder. Kaynak kullanımı ise projede yer alan mali, teknik ve insan kaynaklarının verimli bir şekilde değerlendirilmesini kapsar. Bu süreçler, projenin hedeflerine ulaşmasında kritik bir rol oynar. Etkili bir proje yönetimi, zamanında ve bütçe dahilinde tamamlanan projelerin yanı sıra, katılımcıların memnuniyetini de artırır. Bu bölümde, projenin yönetim süreçlerinin ne kadar başarılı olduğu, kaynakların etkin kullanımı, karşılaşılan zorluklar ve bu zorlukların nasıl aşıldığı gibi konular değerlendirilecektir. Ayrıca, programın gelecekte nasıl geliştirilebileceği ve katılımcıların programı tavsiye etme düzeyi gibi önemli başlıklar ele alınacaktır.

7.4.1. Proje Yönetimi

Soru-34

Proje ne kadar iyi yönetildi ?
(1 - Hiç iyi yönetilmedi , 5 - Çok iyi yönetildi.)

Soru-35

Proje süresince karşılaşılan en önemli zorluklar nelerdir?

Yüz yüze eğitimlerin yapılamaması ve etkinliklerin aksaması, proje ilerlemesini yavaşlattı.

Temin sürecinin uzaması ve enflasyon nedeniyle cihaz fiyatlarının değişmesi süreci zorlaştırdı.

Pandemiyle birleşen satın alma zorlukları, proje takviminde gecikmelere yol açtı.

Ekipman ve malzeme fiyatlarındaki ani yükselişler, proje bütçesini zorladı.

Covid ve artan maliyetler birlikte, eğitimin kalitesini ve proje bütçesini olumsuz etkiledi.

Evrak takibi ve resmi prosedürlerdeki karmaşıklık, süreci yavaşlattı.

Pratik eğitimlerin yapılamaması, öğrencilerin yeterince fayda sağlamasını engelledi.

Özellikle yurtdışından gelen cihazların geç ulaşması, eğitimleri aksattı.

Artan maliyetler nedeniyle proje bütçesi zorlandı, ek kaynak ihtiyacı doğdu.

Resmi izin ve sözleşme süreçlerindeki yavaşlık, proje zamanlamasını olumsuz etkiledi.

Soru-36

Bu zorlukların üstesinden gelmede hangi stratejiler etkili oldu ?

Aksaklıkları minimize etmek için planlar esnek şekilde yeniden düzenlendi.

Tedarik sürecinde hızlı kararlar, alternatifli çalışmalar ve teklif sürelerinin uzatılması etkili oldu.

Ajans uzmanları ve üniversite personelinin desteği, bürokratik süreçlerin aşılmasında büyük katkı sağladı.

Bu zorlukların üstesinden gelmek için proje ekibi çeşitli stratejiler geliştirmiştir. Planların revize edilmesi ve süreçlerin esnek hale getirilmesi, projenin ilerleyişini kolaylaştıran başlıca yöntemlerden biri olmuştur. Örneğin, pandemi nedeniyle yüz yüze eğitimlerin aksadığı noktada hızlı bir şekilde online eğitimlere geçiş yapılmış ve sürecin sekteye uğraması engellenmiştir.

Tedarik süreçlerinde yaşanan gecikmelere karşı hızlı hareket edilmesi, alternatif tedarikçilerle çalışılması ve teklif geçerlilik sürelerinin uzun tutulması, ekipman teminindeki sorunların önüne geçmek için etkili olmuştur. Ayrıca, erken ihale süreçlerinin tamamlanması ve bütçe revizyonları, maliyet artışlarının projeye olan etkisini minimize etmiştir.

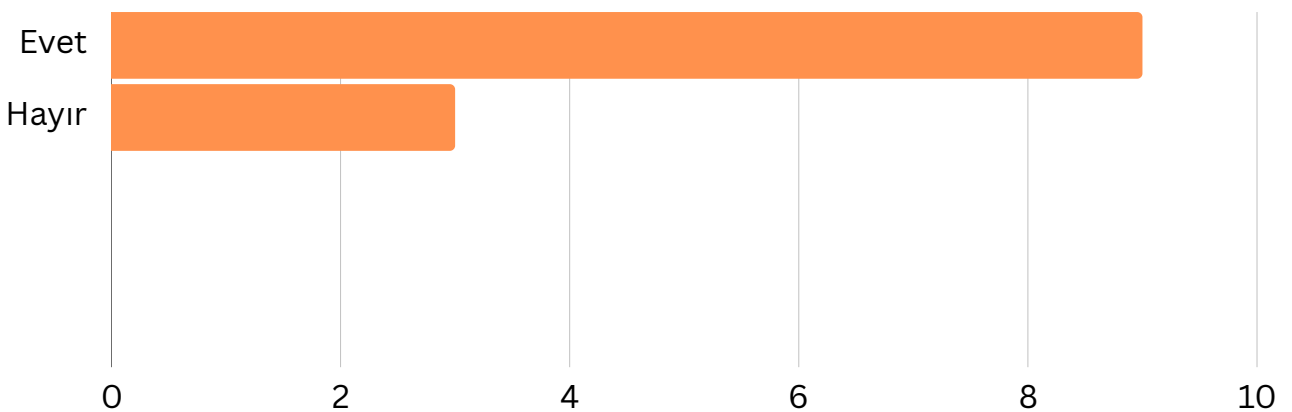
Bürokratik engellerin aşılmasında ajans uzmanlarının ve üniversite personelinin desteği kritik bir rol oynamıştır. Evrak süreçlerinin hızlandırılması ve proje ekibi içinde iletişimin artırılması, sürecin daha etkin bir şekilde yönetilmesini sağlamıştır. Düzenli toplantılar ve geri bildirim mekanizmaları, proje yönetiminin verimliliğini artıran önemli unsurlar olmuştur.

Sonuç olarak, proje yönetimi süreci büyük ölçüde başarılı olmuş ve yüksek bir memnuniyet oranına ulaşmıştır. Ancak, pandemi, tedarik zinciri sorunları ve bürokratik engeller gibi faktörler süreci zorlaştırmıştır. Gelecekte benzer projelerde, bütçe yönetiminin daha esnek hale getirilmesi, tedarik süreçlerinin önceden planlanması ve bürokratik prosedürlerin hızlandırılması, proje yönetimini daha verimli kılacaktır. Karşılaşılan zorluklara rağmen, proje ekibinin esnek ve çözüm odaklı yaklaşımı, sürecin başarıyla tamamlanmasını sağlamıştır.

7.4.2. Kaynak Kullanımı

Soru-37

Projede kullanılan kaynaklar (mali, teknik, insan) projenin başarısı için yeterli miydi ?

Proje yönetiminde en kritik unsurlardan biri kaynakların etkin ve verimli kullanımınıdır. Bir projenin başarılı olması için mali, teknik ve insan kaynaklarının yeterli olması ve doğru şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Anket sonuçlarına göre, katılımcıların %75'i projede kullanılan kaynakların yeterli olduğunu belirtirken, %25'i kaynakların yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Bu durum, proje sürecinde genel olarak kaynakların yeterli görüldüğünü, ancak belirli noktalarda eksiklikler yaşandığını göstermektedir.

Mali kaynaklar açısından bakıldığında, proje bütçesinin büyük oranda yeterli olduğu görülmektedir. Ancak, bazı katılımcıların kaynakların yetersiz olduğunu belirtmesi, özellikle ekipman ve malzeme temininde yaşanan maliyet artışları nedeniyle bütçenin zorlandığını göstermektedir. Döviz kuru dalgalanmaları ve enflasyon, satın alma süreçlerinde önemli zorluklar yaratmış ve belirlenen bütçenin yetersiz kalmasına neden olmuştur. Buna rağmen, bütçe revizyonları ve yararlanıcı katkısı ile bu sorunun büyük ölçüde giderildiği söylenebilir.

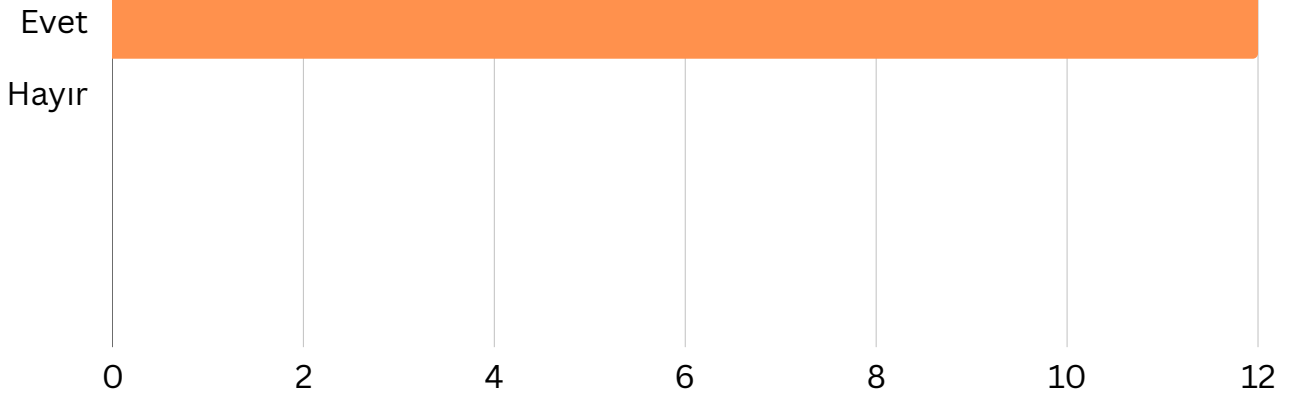
Teknik kaynaklar açısından, proje kapsamında kullanılan ekipman ve altyapının büyük ölçüde yeterli olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, bazı teknik ekipmanların temininde yaşanan gecikmeler, proje süreçlerini zorlaştırmıştır. Özellikle yurtdışından temin edilen cihazların tedarikinde yaşanan aksaklıklar, süreci olumsuz etkilemiştir. Bu gibi durumlarla başa çıkmak için alternatif çözümler üretilmiş, mevcut ekipmanların paylaşımı ve kullanım optimizasyonu sağlanarak teknik kaynakların etkinliği artırılmıştır.

İnsan kaynakları açısından, proje ekibinin yeterli sayıda ve nitelikte olduğu görülmektedir. Projede görev alan uzmanlar, akademisyenler ve teknik ekip, süreçlerin başarılı bir şekilde yönetilmesini sağlamıştır. Ancak, bazı katılımcılar insan kaynaklarının yeterli olmadığı görüşündedir. Bu durum, özellikle bürokratik süreçlerin yönetilmesi, evrak takibi ve satın alma süreçlerinin yürütülmesi konularında daha fazla personel ihtiyacının hissedildiğini göstermektedir.

Sonuç olarak, proje kapsamında kullanılan kaynakların büyük ölçüde yeterli olduğu görülmektedir. Ancak, mali kaynakların dalgalanan fiyatlar karşısında zorlandığı, teknik ekipman temininde gecikmeler yaşandığı ve bazı idari süreçlerde daha fazla insan kaynağına ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır. Gelecek projelerde, bütçenin esnek tutulması, satın alma süreçlerinin daha erken planlanması ve idari işlerde ek personel desteği sağlanması gibi önlemler alınarak kaynak yönetiminin daha etkin hale getirilmesi mümkün olacaktır.

Soru-38

Programı başkalarına tavsiye eder misiniz ?

Soru-39

Programın gelecekte nasıl geliştirilebileceğini düşünüyorsunuz?

Ek cihazlarla yapı malzeme ve bilgisayar laboratuvarlarının modernize edilmesi hedeflenmektedir.

Daha fazla okul ve öğrencinin faydalanması için program tekrar çağrıya çıkmalıdır.

Bütçe büyütülmeli, eğitmen sayısı artırılmalı; örneğin metal bölümü için boya fırını gibi ekipmanlar eklenmelidir.

Uygun şartlarda eğitim verilerek öğrencilerin pratik becerileri artırılmalıdır.

İş birlikleri güçlendirilerek staj ve istihdam imkanları çoğaltılmalıdır.

Müfredat, sektörün güncel ihtiyaçlarına göre sürekli olarak revize edilmelidir.

Pandemi gibi durumlar için uzaktan eğitim imkanları genişletilmelidir.

Burs, yemek ve barınma gibi destekler öğrencilerin eğitimde kalmasını kolaylaştıracaktır.

Modern ekipmanlarla öğrencilerin teknolojik yeterlilikleri artırılmalıdır.

Kalite süreçlerinin güçlendirilmesi programın etkinliğini ve sürdürülebilirliğini artıracaktır.

Proje kapsamında yürütülen eğitim programı, katılımcılar tarafından yüksek oranda beğenilmiş ve %100 oranında tavsiye edilmiştir. Bu sonuç, programın genel olarak başarılı olduğunu ve katılımcılar üzerinde olumlu bir etki yarattığını göstermektedir. Ancak, programın sürdürülebilirliği ve daha fazla öğrenciye ulaşması için geliştirilmesi gereken bazı noktalar olduğu belirtilmiştir.

Teknik altyapının güçlendirilmesi, programın gelecekte daha etkili olabilmesi için önerilen en önemli konulardan biridir. Ek cihazların temin edilerek yapı malzeme laboratuvarı ve bilgisayar laboratuvarının güncel tutulması hedeflenmektedir. Bu sayede, öğrencilerin daha modern ekipmanlarla eğitim almaları sağlanacak ve sektörün ihtiyaçlarına daha uygun bir eğitim sunulabilecektir.

Programın tekrarlanması, önerilen bir diğer önemli geliştirme alanıdır. Programın tekrar düzenlenmesiyle daha fazla okul ve öğrencinin bu fırsattan yararlanabileceği vurgulanmıştır. Bu durum, eğitimin yaygınlaştırılması ve daha geniş bir öğrenci kitlesinin teknik bilgi ve becerilerini geliştirmesi açısından kritik bir faktördür. Bütçe artırımı ve eğitim imkanlarının genişletilmesi, öneriler arasında öne çıkan bir diğer husustur. Örneğin, metal bölümü için boya fırını gibi yeni ekipmanlar eklenerek eğitim programlarının daha kapsamlı hale getirilmesi talep edilmiştir. Bu, öğrencilerin farklı sektörlerde ihtiyaç duyacakları teknik bilgileri edinmelerini sağlayacaktır.

Makine ve ekipman eğitimlerinin daha uygun şekilde planlanması, öğrencilerin pratik becerilerini daha etkin bir şekilde geliştirmelerini sağlayacaktır. Özellikle uygulamalı eğitimlerin arttırılması, mezun olan öğrencilerin iş hayatına daha donanımlı başlamalarına katkıda bulunacaktır.

Özel sektörle iş birliklerinin artırılması, öğrencilerin staj ve istihdam imkanlarını geliştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Sektörle sürdürülebilir iş birlikleri kurulması, öğrencilerin mezuniyet sonrası istihdam olanaklarını artıracaktır. Eğitim programlarının sektör ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi de öğrencilerin iş bulma sürecini kolaylaştıracaktır.

Online eğitim olanaklarının genişletilmesi, pandemide yaşanan kesintileri önlemek adına önemli bir öneri olarak sunulmuştur. Özellikle olağanüstü durumlarda eğitimin kesintisiz devam edebilmesi için uzaktan eğitim olanaklarının güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Öğrencilere yönelik burs, yemek ve barınma gibi desteklerin artırılması, eğitime erişimi kolaylaştıracaktır. Maddi olanakları sınırlı olan öğrenciler için bu tür desteklerin sağlanması, eğitimde fırsat eşitliğini artıracak ve programdan daha fazla öğrencinin faydalanmasını sağlayacaktır.

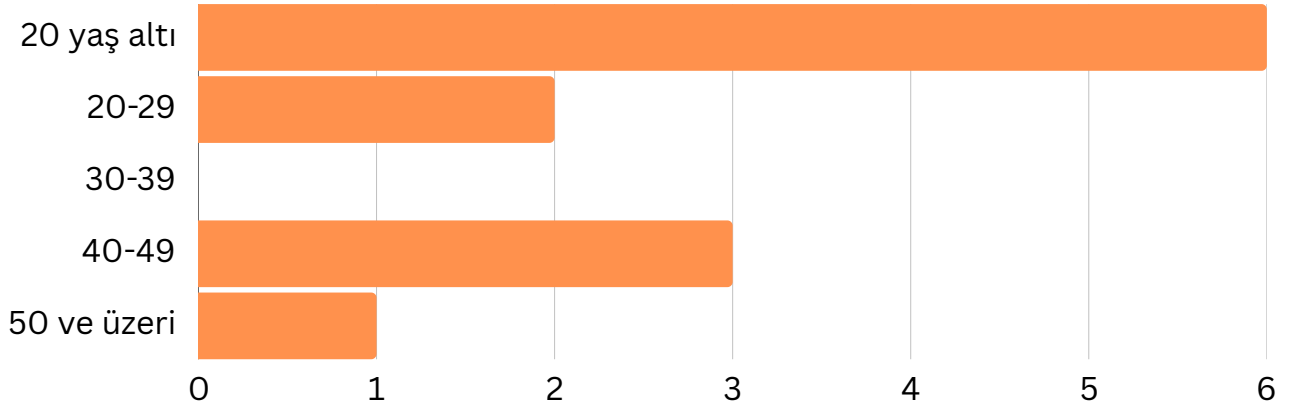
Teknolojik altyapının güçlendirilmesi, öğrencilerin daha güncel ekipmanlarla çalışmasını ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmasını sağlayacaktır. Özellikle otomasyon sistemleri, ileri düzey yazılım ve donanımların eğitim sürecine entegre edilmesi, programın kalitesini artıracaktır.

Denetim ve kalite kontrol mekanizmalarının iyileştirilmesi, programın etkinliğini artıracak ve sürdürülebilirliğini sağlayacaktır. Eğitim süreçlerinin belirli standartlara göre yürütülmesi, geri bildirim mekanizmalarının etkin şekilde çalıştırılması gibi unsurlar, programın uzun vadede daha verimli hale gelmesine yardımcı olacaktır.

Genel olarak, anket sonuçları ve katılımcıların geri bildirimleri, programın başarılı olduğunu ancak sürekli gelişime açık olması gerektiğini göstermektedir. Programın sürdürülebilirliği, teknik altyapının güçlendirilmesi, bütçenin artırılması ve sektörle daha güçlü iş birlikleri kurulması, gelecekte daha etkili bir eğitim sürecinin sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

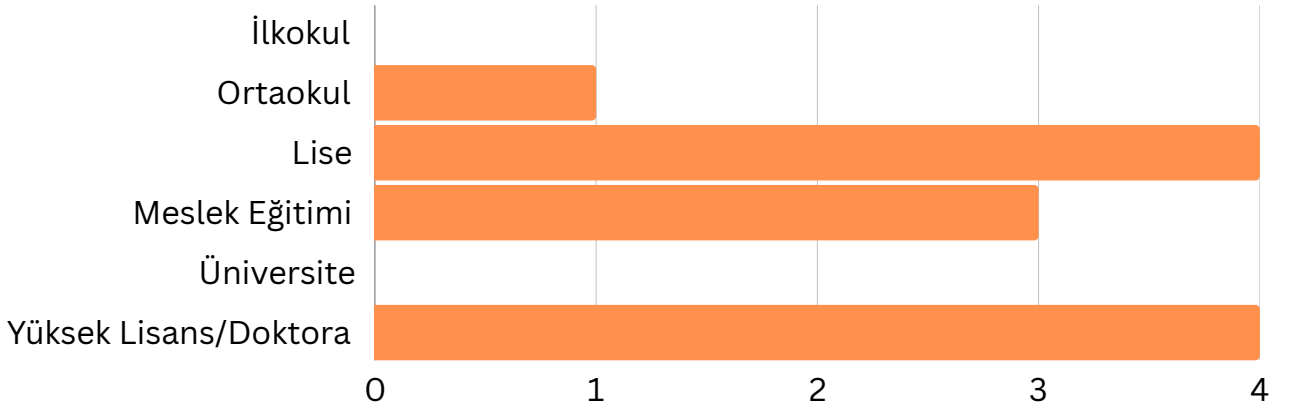
Soru-40

Yaş grubunuz nedir ?

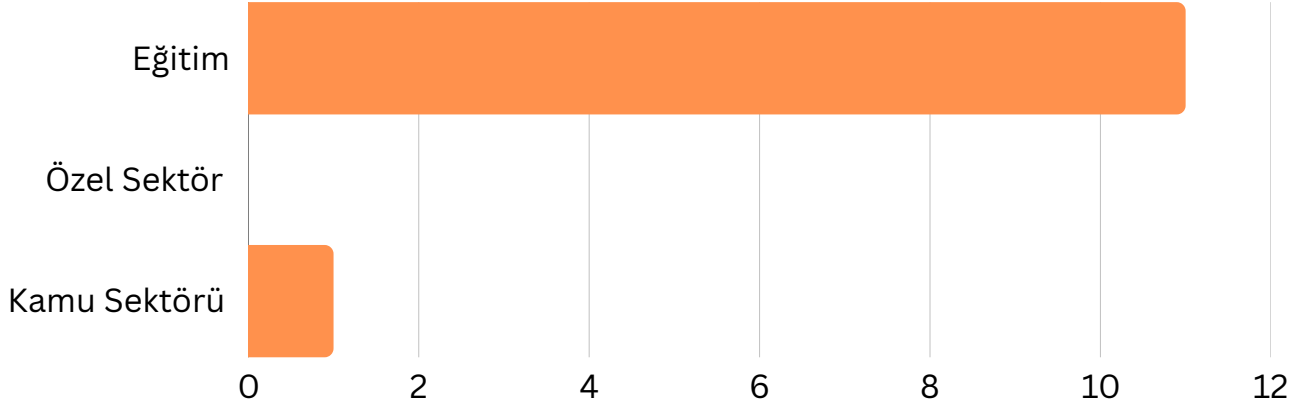
Soru-41

En yüksek eğitim seviyeniz nedir ?

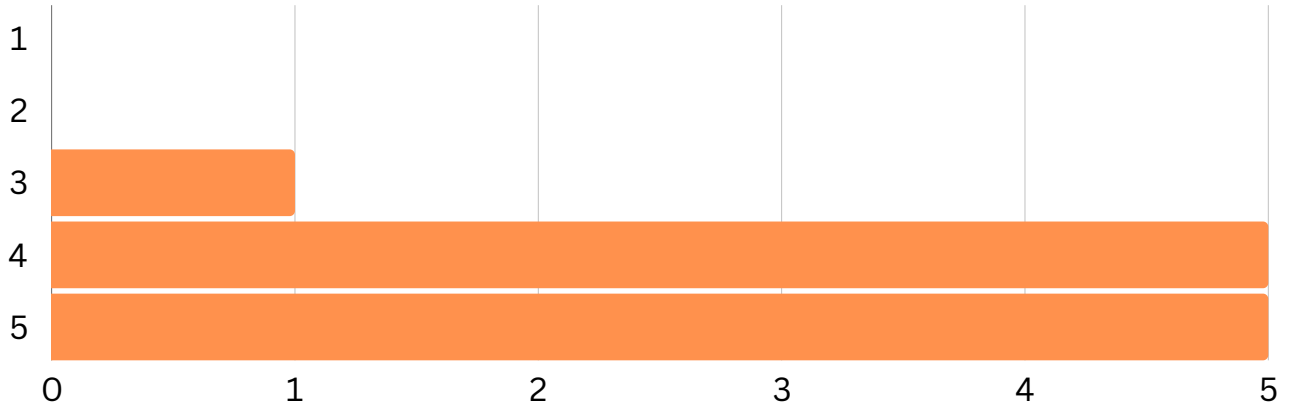
Soru-42

Çalıştığını sektör nedir

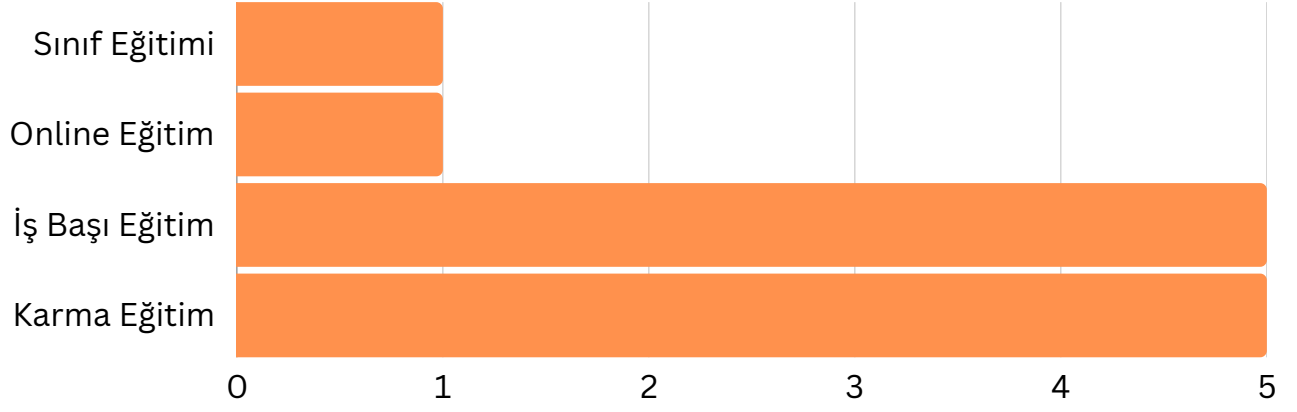
Soru-43

Programın eğitim oturumu ile ilgili deneyimnizi en iyi tanımlayan hangisidir?
(1- Çok kötü , 5- Çok iyi)

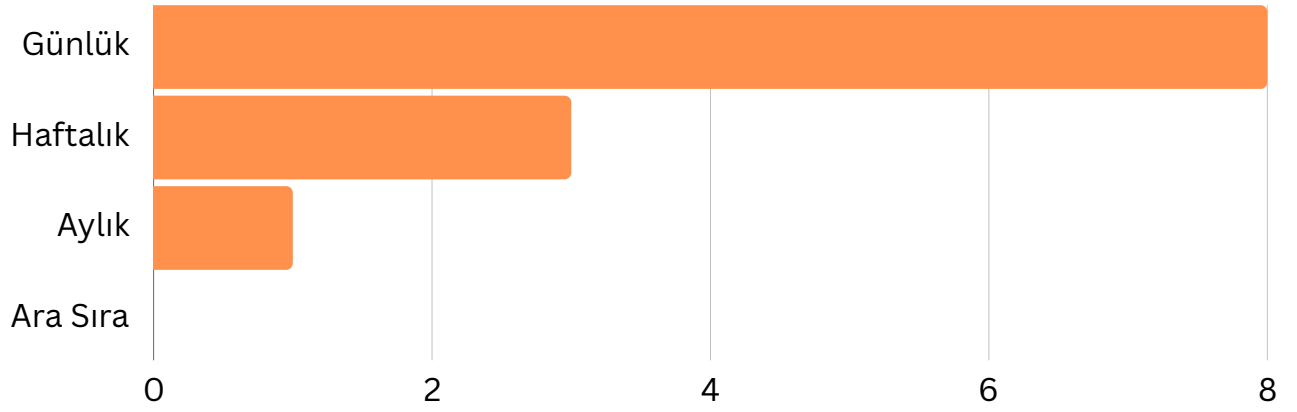
Soru-44

Hangi tür eğitim aldınız ?

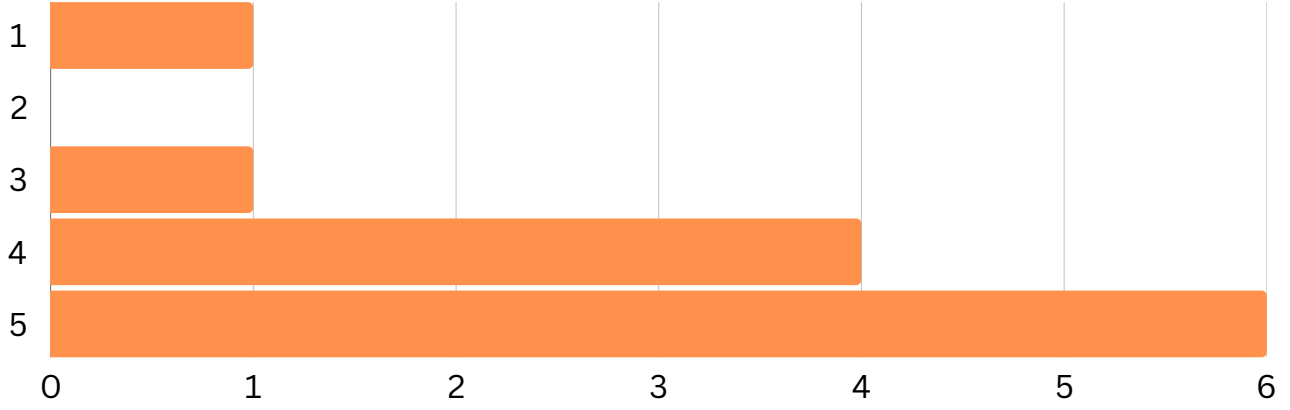
Soru-45

Eğitim faaliyetlerine ne sıklıkla katıldınız?

Soru-46

Verilen eğitim materyallerinin kalitesini nasıl değerlendirirsiniz?
(1 - Çok kötü, 2 - Çok iyi)

Katılımcıların yaş dağılımına bakıldığında, %50'sinin 20-29 yaş aralığında, %25'inin 30-39 yaş aralığında ve geri kalan %25'inin 40 yaş ve üzeri gruplarda yer aldığı görülmektedir. Bu dağılım, programın daha çok genç yetişkin ve kariyerinin başındaki bireyler tarafından tercih edildiğini ortaya koymaktadır. 20 yaş altı katılımcı bulunmaması ise programın belirli bir yaş ve tecrübe düzeyinin üzerinde bireyleri hedeflediğini düşündürmektedir. Eğitim düzeyine göre incelendiğinde ise katılımcıların büyük çoğunluğunun üniversite (%41,7) ve yüksek lisans/doktora (%25) mezunu olduğu görülmektedir. Buna karşın lise (%16,7) ve meslek eğitimi (%16,7) mezunu olan katılımcıların sayısı daha düşüktür. Bu durum, programa katılımın ağırlıklı olarak yükseköğrenim düzeyindeki bireyler tarafından gerçekleştirildiğini ve bu bireylerin kariyer gelişimlerine katkı sağlamak amacıyla programı tercih ettiklerini göstermektedir. Çalışma durumu bakımından, katılımcıların %83,3'ü halihazırda aktif olarak çalışmakta olup, yalnızca %16,7'si çalışmadığını belirtmiştir. Bu veriler, programın çalışan bireyler arasında daha fazla karşılık bulduğunu ve mesleki gelişim odaklı yapısının bu grubu özellikle cezbedtiğini ortaya koymaktadır. Eğitim faaliyetlerine katılım sıklığına bakıldığında ise %41,7'si haftalık, %33,3'ü günlük katılım gösterdiğini ifade ederken, %25'i ara sıra katıldığını belirtmiştir. Bu durum, katılımcıların çoğunluğunun düzenli bir şekilde eğitim faaliyetlerine katıldığını ve programın içeriğini takip etme motivasyonunun yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Programın genel memnuniyet düzeyine ilişkin olarak, katılımcıların %50'si programı "5" puan (çok iyi) ile değerlendirirken, %41,7'si "4" puan, %8,3'ü ise "3" puan vermiştir. Bu sonuçlar, genel memnuniyetin yüksek olduğunu ancak bazı katılımcılar açısından sınırlı iyileştirme alanlarının bulunduğunu göstermektedir. Özellikle eğitim materyalleri ve organizasyonel süreçlerde daha fazla dijital içerik, etkileşimli yöntemler ve bireyselleştirilmiş destek hizmetleri sunulması, memnuniyet düzeyini daha da artırma potansiyeli taşımaktadır.

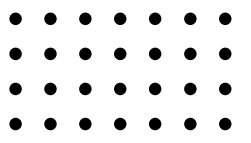

Genel olarak değerlendirildiğinde, programa katılan bireylerin büyük bir bölümünün genç, eğitilmiş ve çalışan kesimden oluştuğu, eğitim faaliyetlerine yüksek oranda düzenli katılım gösterdikleri ve programdan genel anlamda memnun kaldıkları görülmektedir. Bu tablo, programın hedef kitlesiyle örtüştüğünü ve katılımcı beklentilerini büyük ölçüde karşılayabildiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, programın daha kapsayıcı hale gelmesi ve farklı yaş grupları ile eğitim seviyelerine de daha fazla ulaşabilmesi adına, iletişim stratejilerinin ve uygulama çeşitliliğinin artırılması faydalı olacaktır.

7.5. Kurumsal Etkiler

7.3.1. KUDAKA'nın Kapasite Gelişimi ve Kurumsal Öğrenme

MEG Programı, KUDAKA ve diğer paydaşlar arasındaki iş birliği ve ağ oluşturma süreçlerine önemli katkılar sağlamıştır. Program, bölgedeki yerel otoriteler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve diğer kalkınma ajanslarıyla etkileşimi teşvik etmiştir. Paydaşlar arası iş birliği, programın etkinliğini artırmış ve kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamıştır. Ayrıca, bu tür iş birlikleri, katılımcıların daha geniş bir destek ağına erişmelerini mümkün kılmış, programın etkisini daha geniş bir çerçevede hissettirmiştir. Ağ oluşturma süreci, paydaşlar arasında güçlü bir sinerji yaratmış ve bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşma konusunda daha koordineli bir yaklaşım geliştirilmesine olanak sağlamıştır.

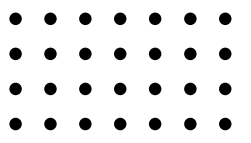
8.Karşılaştırmalı Analiz ve En İyi Uygulamalar

8.1. Benzer Programların Etki Değerlendirmeleriyle Karşılaştırma

MEG Programı'nın etkisi, benzer bölgesel kalkınma ve istihdam programları ile karşılaştırıldığında belirgin farklar göstermektedir. Benzer programlar genellikle iş gücü piyasasına katılımı artırmaya yönelik eğitim ve beceri geliştirme faaliyetlerine odaklanırken, MEG Programı'nın etkisi daha geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Benzer programların etki değerlendirmeleri genellikle istihdam oranlarındaki artış ve gelir düzeylerindeki değişimle sınırlı kalırken, MEG Programı katılımcılarının ekonomik ve sosyal yaşam kalitesinde gözle görülür iyileşmeler sağlamıştır. Ayrıca, yerel ekonomik kalkınma üzerinde daha büyük bir etkisi olduğu gözlemlenmiştir. Diğer programlarla kıyaslandığında,

MEG Programı'nın uygulama sürecindeki güçlü yerel ağlar ve paydaşlar arası iş birliği unsurları, başarıyı artıran önemli faktörler olarak öne çıkmaktadır.

8.2. MEG Programının Farklılaşan Yönleri ve Başarı Faktörleri

MEG Programı, benzer projelere göre birkaç farklılaştırıcı unsur içermektedir. İlk olarak, programın hedef kitlesinin genişliği ve çeşitliliği, onu benzerlerinden ayıran önemli bir özelliktir. MEG Programı, sadece iş gücüne katılımı teşvik etmekle kalmayıp, aynı zamanda kadınların güçlendirilmesi, dezavantajlı grupların desteklenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik güçlü bir strateji izlemiştir. Programın başarılı olmasındaki en önemli faktörlerden biri, katılımcıların eğitim sürecine aktif katılımlarını sağlayacak şekilde tasarlanmış destek hizmetleridir. Eğitim kurumları, yerel iş gücü piyasası ve sivil toplum kuruluşlarıyla kurulan sağlam iş birlikleri de programın başarısına katkı sağlamıştır. Ayrıca, programın sürdürülebilirliği için yapılan stratejik planlamalar, uzun vadeli etkilerin yaratılmasına olanak tanımıştır. Bu unsurlar, programın etkinliğini artırmış ve yerel kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde ilerlemesini sağlamıştır.

8.3. Diğer Bölgeler veya Ülkelerdeki En İyi Uygulamalar

Diğer bölgeler veya ülkelerdeki en iyi uygulamalar, MEG Programı'na benzer projelerin nasıl daha etkili hale getirilebileceği konusunda değerli veriler sunmaktadır. Özellikle, Avrupa'da ve bazı gelişmekte olan ülkelerde uygulanan bölgesel kalkınma projeleri, katılımcıların iş gücü piyasasına entegrasyonunu hızlandırmaya yönelik yenilikçi yaklaşımlar sergilemektedir (OECD, 2018). Bu programlar, eğitim ve beceri geliştirme faaliyetlerinin yanı sıra, iş arama süreçlerinde bireylere mentorluk ve rehberlik hizmetleri sunarak katılımcıların iş bulma oranlarını artırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, sürdürülebilir iş fırsatları yaratmayı amaçlayan projeler, yerel iş gücü piyasası ihtiyaçlarını belirleyerek eğitim programlarını bu ihtiyaçlarla uyumlu hale getirmektedir (ILO, 2021).

MEG Programı, bu tür en iyi uygulamalardan ilham alarak yerel ihtiyaçlara daha fazla odaklanmış ve katılımcıların beceri kazanmalarının ötesinde, iş gücü piyasasında kalıcı yer edinmelerini sağlamıştır. Bu uygulamalar, MEG Programı'nın başarısının sürdürülmesi ve genişletilmesi açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.

9. Sonuçlar ve Tartışma

9.1. Programın Genel Etkilerine Dair Sentez

MEG Programı, hem katılımcılar hem de yerel toplum için önemli ekonomik ve sosyal etkiler yaratmıştır. Programın genel etkisi, iş gücü piyasasında iyileşme, gelir artışı, mesleki beceri gelişimi ve toplumsal eşitlik gibi alanlarda gözlemlenmiştir. Katılımcıların iş bulma oranları, sosyal katılım düzeyleri ve genel yaşam kaliteleri üzerinde olumlu bir değişim meydana gelmiştir. Bu sonuçlar, MEG Programı'nın, iş gücü piyasası talebine uygun beceriler kazandırarak, katılımcıların ekonomiye katkıda bulunmalarını sağladığını ortaya koymaktadır. Programın etkileri, sadece bireysel düzeyde değil, aynı zamanda bölgesel kalkınma ve ekonomik refah üzerinde de somut katkılar sunmuştur. Ayrıca, sosyal eşitsizliklerin azalması ve dezavantajlı gruplara sağlanan fırsatlar, MEG Programı'nın toplumsal anlamda önemli bir rol oynadığını göstermektedir.

9.2. Programın Güçlü Yönleri ve Başarıları

MEG Programı'nın güçlü yönleri, programın kapsamı, hedef kitlesine yönelik özelleştirilmiş eğitim modülleri ve paydaşlar arasındaki güçlü iş birliğidir. Katılımcıların eğitime erişimi, iş gücü piyasasına entegrasyon süreçleri ve mentorluk gibi unsurlar, programın başarılı olmasındaki başlıca faktörlerdir. Ayrıca, programın sosyal ve ekonomik açıdan sürdürülebilir etkiler yaratması, güçlü bir başarı işareti olarak öne çıkmaktadır. Özellikle kadınların güçlendirilmesi, gençlerin yeni teknolojili eğitim sahalarında deneyim kazanmaları ve dezavantajlı grupların desteklenmesi, programın toplumsal kalkınmaya önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Programın yerel düzeydeki etkisi, yerel yönetimlerin ve iş dünyasının desteğiyle pekişmiş, böylece yerel kalkınma stratejilerine entegrasyonu sağlamıştır. Bu güçlü yönler, programın sürdürülebilirliğini ve başarı oranını artıran önemli unsurlar olmuştur.

9.3. Karşılaşılan Zorluklar ve İyileştirme Alanları

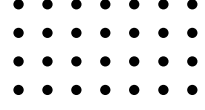
MEG Programı, birçok başarıya imza atmış olsa da, uygulama sürecinde bazı zorlukla karşılaşmıştır. Programın uygulama aşamasında karşılaşılan en büyük zorluklarından biri, katılımcıların eğitim sürecine olan motivasyon eksiklikleridir. Eğitim sürecinin başlangıcındaki yüksek motivasyon, zamanla azalma eğiliminde olmuştur. Ayrıca, iş gücü piyasasındaki hızlı değişimler, katılımcıların eğitimlerinin ne kadar geçerli ve sürdürülebilir olduğunu sorgulamaya neden olmuştur. Bunun yanı sıra, programın sürdürülebilirliğini sağlamak ve daha geniş kitlelere yayılmasını temin etmek için yerel iş gücü piyasası ile daha sıkı iş birlikleri kurulması gerekmektedir. Eğitim sonrası takip ve mentorluk hizmetlerinin daha kapsamlı hale getirilmesi de bir diğer iyileştirme alanıdır. Katılımcılara kariyer gelişimi konusunda sürekli destek sağlanması, programın etkililiğini artırabilir.

9.4. Etki Değerlendirmesinin Politika ve Uygulamaya Yansımaları

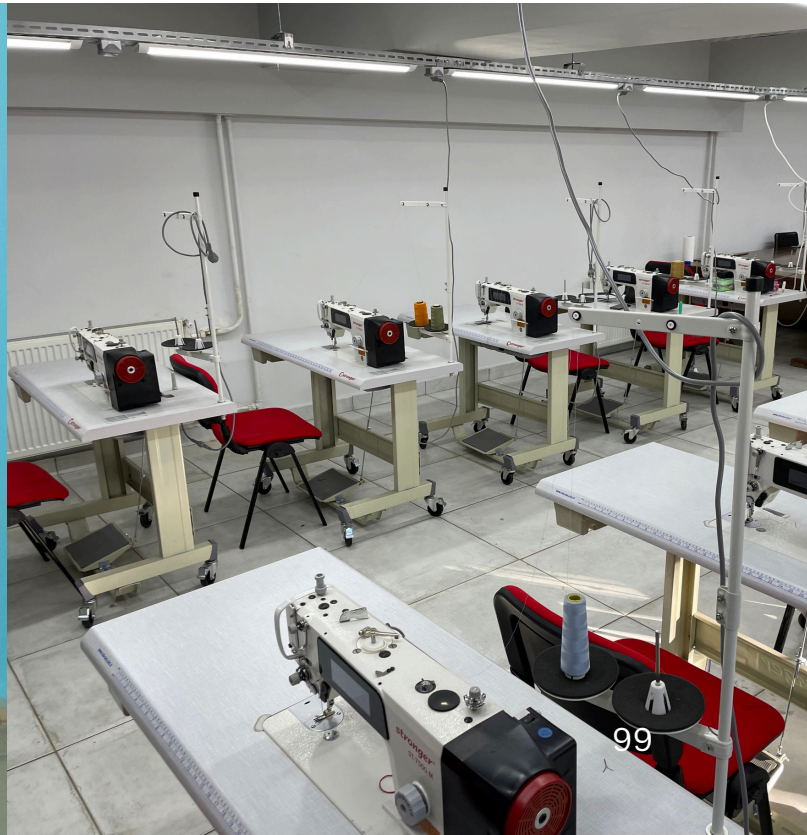
MEG Programı'nın etkisi, hem politika hem de uygulama düzeyinde önemli yansımalar yaratmıştır. Programın başarıları, bölgesel kalkınma politikalarına ve istihdam yaratmaya yönelik stratejilere katkı sağlamış, devletin ve yerel yönetimlerin iş gücü piyasasına yönelik yeni politikalar geliştirmesine olanak tanımıştır.

Ayrıca, programın etki değ erlendirmeleri, eğitim ve beceri geliştirme süreçlerinin iyileştirilmesi gerektiğini ve daha fazla katılımcıya ulaşmanın yollarının araştırılması gerektiğini ortaya koymuştur. Politika yapıcıları için programın sunduğu veriler, benzer programların geliştirilmesi için değ erli bir kaynak teşkil etmektedir. Uygulama açısından, MEG Programı'nın sunduğu geri bildirimler, yerel iş gücü ihtiyaçlarına yönelik daha hedeflenmiş ve özelleştirilmiş stratejiler geliştirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu tür projelerin, yerel kalkınma stratejileriyle uyumlu bir şekilde tasarlanması ve uygulanması, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.

10. Öneriler

MEG Programı'nın etkisi ve uygulama süreci göz önünde bulundurulduğunda, programın daha verimli ve sürdürülebilir hale gelmesi için birkaç önemli öneri sunulmaktadır. Bu öneriler, hem programın mevcut güçlü yönlerini pekiştirmeyi hem de karşılaşılan zorlukları aşmayı hedeflemektedir.

Eğitim Süreçlerinin Sürekliliği ve Takip Mekanizmaları

Programın katılımcılarını, eğitim süreçlerini tamamladıktan sonra, kariyer gelişimlerine odaklanmak önemlidir. Katılımcılara, eğitim sonrası destek ve mentorluk hizmetleri sunulması, iş gücü piyasasında kalıcı bir etki yaratmak için kritik öneme sahiptir. Ayrıca, eğitim süreçlerinin güncel iş gücü ihtiyaçları ile uyumlu hale getirilmesi, katılımcıların mezuniyet sonrası iş bulma oranlarını artıracaktır.

Yerel İş Gücü Piyasası ile Güçlü Bağlantılar Kurulması

Programın daha etkili olması için yerel iş gücü piyasası ile daha sıkı iş birlikleri kurulmalıdır. İşverenlerle yapılan iş birliği, katılımcıların istihdam edilebilirliğini artırmak ve programın sürdürülebilirliğini sağlamak açısından büyük önem taşır. Yerel sanayi ve ticaret odaları, işletmeler ve kamu kurumlarıyla düzenli olarak yapılan toplantılar ve iletişimler, programın ihtiyaç duyduğu kaynakların daha etkin şekilde yönlendirmesini sağlayacaktır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Dezavantajlı Gruplara Özel Stratejiler

Kadınların ve dezavantajlı grupların güçlendirilmesi, MEG Programı'nın en önemli başarılarından biridir. Bu başarıyı sürdürebilmek için, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal içerme stratejilerine yönelik daha fazla eğitim modülü geliştirilmelidir. Ayrıca, bu gruplara özel ihtiyaç duydukları desteklerin sunulması, programın etkililiğini artıracaktır.

Programın Yaygınlaştırılması ve Finansal Sürdürülebilirlik

Programın başarılarını daha geniş bir alana yayabilmek için, yerel ve bölgesel düzeyde daha fazla kamu ve özel sektör desteği sağlanmalıdır. Programın finansal sürdürülebilirliğini sağlamak adına, farklı kaynaklardan fon temini, iş dünyası ve devlet iş birlikleri artırılmalıdır. Ayrıca, programın diğer bölgelere ve ülkelere yayılmasını destekleyecek stratejiler geliştirilmelidir.

Veri Toplama ve İzleme Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

Programın etkisini değerlendirmek ve sürekli iyileştirme yapmak için, veri toplama ve izleme sistemleri güçlendirilmelidir. Katılımcıların eğitime katılımından iş gücü piyasasına entegrasyonuna kadar her aşamada veri toplanması, programın etkilerinin ölçülmesi ve gerektiğinde değişiklikler yapılması için önemlidir. Ayrıca, bu verilerin şeffaf bir şekilde paydaşlarla paylaşılması, programın başarısını ve sürdürülebilirliğini artıracaktır.

Hedef Kitlenin Çeşitlenmesi ve Katılımcı Profili

Programın etkisini daha geniş bir kitleye ulaştırabilmek için, hedef kitlenin çeşitlendirilmesi önemlidir. Gençlerin yanı sıra, orta yaş grubu ve engelli bireyler gibi çeşitli demografik özelliklere sahip kişilerin programa dahil edilmesi, programın toplumsal faydasını artıracaktır. Ayrıca, daha fazla kadının programa dahil edilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflerine katkı sağlayacaktır.

10.1. Programın gelecekteki uygulamaları için stratejik öneriler

MEG Programı'nın gelecekteki uygulamalarında başarılı bir sürdürülebilirlik ve kapsayıcılık sağlanabilmesi için aşağıdaki stratejik öneriler dikkate alınmalıdır:

Dijital Dönüşüm ve Teknolojik Altyapı Gelişimi

Gelecekte, dijitalleşme süreci hızlanacak ve teknolojinin iş gücü piyasasındaki rolü daha da artacaktır. Bu bağlamda, MEG Programı, katılımcılara dijital beceriler kazandıracak eğitim modüllerini entegre etmelidir. Dijital eğitim araçları, çevrimiçi kurslar ve sanal iş deneyimleri gibi teknolojik altyapı geliştirilerek katılımcıların dijital becerilerinin artırılması sağlanabilir. Ayrıca, teknoloji odaklı sektörlerdeki iş gücü ihtiyaçlarına yönelik özel eğitim içerikleri oluşturulmalıdır.

İşbirlikleri ve Ortaklıkların Genişletilmesi

Programın sürdürülebilirliğini ve etkinliğini artırmak için yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde işbirliklerinin çeşitlendirilmesi gereklidir. Kamu kurumları, yerel yönetimler, sanayi odaları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile güçlü ortaklıklar kurulmalıdır. Bu tür işbirlikleri, hem kaynakların paylaşılmasını hem de iş gücü piyasasına yönelik stratejilerin daha kapsamlı bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Ayrıca, özel sektörle yapılan işbirlikleri aracılığıyla, katılımcılara doğrudan istihdam fırsatları sunulabilir.

Esnek Eğitim Modelleri ve Kapsayıcı Yaklaşımlar

Programın gelecekteki uygulamalarında, katılımcıların farklı ihtiyaçlarına göre özelleştirilmiş eğitim modelleri sunulmalıdır. Özellikle engelli bireyler, kırsal kesimden gelen katılımcılar ve iş gücü piyasasında zorluk yaşayan gruplar için esnek ve erişilebilir eğitim seçenekleri geliştirilmelidir. Eğitimler, yüz yüze, çevrimiçi veya hibrit (hem yüz yüze hem de çevrimiçi) formatlarda sunulabilir. Böylece daha geniş bir katılımcı kitlesine ulaşılabilir.

Kariyer Destek Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması

Katılımcıların mezuniyet sonrası kariyerlerine yönelik daha kapsamlı bir destek hizmeti sunulmalıdır. Bu hizmetler, kariyer danışmanlığı, iş arama becerileri eğitimi, iş görüşmesi hazırlıkları, iş gücü piyasası analizleri ve mentorluk gibi unsurları içerebilir. Ayrıca, mezunların iş gücü piyasasındaki performanslarını izleyen ve gerekli desteği sağlayan bir izleme sistemi oluşturulmalıdır. Böylece, katılımcıların uzun vadeli iş gücü piyasasına entegrasyonu sağlanabilir.

Gelişen Sektörlere Yönelik Eğitim Programlarına Uyum

MEG Programı, gelecekte iş gücü piyasasında ortaya çıkacak yeni meslek ve sektörler odaklanmalıdır. Özellikle yeşil enerji, dijital dönüşüm, yapay zeka, biyoteknoloji gibi gelişen sektörler için eğitim modüllerinin oluşturulması, katılımcıların bu alanlarda istihdam edilebilirliğini artıracaktır. Bu sektörel odaklanma, katılımcılara geleceğin iş gücü piyasasında rekabet avantajı sağlayacaktır.

Sosyal Etki ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinin Güçlendirilmesi

MEG Programı, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal içerme alanındaki katkılarını daha da artırmalıdır. Kadınların güçlendirilmesi ve dezavantajlı grupların iş gücü piyasasına entegrasyonu için özel stratejiler geliştirilmeli, bu gruplara yönelik eğitimler ve destekler arttırılmalıdır. Ayrıca, sosyal etkilerin artırılması amacıyla, katılımcıların, yerel topluluklarında liderlik pozisyonlarına gelmeleri teşvik edilmelidir. Bu tür stratejiler, toplumsal eşitlik ve kalkınma hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynayacaktır.

Finansal Sürdürülebilirlik ve Kaynak Çeşitlendirme

Programın gelecekteki başarıları için finansal sürdürülebilirlik kritik öneme sahiptir. Programın finansmanı için kaynak çeşitlendirilmelidir. Kamu destekleri, özel sektör ortaklıkları, Avrupa Birliği fonları ve diğer uluslararası destekler gibi finansman kaynakları sağlanarak, programın uzun vadeli başarısı garanti altına alınabilir. Ayrıca, programın uygulama maliyetlerinin etkin yönetimi ve verimli kaynak kullanımı sağlanmalıdır.

Yaygınlaştırma ve Bölgesel Kapsama Alanının Artırılması

MEG Programı, ülke genelinde daha fazla bölgeye yayılmalıdır. Özellikle kırsal ve gelişmekte olan bölgelerde yaşayan bireylere yönelik daha fazla fırsat sunulmalı, programın yerel kalkınma stratejilerine entegrasyonu sağlanmalıdır. Ayrıca, ulusal ve uluslararası düzeydeki diğer bölgelere yayılma ve örnek alınma hedefi güdülmelidir. Bu tür stratejiler, programın etkilerini genişletmeye yardımcı olacaktır.

Politika Geliştirme ve Etki Değerlendirmelerinin Entegrasyonu

Programın, politikalarla uyumlu hale getirilmesi için, düzenli olarak, etki değerlendirmeleri yapılmalıdır. Bu değerlendirmeler, programın hedeflere ulaşma düzeyini ölçmeye yönelik somut veriler sunacak ve politika yapımcıların doğru kararlar almasına yardımcı olacaktır. Ayrıca, etki değerlendirmeleri, programın stratejik yönlerini gözden geçirmek ve iyileştirmeler yapmak için bir araç olarak kullanılmalıdır.

Performans Gösterge Setlerine İlişkin İyileştirmeler

Performans gösterge setlerinin oluşturulma aşamasında daha gerçekçi; kısa vadeli (proje süresi içinde ya da hemen proje bitiminde ölçülebilir) ve uzun vadeli (proje sonrası ölçümlenmeye başlanabilir) şekilde ayrılması önerilmektedir.

Bu stratejik öneriler, MEG Programı'nın gelecekteki uygulamalarında sürdürülebilirlik, erişilebilirlik ve etkililiği artıracak ve daha geniş bir kitleye fayda sağlayacaktır.

10.2. Politika Yapıcılar ve Uygulayıcılar İçin Tavsiyeler

Politika yapıcılar ve uygulayıcılar, MEG Programı'nın gelecekteki başarılarını ve etkinliğini artırabilmek için aşağıdaki tavsiyelere dikkat etmelidir:

Politika Desteği ve Kaynak Tahsisi

MEG Programı'nın sürdürülebilirliğini sağlamak için politika yapıcıların programın finansal ve operasyonel ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli kaynakları sağlaması gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde, programın uzun vadeli etkilerini göz önünde bulundurarak gerekli bütçeler ayrılmalı ve destekleyici yasalar geliştirilmelidir. Ayrıca, programın genişletilmesi ve etkinliğinin artırılması için politika yapıcılar, mevcut finansman kaynaklarını çeşitlendirme çabalarını teşvik etmelidir.

İzleme ve Değerlendirme Süreçlerinin Güçlendirilmesi

Politika yapıcılar ve uygulayıcılar, programın başarısını sürekli izleyebilmek için etkili izleme ve değerlendirme sistemleri kurmalıdır. Bu sistemler, programın hedeflerine ulaşma derecesini ölçen somut verilere dayanarak, politika yapıcıların stratejik kararlar almasına yardımcı olacaktır. Aynı zamanda, bu süreçle, programın her aşamasında geri bildirim mekanizmaları oluşturarak, gerekli iyileştirmelerin yapılmasını sağlayacaktır.

Eğitim ve İş Gücü Piyasası Analizlerinin Entegre Edilmesi

Politika yapıcılar, eğitim içeriklerinin ve iş gücü piyasası ihtiyaçlarının uyumlu hale getirilmesi için çalışmalıdır. MEG Programı'nın eğitim modüllerini, yerel iş gücü piyasalarının dinamiklerine göre düzenlemek önemlidir. Eğitim içerikleri, yerel sektörlerin taleplerini ve küresel iş gücü trendlerini göz önünde bulundurarak, katılımcıların becerilerinin iş gücü piyasasıyla doğrudan ilişkili olmasını sağlayacak şekilde şekillendirilmelidir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Perspektifinin Güçlendirilmesi

Politika yapıcılar, kadınların güçlendirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik stratejiler geliştirmelidir. MEG Programı'nın bu alandaki etkisi artırılmalı, kadınların istihdama katılımını artırmak ve dezavantajlı grupların güçlendirilmesi için özel önlemler alınmalıdır. Bu, hem programın etkisini genişletecek hem de toplumsal eşitlik hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Yerel Paydaşlarla Daha Fazla İşbirliği

Politika yapıcılar, yerel düzeydeki paydaşlarla işbirliğini teşvik etmelidir. Yerel yönetimler, işverenler, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla yapılan işbirlikleri, programın etkisini artırmada büyük rol oynar. Bu tür işbirlikleri, katılımcılara daha fazla istihdam fırsatı sunarak yerel kalkınmayı hızlandırabilir. Ayrıca, yerel paydaşlarla düzenli olarak yapılan toplantılar ve etkinlikler, yerel ihtiyaçların daha iyi anlaşılmasını ve karşılanmasını sağlar.

Özelleştirilmiş Destek ve Kapsayıcı Eğitim Modelleri

Politika yapıcılar, programın farklı hedef kitlelere yönelik özelleştirilmiş eğitim ve destek modelleri sunmasını sağlamalıdır. Özellikle kadınlar, engelli bireyler ve düşük gelirli bölgelerden gelen katılımcılar için esnek eğitim çözümleri geliştirilmelidir. Ayrıca, yerel toplulukların ihtiyaçlarına göre tasarlanmış eğitim programları, sosyal içerme ve eşitlik hedeflerine ulaşılmasında önemli bir araç olacaktır.

İstihdam ve Girişimcilik Odaklı Programlar

Politika yapıcılar, katılımcıları sadece iş gücü piyasasına entegre etmekle kalmayıp, aynı zamanda girişimcilik alanında da desteklemelidir. MEG Programı, girişimcilik eğitimi ve destekleri sunarak, katılımcıları kendi işlerini kurma konusunda teşvik edebilir. Girişimcilik programları, yerel ekonomilere katkı sağlayacak ve iş gücü piyasasında çeşitliliği artıracaktır.

Finansal Sürdürülebilirlik İçin Kaynak Çeşitlendirilmesi

Uygulayıcılar ve politika yapıcılar, programın finansal sürdürülebilirliğini sağlamak için farklı finansman kaynakları aramalıdır. Bu kaynaklar arasında yerel ve ulusal devlet bütçeleri, özel sektör yatırımları, uluslararası fonlar ve Avrupa Birliği destekleri gibi seçenekler yer alabilir. Ayrıca, kaynakların verimli bir şekilde kullanılması için bütçe yönetimi süreçlerinin şeffaf ve etkin olması gerekmektedir.

Uluslararası İyi Uygulamaların İzlenmesi ve Adaptasyonu

Politika yapıcılar ve uygulayıcılar, MEG Programı'nı geliştirirken uluslararası düzeyde başarılı örnekleri incelemeli ve bunları yerel koşullara adapte etmelidir. Diğer ülkelerdeki benzer programlar, katılımcıların beceri geliştirmesi ve iş gücü piyasasına entegrasyonu konusunda önemli veriler sunabilir. Ayrıca, uluslararası ağlar aracılığıyla deneyim paylaşımı sağlanarak, programın küresel düzeydeki etkisi artırılabilir.

Yaygınlaştırma ve Etki İletişimi

Politika yapıcılar, programın başarısını ve etkilerini geniş bir kitleye duyurmak için stratejik bir iletişim planı geliştirmelidir. Bu, hem programın tanıtımını yapacak hem de katılımcıların başarı hikayelerinin paylaşılmasını sağlayacaktır. İyi bir iletişim stratejisi, programın toplumsal kabulünü artıracak ve daha fazla katılımcıya ulaşılmasını sağlayacaktır.

Sonuç olarak, MEG Programı'nın sürdürülebilirliği ve etkinliğini artırmak için politika yapıcılar ve uygulayıcıların etkili işbirliği yaparak stratejik planlamalar yapmaları önemlidir. Bu öneriler, programın gelecekteki başarısını garanti altına almak için gereken adımları atmaya yardımcı olacaktır.

10.3. Sürdürülebilirlik ve Ölçeklendirme İçin Adımlar

MEG Programı'nın sürdürülebilirliğini sağlamak ve etki alanını genişletmek için aşağıdaki adımların atılması gerekmektedir:

Uzun Vadeli Finansman Stratejilerinin Oluşturulması

Sürdürülebilirlik, programın finansal kaynaklarının sürekliliğine bağlıdır. Bu nedenle, finansman yapısının çeşitlendirilmesi ve uzun vadeli finansman stratejilerinin oluşturulması önemlidir. Yerel ve ulusal bütçeler, özel sektör yatırımları ve uluslararası fon kaynakları, programın sürdürülebilirliğini sağlayacak anahtar unsurlardır. Ayrıca, katılımcıların kendi projelerini başlatmalarına yönelik mikro finansman seçenekleri veya kredi erişim imkânları oluşturulabilir.

Eğitim ve İstihdam Olanaklarının Sürekliliğinin Sağlanması

MEG Programı, katılımcılara sunulan eğitimlerin ve iş gücü piyasasına entegrasyonlarının sürekli hale getirilmesi için bir yapı oluşturmalıdır. İş gücü piyasasında meydana gelen değişikliklere uyum sağlamak amacıyla eğitim içerikleri düzenli olarak gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Ayrıca, yerel işverenlerle sürekli bir diyalog sürdürülmeli ve katılımcıların işe yerleştirilmesi için daha fazla fırsat yaratılmalıdır.

Eğitim ve İstihdam Olanaklarının Sürekliliğinin Sağlanması

MEG Programı, katılımcılara sunulan eğitimlerin ve iş gücü piyasasına entegrasyonlarının sürekli hale getirilmesi için bir yapı oluşturmalıdır. İş gücü piyasasında meydana gelen değişikliklere uyum sağlamak amacıyla eğitim içerikleri düzenli olarak gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Ayrıca, yerel işverenlerle sürekli bir diyalog sürdürülmeli ve katılımcıların işe yerleştirilmesi için daha fazla fırsat yaratılmalıdır.

Yerel Paydaşlarla Kalıcı İşbirliklerinin Kurulması

Programın sürdürülebilirliği, yerel paydaşlarla kurulan güçlü ve uzun vadeli işbirliklerine dayanır. Yerel yönetimler, eğitim kurumları, işverenler, STK'lar ve diğer paydaşlar arasında kurulan kalıcı ilişkiler, programın etkinliğini artırır ve yerel düzeyde genişletilmesini sağlar. Bu işbirliklerinin desteklenmesi, programın başarılarını yerel topluluklarla paylaşarak genişletilmesine yardımcı olacaktır.

Katılımcıların Güçlendirilmesi ve Girişimcilik Desteklerinin Artırılması

Programın etkisini sürdürülebilir kılmak için katılımcıların sadece istihdam edilebilirliklerini artırmak değil, aynı zamanda girişimcilik becerilerini de güçlendirmek gerekmektedir. Katılımcılara, kendi işlerini kurabilecekleri eğitimler ve finansal destekler sağlanabilir. Girişimcilik desteği, programın etki alanını genişleterek, katılımcıların yerel ekonomiye daha fazla katkı sağlamasına olanak verir.

Dijital Dönüşüm ve Teknoloji Kullanımının Entegre Edilmesi

Programın sürdürülebilirliğini sağlamak için dijitalleşme ve teknoloji kullanımına öncelik verilmelidir. Online eğitim platformları, dijital beceri geliştirme programları ve teknoloji odaklı girişimcilik fırsatları, katılımcıların modern iş gücü piyasasına uyum sağlamalarını destekler. Dijitalleşme, programın ölçeklenmesini kolaylaştırır ve geniş bir kitleye ulaşılmasını sağlar.

Politika ve Yasal Çerçevenin Güçlendirilmesi

Programın sürdürülebilirliği, ilgili politika ve yasal düzenlemelerin güçlendirilmesiyle de sağlanabilir. Yerel ve ulusal düzeyde, programın sürekliliğini güvence altına alacak yasalar ve teşvikler oluşturulmalıdır. Ayrıca, programın başarıları ve etkileri, yerel yönetimlere ve politika yapıcılara sunulmalı, bu sayede, programın önemi ve etkisi kabul görecektir.

Toplumsal Etkiyi Ölçme ve Paylaşma

Sürdürülebilirlik için toplumsal etkilerin sürekli olarak ölçülmesi ve paylaşılması gerekmektedir. Katılımcıların yaşamlarında yaratılan değişiklikler, yerel topluluklar ve kamuoyu ile paylaşılmalı, programın toplumsal faydası görünür hale getirilmelidir. Bu, toplumsal desteğin güçlenmesine ve programın sürdürülebilirliğine katkıda bulunur.

Sürdürülebilirlik ve ölçeklendirme için uluslararası işbirliklerinin güçlendirilmesi önemlidir. Uluslararası fonlar, destekler ve deneyim paylaşımı, programın daha geniş bir çerçevede uygulanmasını sağlar. Ayrıca, MEG Programı, diğer ülkelerdeki benzer projelerle işbirliği yapılarak, en iyi uygulamalar yerel koşullara adapte edilebilir ve programın etkinliğini arttırılabilir.

Sonuç olarak, MEG Programı'nın sürdürülebilirliğini sağlamak ve ölçeklendirmek için güçlü finansal planlamalar, etkili yerel işbirlikleri, sürekli izleme ve değerlendirme, dijitalleşme ve politika desteği gibi stratejik adımların atılması gerekmektedir. Bu adımlar, programın uzun vadeli başarılarını güvence altına alacak ve daha geniş bir kitleye ulaşılmasını sağlayacaktır.

11. Kaynakça

Angrist, J. D., & Pischke, J.-S. (2009). Mostly harmless econometrics: An empiricist's companion. Princeton University Press.

Babbie, E. (2013). The practice of social research (13th ed.). Cengage Learning.

Becker, G. S. (1993). Human capital: A theoretical and empirical analysis, with special reference to education. University of Chicago Press.

Card, D., Kluve, J., & Weber, A. (2010). Active labour market policy evaluations: A meta-analysis. The Economic Journal, 120(548), F452–F477.

Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2011). Designing and conducting mixed methods research (2nd ed.). SAGE Publications.

Elçi, Ş. (2014). Ar-Ge ve inovasyon destek programlarının değerlendirilmesi ve etki analizi. In R. Akpınar (Ed.), Ar-Ge ve inovasyon programlarında değerlendirme ve etki analizi.

Elçi, Ş. (2014). Kamu destek programları çevrimi. İNOMER.

Heckman, J. J. (2006). Skill formation and the economics of investing in disadvantaged children. Science, 312(5782), 1900–1902.

International Labour Organization (ILO). (2021). Skills development for inclusive and sustainable growth in developing Asia-Pacific. ILO Publications.

Meydan, C. H. (2014). Etki değerlendirmesi: Kavramlar ve uygulamalar (Yayımlanmamış eser).

Meydan, M. C. (2014). Kalkınma Ajansları desteklerinin değerlendirilmesi: Karşıt durum etki değerlendirme örneği [Uzmanlık tezi, Kalkınma Bakanlığı].

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook (2nd ed.). SAGE Publications.

OECD. (2018). OECD employment outlook 2018. OECD Publishing.

OECD. (2019). Measuring what matters: The use of evaluation in VET policies and systems. OECD Publishing. <https://www.oecd.org/education/measuring-what-matters-vet-evaluation.pdf>

Özgüler, D., Koca, T., & Özgüler, T. A. (2013). Meslek yüksekokullarında eğitim öğretim süresinin irdelenmesi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, Aralık 2013, UMYOS Özel Sayı.

Schultz, T. W. (1961). Investment in human capital. *The American Economic Review*, 51(1), 1–17.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). On birinci kalkınma planı (2019–2023).

T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2014). Bölgesel gelişme ulusal stratejisi 2014–2023, Aralık 2014.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. (2012). 2012–2023 İnovasyona dayalı turizm stratejisi ve eylem planı.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. (2014). Bölge planı 2014–2023.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. (2018). 2018 yılı Ajans faaliyet raporu.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Mesleki eğitim geliştirilmesi programı başvuru rehberi.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Sosyal altyapının ve turizm altyapısının geliştirilmesi mali destek programı başvuru rehberi.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Sosyal altyapının ve turizm altyapısının geliştirilmesi mali destek programı, program kapanış raporu.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Turizmin ve üretimin geliştirilmesi mali destek programı başvuru rehberi.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Turizmin ve üretimin geliştirilmesi mali destek programı, program kapanış raporu.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Yerel kapasitenin geliştirilmesi mali destek programı başvuru rehberi.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Yerel kapasitenin geliştirilmesi mali destek programı, program kapanış raporu.

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı. Resmî web sitesi: <https://www.kudaka.gov.tr>

T.C. Resmî Gazete. (2006, Şubat 8). 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun. Resmî Gazete, 26074.

T.C. Resmî Gazete. (2008, Kasım 8). Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği. Resmî Gazete, 27048.

T.C. Resmî Gazete. (2008, Kasım 22). Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansının Kurulmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı. Resmî Gazete, 27062.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı. (2020). Kalkınma ajanslarınca uygulanan mali desteklerin değerlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar.

TÜİK. (2020). İşgücü istatistikleri. Türkiye İstatistik Kurumu. <https://data.tuik.gov.tr/>

World Bank. (2018). Turkey – Improving the quality and relevance of vocational education: Project performance assessment report. The World Bank Group.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

T.C. Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA)

Lalapaşa Mh. Şehit Hurşit Yeşilyurt Sk. No:1 25100 Yakutiye/ERZURUM

Telefon: +90 (442) 235 61 11

Faks: +90 (442) 235 61 14

info@kudaka.gov.tr

www.kudaka.gov.tr

ISBN: 978-605-65712-8-2

Kalkınma Ajansı Yayınları Bedelsizdir, Satılamaz.

NİSAN/ 2025